

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA

V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA EKOLOGIE

MANAGEMENT ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ SRNČÍ ZVĚŘE
V PODHORSKÝCH OBLASTECH

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
Diplomant: Bc. Radek Laušman

2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením Prof. RNDr. Vladimíra Bejčka, CSc. Další informace mi poskytli Doc. Ing. Jaroslav Červený, CSc. a MVDr. Josef Nosek. Uvedl jsem všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpal. Fotografie mi laskavě poskytl pan Richard Stehlík.

V Praze dne 29. dubna 2010

.....

Abstrakt

Práce zpracovává základní údaje o srnčí zvěři. Údaje o systematickém zařazení, fylogenezi, rozšíření, exteriéru, biologii, potravě, etologii a prostředí srnčí zvěře vymezují její vhodnost a dostupnost jako indikátoru životního prostředí v novodobé kulturní krajině i krajině relativně zachované a přírodě blízké.

Údaje o srnčí zvěři, její biologická a etologická charakteristika, populační dynamika a výskyt na území České republiky, jsou zpracovány v přiměřeném rozsahu a jsou vstupními informacemi pro základní cíl práce. Cílem je stanovení dostupných opatření vedoucích k optimalizaci životního prostředí srnčí zvěře.

Autor uvádí aspekty životního prostředí srnčí zvěře v kontextu vývoje mysliveckého hospodaření a přirozeně zpracovává mysliveckou péči jako nedílnou součást faktorů životního prostředí. Je to logický pohled na biotopy a funkci přírodního prostředí v kulturní krajině. Zvolený druh zvěře je posuzován jako objekt vlivu faktorů prostředí, ve kterém se vyskytuje a zároveň jako jeho spoluvůrce.

Část práce se věnuje novodobým tlakům na populaci srnčí zvěře a jejího prostředí. Těmito tlaky jsou např. pytláctví a rozvoj dopravy.

Historickým odkazem i současným problémem je kvalita mysliveckého hospodaření. Tradované negativní jevy mohou ovlivňovat věkovou a pohlavní strukturu, hustotu populace a následně její kvalitu.

Srnčí zvěř je zvolena jako modelový organismus s ohledem na její velikost, všudypřítomnost, relativní dostupnost a dobrou hodnotitelnost údajů o její populaci, přírůstcích a úbytcích početního stavu.

Zdrojem informací o srnčí zvěři jsou záznamy z myslivecké statistiky. Základní informace jsou aktuální stavy populace, její věková a pohlavní struktura, přírůstek, úhyn a odlov, které jsou součástí pravidelného ročního hlášení mysliveckých sdružení a dalších subjektů s výkonem práva myslivosti.

Samostatně jsou zpracovány rizikové faktory pro populaci srnčí zvěře.

Rozbor údajů o životním prostředí zvěře v České republice podává základní představu o dostupnosti všech biotopů pro srnčí zvěř. Všestrannost této zvěře, její

všudypřítomnost a flexibilní populační dynamika ji dává zároveň možnost fungovat jako indikátor životního prostředí.

Konkrétně vybraná oblast okresu Jičín je charakterizována níže položenými honitbami od nadmořské výšky cca 250 m n. m. až po výše položené oblasti průměrné výšky 500 – 600 m n. m., jejichž počasí a podnebí je ovlivněno sousedstvím s horskou oblastí.

Podrobně jsou zpracovány a doplněny komentářem statistické údaje vybrané oblasti z let 2003 až 2008. Jsou zpracovány údaje o populační dynamice a mysliveckém hospodaření uvedené oblasti ve sledovaném období.

Závěrem je návrh opatření vedoucích ke zlepšení životního prostředí srnčí zvěře, zlepšení kvality populace a jako vedlejší přínos dosažení obecného zlepšení životního prostředí pro všechny organismy zastoupené v tomto prostředí.

Klíčová slova: srnec - prostředí - zvěř

Abstract

The issue covers basic data about roe deer. Date of system, phylogenesis, expansion, physiognomy, biology, feed, ethology and environment of roe deer determinate the suitability and accessibility of the deer as an indicator of the environment in recent cultural landscape or in the relatively preserved landscape close to nature.

Data about roe deer, its biological and ethological characteristics, population dynamics and appearance in the Czech territory are treated in adequate amount and they are source information to reach the main objective. Objective of the issue is to set down reasonable arrangements leading to optimalization of living environment of roe deer.

Author names different aspects of roe deer environment in connection with game keeping and hunting development and simply follows game keeping like the integral factor of living environment. It is a legitimate look on game habitat and role of the environment in cultural landscape. Selected game species is in view like an impact of environmental factors it lives together with its creative role.

Part of the issue deals with recent stress to the roe deer population and the environment. The stress is like poaching and transport development.

Historic heritage as well as recent problem is the quality of game keeping. Mindless traditional effects may influence age or sex ratio, population density and subsequent population quality.

Roe deer game is taken as the model organism due to its size, ubiquity, relatively obtainable and simple to analyse data about its population, data about increases and loss of its number.

Source of information is game keepers summary. Basic information is recent population density, age and sex structure, increase, mortality and chase, that is a part of regular game keepers report.

Risk factors for roe deer population are compiled separately.

Analysis of data about game living environment in Czech gives general overview about availability of all habitats for roe deer game. Versatility of this game, its ubiquity and flexible population dynamics offers it as a good indicator of living environment.

Particular region of Jičín district is characteristic by lowlands of 250 m elevation up to highlands of 500 – 600 m elevation. The climate and weather of highlands is under the influence of neighbouring mountain areas.

Statistic data about chosen region in the years 2003 – 2008 are processed in details. Compiled data are about population dynamics and game keeping in chosen time and region.

Conclusion is created like draft of measures leading to improvement of living environment of roe deer game, improvement of the quality of population of this game and as the side effect is a general improvement of the environment for all other organisms in it.

Keywords: roe deer – environment - game

Obsah diplomové práce

1.	Úvod.....	8
1.1	Cíle práce	9
2.	Literární přehled.....	10
2.1	Historický úvod a souvislosti.....	10
2.2	Srnčí zvěř	12
2.2.1	Systmatické zařazení srnce obecného	12
2.2.2	Fylogenetický vývoj druhu	12
2.2.3	Rozšíření srnčí zvěře.....	13
2.2.4	Popis srnčí zvěře	14
2.2.5	Biologie.....	15
2.2.6	Potrava.....	16
2.2.6.1 Příkrmování.....	18
2.2.6.2 Voda	18
2.2.7	Etologie	18
2.2.8	Prostředí	20
2.3	Populace	24
2.3.1	Pohlavní struktura populace srnčí zvěře	25
2.3.2	Věková struktura	25
2.3.3	Hustota populace.....	26
2.3.3.1 Rizikové faktory pro populaci srnčí zvěře	27
2.4	Management populace	28
2.4.1	Škody zvěří	29
2.4.1.1 Ochrana proti škodám	30
2.4.2	Skladba populace (zásahy do populace)	30
2.4.2.1 Vliv polních prací.....	31
2.4.2.2 Doprava	31
2.4.2.3 Lov zvěře.....	33
2.4.2.4 Pytláctví	34
2.4.2.5 Zimní období a péče o zvěř	34
3.	Metodika	36
4.	Výsledky a diskuze	37
4.1	Populační dynamika srnčí zvěře vybrané oblasti v letech 2003 až 2008... ..	37
4.2	Přehled honiteb.....	39
4.3	Hospodaření se srnčí zvěří v letech 2003 - 2008	41
4.4	Management životního prostředí zvěře.....	51
4.5	Opatření.....	51
5.	Závěr	54
6.	Literatura a zdroje:	55
7.	Přílohy	57

1. Úvod

Životní prostředí, jeho monitoring a následný management je potřebnou součástí péče o přírodu ve všech jejích podobách.

Relativně snadný způsob, jak se dobrat souvislostí a následně navrhnout zlepšení stavu, je vybrat dostatečně reprezentativní prvek daného prostředí.

Srnčí zvěř je pro tento účel velmi vhodná. Je to organismus, který je přítomen v naší republice prakticky plošně a bez výjimek, je dostatečně velký, aby jej bylo možné snadno sledovat, existuje řada prací, které jsou vynikajícím úvodem do problematiky. Tato zvěř je všem známá, není pochyb o tom, že je přirozenou součástí naší krajiny a že by jí i nadále měla zůstat. Patří k naší nejběžnější zvěři nejen co do počtu, tedy tzv. kmenových stavů, ale i její roční úlovky ji řadí k nejdůležitějším zástupcům naší lovné zvěře.

Proto se zdá být vhodné zvolit srnčí zvěř jako indikátor prostředí a zároveň jako jakýsi model, který by měl reprezentovat cílový organismus, pro nějž bude prostředí optimalizováno.

Srnčí zvěř obývá prakticky všechny biotopy naší krajiny. V zájmu zjednodušení, které by ale nemělo negativně ovlivnit dosažené závěry, bylo vybráno prostředí podhorských oblastí jako profilové. Důvodem je především to, že krajina těchto oblastí jeví dostatečnou pestrost, aby mohla být považována za reprezentativní, nadmořská výška takové oblasti odpovídá zhruba průměru České republiky. Její prvky zahrnují v adekvátním poměrném zastoupení biotopy zastoupené i v oblastech podstatně méně členitých a pestrých, ať již vysoce kultivované kulturní krajiny, tak oblastí s charakterem biotopů blízkých přírodě původní krajiny našeho regionu. V neposlední řadě sehrála úlohu dostupnost informací pro zpracovatele.

1.1 Cíle práce

Analýza dostupných údajů o stavu a kvalitě životního prostředí zvolené oblasti a jeho jednotlivých biotopů. Vymezení problematických prvků tohoto prostředí uvnitř i vně a jejich dopad na sledovaný organismus. Navržení smysluplných a dostupných opatření k optimalizaci dotčeného prostředí a populaci srnčí zvěře. Navrženými opatřeními optimalizovat vliv prostředí na jeho další prvky.

2. Literární přehled

2.1 Historický úvod a souvislosti

Současný vývoj pohledu na otázky lovu a s ním souvisících aktivit se vyvíjel od původního čistě konzumního pohledu lovce, jehož jedinou snahou bylo opatřit si potravu, čehož dosahoval jediné tím, že se musel jakýmkoli způsobem zmocnit kořisti, tedy lovené zvěře. Ohled na okolnosti, jakými bylo třeba reprodukční období zvěře či rodičovství, období strádání a podobně, jistě nebyl na prvním místě úvah pod tlakem nutnosti opatřit potravu sobě a svým blízkým.

Jakkoli se toto primární období jeví primitivní a charakterizuje ho prostý vztah lovce a kořisti, platí pro něj zároveň prosté pravidlo, že žádný predátor nevyhubí svou kořist. Lovce té doby se pohyboval v přírodním prostředí jako jeho přirozená součást a okolnosti a přirozený běh věcí tak spontánně vylučoval drastický zásah do populace lovené zvěře. V případě úbytku některého druhu zvěře se pak lovec logicky orientoval na náhradní, jemu jistě dostupnější kořist a nedocházelo tak k porušování rovnováhy a přirozeného stavu věcí.

Dnešní doba je zcela odlišná, původní harmonie přírodního prostředí je nahrazena ztrátou rovnováhy a naše dnešní krajina se jen stěží obejde bez zásahu člověka. Při dostatečně osvědčených zásazích do přírodního prostředí se člověk pokouší a má také šanci obnovit nebo alespoň napodobit původní rovnovážný stav a podpořit vznik stavu označovaného jako přírodě blízký.

Lovná zvěř není výjimkou ve smyslu své příslušnosti k přírodě, ačkoli se to někdy může jevit jinak z pohledu méně zasvěceného diváka. Dnešní lovec již zdaleka není jen lovcem, který uchvacuje kořist ke své obživě, ale je – nebo by alespoň měl být – moudrým hospodářem, který napomáhá správnému rozvoji populace zvěře. Naše kulturní oblast může být právem hrdá na termín myslivost, který v sobě zahrnuje nejen původní lov zvěře, ale také péči o ni a o její prostředí.

Myslivost je soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součástí ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součástí českého národního kulturního dědictví. Zvěř je obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů (Zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti).

Jak je uvedeno i zákonem o myslivosti, zvěř je součástí ekosystému a adekvátně zaměřená péče o zvěř by měla probíhat také na úrovni ekosystému.

Problematika početních stavů ve vztahu k úživnosti honiteb je legislativně řešena, ale při podrobnějším seznámení vyvstane otázka, zda natolik zevšeobecněný pohled je dostatečným vodítkem a zda ve svých důsledcích nemůže vytvářet prostor pro narušení přirozené rovnováhy, byť se situace jeví být po právní stránce v pořádku.

Rozbor počtu jedinců ve vztahu k prostředí je nicméně dán, díky naší právní úpravě, proto nepokládám za smysluplné se touto záležitostí zabývat. Dostatečným vodítkem by měly být normované stavy, očekávaný přírůstek a s tím souvisící odlov a udržování správné věkové struktury i poměru pohlaví v populaci.

Jinou otázkou je pak patřičné začlenění srnčí zvěře do ekosystému. Na první pohled prosté konstatování v sobě skrývá nutnost vytvářet a udržovat takové prostředí pro zvěř, které je odpovídající nejen z pohledu úživnosti pro příslušný druh zvěře, ale i pro normální vývoj populace, sociálního chování, zdraví, atd., což na druhé straně zajistí omezení až zabránění škod působených zvěří.

Situace u srnčí zvěře je do jisté míry komplikována faktem, že se dnes tato zvěř začíná etologicky diferencovat. Z původně typicky ekotonního druhu, který v případě vyrušení dává přednost ukrytí v lesním porostu (což je patrné již z anatomické stavby srnčí zvěře), ten daleko neopouští ani při příjmu potravy, se odděluje část populace jako tzv. polní srnčí zvěř. Tato „polní srnčí“ naopak vyhledává volná prostranství, vytváří větší skupiny a stává se tak do jisté míry šancí pro zpestření jinak druhově chudších velkých polních celků. Prvé zmínky o dlouhodobém pobytu srnčí zvěře v otevřené zemědělské krajině se začaly objevovat na konci třicátých let minulého století (Sýkora, 2009).

Podílem plochy lesní krytiny ve výměře honitby definujeme honitby jako polní (do 20 % stromového pokryvu ve výměře), smíšené (lesní porost zahrnuje plochu mezi 20 až 80 % výměry) a lesní (komplex lesa přesahuje 80 % výměry honitby).

2.2 Srnčí zvěř

2.2.1 Systematické zařazení srnce obecného

Říše: Živočichové (*Animalia*)

Podříše: Mnohobuněční (*Metazoa*)

Kmen: Strunatci (*Chordata*)

Podkmen: Obratlovci (*Vertebrata*)

Nadtřída: Čelistnatci (*Gnathostomata*)

Třída: Savci (*Mammalia*)

Nadřád: Placentálové (*Placentalia*)

Řád: Sudokopytníci (*Artiodactyla*)

Podřád: Přežvýkavci (*Ruminantia*)

Čeleď: Jelenovití (*Cervidae*)

Podčeleď: Jeleni (*Cervinae*)

Rod: Srnec (*Capreolus*)

Druh: Srnec obecný (*Capreolus capreolus*) (Linné, 1758)

2.2.2 Fylogenetický vývoj druhu

První výskyt zástupců z čeledi jelenovitých je zaznamenán ve spodním oligocénu (starší třetihory – cca před 30 miliony lety). Nejstarší popsána forma *Eumeryx* pocházel s tohoto geologického období z Mongolska. Další zástupci se objevili ve středním miocénu (mladší třetihory), byly to zástupci skupin *Plesiometacarpalia* a *Telemetacarpalia*. Zástupci skupiny *Telemetacarpalia*, nacházející se na severní polokouli, byli srnec (*Capreolus*), sob (*Rangifer*) a los (*Alces*). Jedná se, dle paleontologických nálezů, o dlouho oddělené vývojové větve (Růžičková, 2008).

Nejstarší zástupci rodu *Capreolus* byli nalezeni ve Španělsku a Rusku hned v několika lokalitách. Stáří nálezů se odhaduje na 3 - 4,5 milionu let. Vzájemné vztahy těchto forem k dnešním druhům nejsou dosud zcela jasné. Ve 22 evropských lokalitách se našla staropleistocenní forma nazvaná *C. suessensbrnensis*, dnes se pokládá za poddruh *C. capreolus*. Mladší nálezy pocházející z mladopleistocénu nalezené ve 14 evropských lokalitách se již od dnešních forem výrazně neliší.

Během fylogenetického vývoje druhu lze vidět postupné zmenšování. V pleistocénu srnci byli podobné velikosti jako současná sibiřská populace (v jiných

znacích se však značně liší). V evropské části populace docházelo ke zmenšování velikosti ještě v mladších čtvrtohorách (holocén) i po skončení doby ledové. Důkazem jsou nálezy z doby středověku, vyznačující se výrazně větší mohutností než dnešní zvěř. K dalšímu zmenšování dochází pravděpodobně i dnes, i když příčina tohoto jevu není zcela známa. Může jí však být zhoršující se životní prostředí i negativní vliv umělé selekce (Vach, 1993).

2.2.3 Rozšíření srnčí zvěře

Srnčí zvěř je dle svého fylogenetického vývoje typickým obyvatelem Eurosibiřské oblasti. V dnešní době žije jak na evropském, tak asijském kontinentu, a to od západního pobřeží (Atlantský oceán) až po východní pobřeží (Tichý oceán). Na severu se s ní můžeme setkat až na hranici polárního kruhu (ve Švédsku), nejnižší pak v Iránu. Srnec obecný se vyskytuje především na západ od Volhy, na východ se pak jedná převážně o srnce východního (Ružičková, 2008). V průběhu posledních dvou století se značně měnily velikosti areálů obou druhů. V devatenáctém století se oba areály stýkaly, ve 30. letech 20. století došlo k oddělení a zmenšení obou areálů. K opětovnému spojení došlo na konci 70. let a na společné hranici i k výskytu mezidruhových hybridů.

V rámci naší republiky se srnčí zvěř vyskytuje rovnoměrně snad ve všech honitbách, a to jako zvěř stálá, nebo alespoň jako zvěř poobíhavá. Trvale se nevyskytuje nad horní hranicí lesa (Drmot a kolektiv, 2007). Nejhojnější je v nižších nadmořských oblastech (do 700 m. n. m.) a zejména tam, kde se střídají lesní ekosystémy s polními. Právě tento ekoton, přechodná hranice dvou ekosystémů, které bohužel často tvoří hranici honiteb, představuje ideální podmínky pro život této naší nejhojnější spárkaté zvěře (Ružičková, 2008).

Geografické rozšíření srnčí zvěře plně pokrývá území České republiky (viz obr. 1). V ČR jde o běžný druh všude od nížin po hřebeny hor, kam občas zabíhá (Online: <http://www.biolib.cz/cz/taxon/id20894/>). U nás je nejběžnějším volně žijícím sudokopytníkem. V poslední době se dostává velmi blízko lidským obydlím, a pokud zde nachází dostatek klidu, stává se místy až synantropní. Je to dokladem neobyčejné přizpůsobivosti srnčí zvěře.

Málo vhodný biotop je vysokohorský les, který poskytuje pro srnčí zvěř jen omezenou potravní nabídku (Dobrovodský, 2001).

Obrázek 1 - Geografické rozšíření srnce obecného
(Online: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Areale_Capreolus_capreolus.jpg)

2.2.4 Popis srncí zvěře

Srncí zvěř má krátké, válcovité tělo s dlouhým štíhlým krkem a štíhlými běhy. Délka srnce je 95 až 110 cm, srny 90 – 100 cm. Hmotnost srnce je 14 až 25 kg, srny 12 až 20 kg (Vach, 1993). Paleontologické nálezy ukazují, že postupně dochází ke zmenšování tělesných proporcí srnce (Dobrovodský 2001).

Tělesná velikost je znak značně přizpůsobivý okolnímu prostředí. Je známa přímá úměra mezi velikostí jedince a schopností přizpůsobit se prostředí. V rámci výskytu tohoto druhu lze pozorovat jeho velkou proměnlivost podle prostředí, ve kterém daná populace žije (Gromov, 1988).

Mezi faktory ovlivňujícími tělesnou hmotnost srnce obecného patří věk, roční období a sezónní změny chování. Ke konci běžného roku váží vyspělá srnčata v rozmezí 9 až 15 kg, tedy 50 – 60% hmotnosti dospělého. V 11. měsíci života dosahují 70% hmotnosti dospělého kusu. Intenzita růstu tělesné hmotnosti srnce a srny vrcholí ve věku 1 roku. Rychlý nárůst však trvá až do věku 3 let a následně se zpomaluje. Ve věku 5 – 6 let je hmotnost srnců i srn nejvyšší (Vach, 1993).

Rieckovy (1956) udává, že se stoupající nadmořskou výškou stoupá i hmotnost srncí zvěře, kdy v Bavorsku v polohách do 500 m n.m. srnci vážili 13,6 kg a srny 12,2 kg, v polohách od 500 do 1000 m n.m. srnci 15,1 kg a srny 13,7 kg a

od 1000 m n.m. výše srnci 15,7 kg a srny 14,7 kg. V Sasku do 200 m n. m. srnci 14,6 kg a srny 13,7 kg, od 200 do 500 m n.m. srnci 15,5 kg a srny 15,3 kg. V Hesensku do 300 m n. m. srnci 14,6 kg a srny 13,3 kg, v 300 – 500 m n.m. srnci 15,3 kg a srny 15 kg. Srny váží v průměru o 5 – 10% méně než srnci. Jak je vidět, hmotnost srn stoupá s nadmořskou výškou rychleji než u srnců (Nečas, 1975). Podle výše uvedených autorů lze nadmořskou výšku považovat za významný faktor, který ovlivňuje klima životního prostředí jedinců (Vach, 1993). Hmotnost srnčí zvěře je také ovlivněna potravními a klidovými podmínkami v prostředí (Mottl et al, 1957).

Jak uvádí Drmota et al. (2007), jedná se o základní zoogeografické pravidlo, tzv. Bergmannovo pravidlo. To říká, že velikost geografického poddruhu téhož druhu se zvyšuje směrem do chladnějších oblastí areálu výskytu. Tuto skutečnost potvrzují četné výzkumy – průměrná hmotnost srnce v ČR je 15 kg, v Polsku téměř 19 kg a ve Švédsku již kolem 24 kg.

Stoupání tělesné váhy srnčí zvěře směrem k severovýchodu i do vyšších poloh lze vysvětlit soustavným vylučováním tělesně slabších kusů vlivem horšího klimatu – náročnější zimy, kdy populace zvěře žijící v oblasti horských a kontinentálních zim získaly během generací větší velikost a tedy i hmotnost (Nečas, 1975). Se vzrůstající hmotností se totiž snižuje tělesný povrch a tím roste odolnost vůči chladu. Kromě uvedených činitelů má pozitivní vliv na hmotnost srnčí zvěře dobrá výživa, tedy úrodnost půdy, v lese zastoupení dřevin a přístup k polím. Naopak při špatném zdravotním stavu, zejména zamoření cizopasníky, dosahuje zvěř nižší hmotnosti (Šarman, 2008). Diference mezi populacemi žijícími na území ČR se projevuje určitými velikostními rozdíly mezi horskými a nížinnými oblastmi, které jsou zřejmě vyvolány bezprostředními vlivy prostředí a dále postupnými změnami některých vlastností ve směru od západu na východ. Obecně je však stupeň odlišností mezi našimi populacemi velmi nízký, což nasvědčuje tomu, že genofond srnčí zvěře je u nás poměrně jednotný (Zejda, 1989). Hanuš (1981) zjistil, že populace srnčí zvěře v západních Čechách dosahuje u srn průměrné hmotnosti 12,7 kg.

2.2.5 Biologie

Srnčí zvěř je teritoriálním druhem. Teritorialita má sezónní charakter a projevuje se v době, kterou můžeme označit za vegetační optimum. To přispívá

rovnoměrnému zazvření krajiny srnčí zvěří ve vegetačním období. V zimním období se teritorialita ztrácí, srnčí zvěř se pohybuje v tlupách a vykazuje kromě změny chování i podstatné změny v zažívacím traktu, které jí pomáhají překonat nepříznivé období zimy (ad verb.).

Koncem března se zimní tlupy začínají rozpadat. Jako první je opouští samčí zvěř. Staré a nemocné kusy se zdržují mimo tlupy (Dobrovodský, 2001).

Ve vegetačním období žije srnčí zvěř jednotlivě či v párech, ačkoli nejde o trvalé svazky, případně v rodinné skupině. Pár je tvořen pouze pro účely rozmnožování. Srnčata se pak drží s matkou obvykle do příštího kladení.

Srnčí zvěř je druhem, který není na vrcholu potravní pyramidy, a z toho důvodu nemá mechanismy, které by početně omezovaly rozvoj populace. Naopak, srnčí zvěř je druhem, který je pod predáčním tlakem a jestliže není v prostředí přítomen přirozený regulační mechanismus, kterým je predátor, musí být jeho působení nahrazeno jiných zásahem do populační dynamiky. Nechceme-li, aby se tímto zásahem stala onemocnění a parazitózy, je tlak působený lovem jediné správný. Pochopitelně lze ale akceptovat pouze takový lov, který respektuje zásady dynamiky populace (ad verb.).

Paradoxně tedy nárůst početních stavů srnčí zvěře provází pokles kvality populace (ad verb.).

2.2.6 Potrava

Na území dnešní ČR byl původní pokryv, který můžeme nazvat lesostepí. Toto prostředí plně vyhovovalo potravním požadavkům srnce obecného. Zažívání srnce se přizpůsobilo sezónnímu charakteru potravní nabídky. Na okrajích lesů byly hojně zastoupeny měkké pro okus vhodné dřeviny jako např. olše. V blízkosti lesů se často vyskytovaly traviny a lupenitá potrava. V zimním období, kdy byla nabídka značně omezená, bylo trávicí ústrojí přizpůsobeno příjmu z letorostů listnatých a jehličnatých stromů.

Přijímání potravy během roku se tedy značně měnilo. Na jaře a v první polovině léta byla srnčí zvěř převážně na zelené vegetaci, v druhé polovině léta a na podzim potom na příjmu jadrného krmiva a lupenité potravy a v zimě v zájmu přežití na okusu dřevin (Vach, 1993).

K velkým změnám došlo v období kolektivizace zemědělství v polovině dvacátého století. Jednotlivé velké lány značně omezily potravní nabídku, která původní výhradní lesní populaci, která vycházela na pole jen za potravou, rozštěpila na dvě populace. Jedna více méně s původním chováním, druhá s preferencí polních podmínek pro celý život. Pole jim totiž poskytovalo i dostatek ochrany a vhodné podmínky pro odpočinek (Zabloudil, 2004).

Vzhledem k mnohem menšímu objemu žaludku musí srnec potravu přijímat v menším množství a častěji, než např. jelen. Mezitím odpočívá a přežvykuje. Srnec upřednostňuje pestrost a vysoký energetický obsah potravy. Místo kvantity vyhledává tedy kvalitu. Když může, konzumuje napůl dřevnatou potravu raději než čistě bylinnou.

Oblíbenou srnčí potravou je ostružiník, břečťan, maliník, borůvčí a letorosty jehličnatých stromů, dubů, buku lesního, lísky a dalších dřevin. Na podzim se ze srnců stávají velcí pojídači ovoce, a to jak lesního planého, tak i v sadech. Také obilí, zejména nedozrálé, jim velice chutná. Navzdory tomu srnčí zvěř obvykle nepůsobí na polích žádné mimořádné škody. To je způsobeno samozřejmě poměrně malým objemem potravy, který je jedinec schopen zkonzumovat, ale i chováním srnčí zvěře (ad verb.).

Převažující potravou je tráva a byliny asi do 1 metru výšky (Dobrovodský, 2001).

Nejlepší potravní niku poskytují okraje lesních porostů s ohledem na dostatek měkkých i tvrdých dřevin i listnaté potravy. Srnčí zvěř ráda přijímá jahody, maliny, žaludy, kaštiny i houby. Obzvláště miluje třešně, švestky a jablka pro vysoký obsah cukrů (Dobrovodský, 2001).

V lesích působí největší problémy okusováním vrcholových pupenů sazenic, což způsobuje jejich nepravidelný růst. Stejně jako jeleni i samci srnců poškozují stromy odíráním kůry při vytloukání a značení teritoria. Ohrožené jsou zejména mladé jehličnany, jejichž kůra je ještě měkká a snadno sloupnutelná (Online: <http://www.zverina-cz.cz/8-srnici-zver>).

S příjmem potravy souvisí i změny metabolismu v průběhu roku. Obecně lze říci, že látkový i energetický metabolismus je u srnce vyšší než u jiných přežvýkavců, v období roku má dva vrcholy. První vrchol intenzity metabolismu má

na jaře, kdy dochází ke kladení mlád'at, línání atd. V létě dochází k mírnému útlumu a na podzim dochází k druhému vrcholu. Nejnižší intenzitu má metabolismus v zimě. Hintnaus (1996) uvádí jako důvod pro snížení metabolismu zkrácení fotoperiody. Snížené metabolické aktivitě je přizpůsoben i trávicí trakt srnce obecného. V zimním období jsou předžaludky menší cca o jednu pětinu. Dále je snížen i počet a velikost papil v předžaludku. Tělo je přizpůsobeno k trávení vysoce vláknité stravy. Pokud však srny dostanou možnost příjmu vysoce energetického jaderného krmiva, jsou ochotné přijmout ho velké množství, které však nejsou schopny zpracovat, může toto krmivo působit až toxicky (Hintnaus, 1996).

2.2.6.1 Příkrmování

Příkrmování se jeví jako nezbytné v dnešní době, kdy došlo k narušení potravní nabídky, kdy velké plochy monokultur nenabízejí dostatečnou celoroční potravní nabídku. Příkrmování je důležité zejména v období, kdy dochází k vývoji plodu u srn a vývoji paroží u srnců (pozdní podzim, zima a předjaří) (Zabloudil, 2004). V průběhu dne se jeví jako vhodná doba pro příkrmování dopoledne (Bubeník, 1954).

2.2.6.2 Voda

Každý živý organizmus je tvořen z velké části vodou, cca 70%. Příjem je řízen pocitem žízně, který se dostavuje při poklesu vody v organizmu asi o 2%. Denní potřeba vody se pohybuje mezi 5 -11 litry. Při nemožnosti se napít dochází brzy k dehydrataci, která může vyústit až úhynem, který nastává v okamžiku ztráty 20% vody.

Je proto potřeba v honitbě sledovat možnosti napájení a v případě nutnosti budovat vodní nádrže či napajedla (Zabloudil, 2004).

2.2.7 Etologie

Srncí zvěř je zvěří teritoriální.

Chování srncí zvěře vyplývá z požadavků, které jsou na populaci i jedince kladeny okolním prostředím a nutností se jim přizpůsobit. Tak jak tomu je u všech živočichů i rostlin. Jedním z hlavních vlivů působících na chování je zařazení do potravního řetězce v hierarchii ekosystému v daném prostředí (vztahy uvnitř populace i v rámci vztahů s jinými druhy). Srnec obecný patří do kategorie

konzumentů prvního řádů (býložravec), kdy jeho hlavní složkou potravy jsou rostliny. Jeho denní aktivity se během roku mění. Počet aktivních period se zvyšuje s prodlužujícím se dnem (Zabloudil, 2004). Průměrné rozložení denních aktivit, které uvádí Kurt (1967), je pastevní část 15 – 20%, přežvykování 20 – 25%, odpočinek 30 – 40%, spánek 5% a přecházení, které tvoří 10 – 15%.

V průběhu roku lze rozlišit dvě hlavní období. První, kdy obě pohlaví žijí společně v jedné tlupě, začíná obvykle již v srpnu a končí v březnu. Na začátku jara dochází k rozpadnutí tlup vytvořených na podzim. Od tlup se oddělují srnci a zakládají si teritoria. Teritorium si označují pachově a opticky - zde se uplatňuje „strouhání“ a značkování sekrety čelních žláz a žláz na krku a mezi pučnicemi. Za přímý projev agresivity se považuje tzv. hrabánekování, které se využívá při optickém kontaktu s ostatními srnci nebo v říji při námluvách říjné srny. Srnci, kteří si vytvořili a uhájili teritorium, se nazývají „teritoriální“. Ostatní srnci zůstávají v domovských okrscích a nazývají se neteritoriální. Domovský okrsek je většinou větší a ve většině případů se překrývá více domovských okrsků navzájem, navíc většinou překrývá jedno až dvě teritoria. Neteritoriální srnec v případě oslabení či úhynu teritoriálního srnce může nahradit. Teritorium si musí ale vybojovat mezi ostatními neteritoriálními srnci, kterým domovský okrsek překrývá dané teritorium (Hell et al., 1986).

Srny v době říje volí srnce tak, že k němu přichází do teritoria. Srny jsou kladeny převážně uvnitř teritorií. Teritoriální srnci vyhledávají říjné srny pouze uvnitř svého teritoria. Pokládání srn neteritoriálními srnci, kteří se snaží vyhledávat říjné srny ve svém domovském okrsku, brání srny samé a teritoriální srnci, do kterých domovský okrsek zasahuje (Hell et al., 1986).

Teritoria mají velký význam z pohledu optimalizace počtu jedinců daného druhu na daném území (Komárek et al., 1990). Z území je donucena migrovat nadpočetná populace. Z daného území odchází většinou samčí zvěř (ta část, které se nepodařilo vytvořit a udržet si teritorium), samičí část populace zůstává na místě. Tento systém zčásti předchází příbuzenské plemenitbě, tím že mladá samčí populace migruje jinam (Vach, 1993).

K dorozumívání používá srnčí zvěř mimo jiné hlasové projevy. Jako základní se jeví bekání a pískání. Bekání využívá při varování při možném útoku. Pískání pak

při komunikace mezi matkou a mládětem, kdy si jedinci sdělují různé informace (strach, emoce apod.). Pískání je dále využíváno v době říje, kdy ho srna využívá při vábení srnce (Vach, 1993).

Srnc obhájí teritorium tzv. hrabákováním, ostrouháváním menších stromků, keřů či bylin vhodné výšky, pachovými značkami a vyháněním skutečných či domnělých konkurentů. Teritorium srny bývá obvykle větší (ad verb.).

Při soubojích se srnci testují pohledy a hrabou předníma nohama, pokud je některý ze soků slabší, k souboji vůbec nedochází. Velikost teritoria je přímo úměrná kvalitě daného prostředí. Pokud lze požadované parametry nalézt na malé ploše, bývá teritorium malé – 3 až 5 ha. Ve špatných biotopech bývá teritorium cca 10 až 15 ha. (Vach, 1993). Pokoru srnci projevují skloněnou hlavou a dozadu sklopenýma ušima. Ke zraněním obvykle nedochází (Dobrovodský, 2001).

Srny raději kladou mláďata na polích a loukách než ve vzrostlém lese. Má-li srna dvě srněata, obvykle je odkládá na různých místech (Dobrovodský, 2001).

2.2.8 Prostředí

Česká republika je charakteristická mírným klimatem a na evropské poměry nadprůměrnou nadmořskou výškou, která dosahuje extrémů od 115 m n.m. u Hřenska po 1.602 m n.m. na vrcholu Sněžky.

Má členitý povrch a v porovnání s ostatními středoevropskými státy členitý povrch zaujímá většinu území. Na území republiky je necelá pětina tvarů, které můžeme označit jako ploché (roviny, kotliny, pánve, brázdy).

Tabulka 1 – Výšková členitost ČR
(Online: <http://www.zemepis.com/gpcr.php>)

Typ reliéfu	Výšková členitost	% povrchu státu
Rovina	do 30 m	4
Pahorkatina	30 - 150 m	50
Vrchovina	150 - 300 m	34
Hornatina	300 - 600 m	12

Střední nadmořská výška České republiky je 450 m n. m., což je na evropské poměry dost (průměrná výška Evropy je 290 m n. m.). Čechy mají střední nadmořskou výšku 465 m n. m. a Morava se Slezskem 416 m n. m. (Online: <http://www.zemepis.com/gpcr.php>).

Srnčí zvěř se vyskytuje v současnosti ve všech biotopech naší krajiny s výjimkou vodních ploch. Je zvěří, která upřednostňuje klidná místa poskytující přirozený kryt bez nutnosti řešit nenadálé vyrušení dalekým útekem.

Ideální prostředí tvoří členitá a pestrá krajina s přechody mezi lesním a polním či lučním porostem (ekotony).

Území našeho státu bylo původně pokryto více než z 90 % lesy. Tyto byly z velké části postupně vykáčeny a nahrazeny zemědělskými kulturami nebo převážně novými lesními monokulturami. Dřívější skladba lesů se zachovala jen v nepatrné míře, ale i tak umožňuje rekonstrukci krajiny a používáme jí při charakteristice jednotlivých výškových stupňů, jejichž vegetace se sice může od sebe v důsledku rozdílných půdních poměrů lišit, avšak klimatické poměry vcelku určují jejich blízkou příbuznost.

Ekologické faktory ovlivňují rozmnožování, úmrtnost ale i denní a roční pohybovou aktivitu (období vyhledávání partnera pro páření nebo nových pastevních příležitostí – přechod z letního do zimního domovského okrsku). Ovlivňují také adaptaci na pozměněné životní podmínky (např. přizpůsobení srnčí zvěře na radikální a trvalou přeměnu zemědělské krajiny z maloplošného na velkoplošné hospodářství a tím vznik tzv. polní srnčí zvěře) nebo na pravidelně se opakující

změny životních podmínek. Faktory, které jsou zvláště kritické a často výrazně zvyšují úmrtnost, a tak určují početnost či výskyt druhu, se nazývají limitující. Limitujícím faktorem může být pro srnčí zvěř např. i náhlá extrémní změna stanoviště (velkoplošný úbytek hlavní potravní složky nebo extrémní vývoj počasí) (Vach, 1999).

Prostředí konkrétního území s určitou skladbou základních životně důležitých prvků má obvykle určitou únosnost, např. pro 100 kusů srnčí zvěře. Tato populace se v něm úspěšně reprodukuje a je tedy populací stálou. Pokud budeme chtít, aby na daném, plochou a kvalitou nezměněném území, žila populace početnější, tedy chceme-li zvýšit hustotu populace, musíme prostředí výrazně obohatit o krytové, klidové a potravní prvky, jinak se stane, že nadpočetná populace na území nepřežije. Buď trvale pustí území a najde si jinde dobré životní podmínky, nebo setrvá na místě, ale nadbyteční slabší jedinci nebudou mít možnost racionálně využít životně důležité prvky prostředí a budou žít na periferii tohoto území. Pak zesílí potravní konkurence a část populace se ještě více oslabí např. chorobami a parazity. Jedinci, kteří budou žít na tomto území, mají velmi krátkou životnost nejen pro hladovění, choroby, úrazy, ale zesílí se nutně i predační tlak, protože poskytuje velmi snadný lov (Vach, 1999).

Tyto faktory se velmi výrazně u srnčí zvěře projevují, a to především z toho důvodu, že její početnost je na většině lokalit výskytu blízka únosnosti prostředí. Na druhou stranu se však nemohou projevit pozitivní složky tohoto působení, protože pouze naprosto výjimečně se můžeme setkat s populací srnčí zvěře, která by neměla narušenou pohlavní a hlavně věkovou strukturu.

Srnčí zvěř může mít vliv na složení vegetačního pokryvu v lokalitě svého výskytu a může při jisté populační hustotě limitovat přirozenou reprodukční schopnost porostů některých druhů dřevin (např. dubu, jedle apod.) (Paril et al. 2002).

Vliv spárkaté zvěře na vegetační pokryv a složení především travinných ekosystémů byl prokázán pomocí dlouhodobých studií spárkaté zvěře ve Skotsku (Virtanen et al. 2002).

Tabulka 2. Původní a současná dřevinná skladba lesů ČR (v %).
(Online: http://www.herber.kvalitne.cz/FG_CR/biogeografie.html)

Dřevina	původní	současná
Smrk	11,2	56,3
Jedle	19,9	1,4
borovice	3,4	18,1
Modřín	?	2,7
dub	19,4	5,8
buk	40,2	5,3
habr, lípa	2,3	2,2
jasan, jilm	1,6	
ostatní listnáče	?	7,0
holiny	2,0	1,1

Tabulka 3 - Vybrané ukazatele lesnictví v České republice ve vztahu k odstřelu srnčí zvěře
(Online: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989#09)

	měřící jednotka	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Plochy dřevin ¹⁾	tis.ha	.	2 542,2	2 542,3	2 542,1	2 542,7	2 544,2	2 545,6	2 547,2	2 546,9	2 547,8
Jehličnaté	tis.ha	.	2 005,3	2 001,6	1 997,5	1 994,8	1 993,2	1 991,4	1 988,7	1 985,9	1 980,8
Listnaté	tis.ha	.	536,9	540,7	544,6	547,9	551,0	554,2	558,5	561,0	567,0
Zalesňování celkem	ha	35 016	33 615	31 516	29 600	27 698	26 897	30 128	28 426	24 038	24 257
Jehličnaté	ha	29 216	28 248	26 978	24 959	22 896	20 478	21 861	19 407	15 660	15 506
Listnaté	ha	5 800	5 367	4 538	4 641	4 802	6 419	8 267	9 019	8 378	8 751
Odstřel srnčí zvěře	ks	81 490	86 757	101 508	103 763	93 075	105 536	101 291	83 205	81 614	88 245

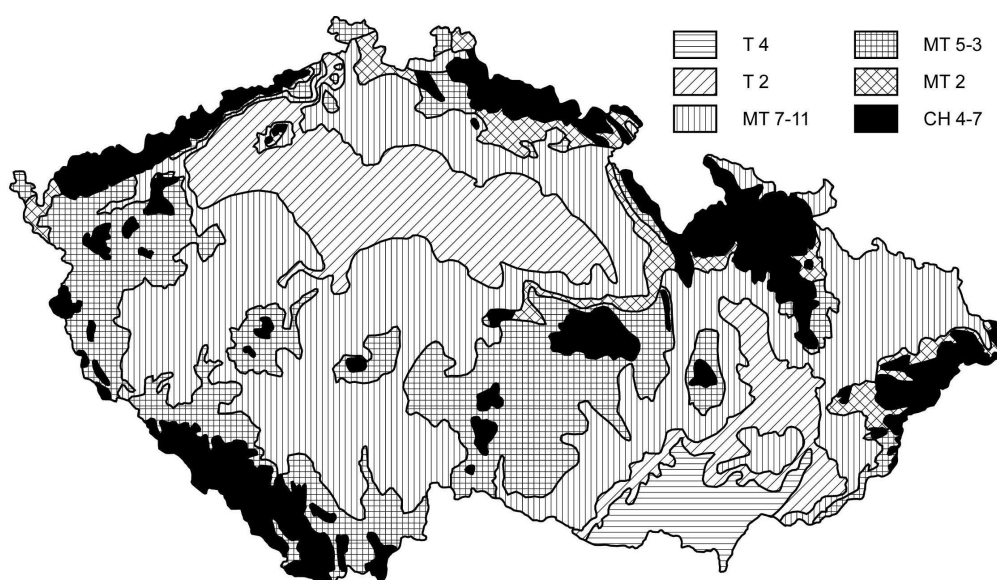
1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
2 549,6	2 551,9	2 556,2	2 559,5	2 562,2	2 564,3	2 564,6	2 567,0	2 569,1	.
1 978,7	1 975,1	1 973,1	1 968,6	1 962,0	1 957,3	1 951,0	1 946,8	1 941,6	.
570,9	576,8	583,1	590,9	600,2	607,0	613,6	620,2	627,5	.
23 165	21 867	19 109	18 120	17 164	19 042	18 318	18 445	18 804	19 888
14 746	13 910	12 533	11 730	10 974	12 339	11 658	11 700	11 999	12 382
8 419	7 957	6 576	6 390	6 190	6 703	6 660	6 745	6 805	7 506
100 185	113 204	115 824	112 802	118 781	120 995	124 284	99 066	108 967	127 211

¹⁾ Pramen: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

Tabulka 3 naznačuje, že ač je srnčí zvěř považována původně za obyvatele lesních biotopů, z porovnání vývoje plochy dřevin celkem, stejně jako jejich příslušnosti, nelze zaznamenat korelaci s výrazným početním nárůstem srnčí zvěře za období posledních cca 20 let.

Na území našeho státu jsou 3 základní klimatické oblasti – teplá, mírně teplá a chladná. Na základě chodu a intenzity 14 klimatických charakteristik pak je v každé oblasti několik podoblastí. Teplá oblast se dělí na 5 podoblastí (T1 - T5), kdy T5 je nejteplejší a také nejsušší a T1 je nejchladnější a nejvlhčí. Mírně teplá podoblast se dělí na 11 podoblastí (MT1 - MT11), kdy MT11 je opět nejteplejší a nejsušší a MT1 je nejchladnější a nejvlhčí. Chladná oblast je dělena na 7 jednotek (CH1 - CH7), z nichž CH1 je opět nejstudenější a CH7 nejteplejší.

Obr. 2 – Klimatické oblasti ČR
(Online: http://www.herber.kvalitne.cz/FG_CR/klima.html)

Parožní srnčí zvěře je dokonalým indikátorem znečištění životního prostředí. Jedná se o druhotný pohlavní znak a z genetického hlediska nemá žádný význam (Dobrovodský, 2001).

2.3 Populace

Populací je skupina jedinců stejného druhu na určitém místě a v určitém čase. Na populaci působí regulační mechanismy, a to jednak přírodní, a jednak antropogenní. V dnešní obhospodařované krajině, kdy srnčí zvěř nemá prakticky žádné přirozené nepřátele, kteří by působili jako přirození regulátoři populace, musí tuto úlohu v hospodaření se zvěří převzít myslivecká praxe. Často se však najde situace, kdy dochází k výrazným rozporům mezi potřebou a možností daného území.

Potřeba se vyjadřuje množstvím ulovené zvěře, možnost pak úživností daného prostředí, které však často nepokrývá danou potřebu (Růžičková, 2008).

Dalším faktorem je vyváženost mezi chovem zvěře a ostatními lidskými činnostmi prováděnými v krajině (zemědělství, rekreace, lesnictví,...), jedná se o otázky závažné, kterým se však často nedostává potřebné pozornosti.

V rámci populace srnce obecného je řada faktorů, které značně ovlivňují stav daného druhu na dané lokalitě. Jedná se zejména o poměr pohlaví, populační hustotu a věkovou strukturu populace. Každý z těchto faktorů je důležitý a porušení jeho rovnovážného stavu v populaci vede k vážným problémům (Vach, 1993).

2.3.1 Pohlavní struktura populace srnčí zvěře

Populace srnčí zvěře ovlivňovaná pouze přírodními regulačními faktory bez zásahu člověka má poměr pohlaví 1:1. V oblastech s predačním tlakem velkých šelem byl poměr přikloněn k samčí části populace (v populaci početně převažovali srnci). Smirnov (1978) při zkoumání úlovků rysů zjistil, že jako ulovená zvěř převažovaly srny 60% k uloveným 40% srnců. V oblastech, kde je hlavním „predátorem“ člověk, je situace značně odlišná, a to tak, že poměr je až 1:3 ve prospěch srn. Už u poměru 1:2 je pozorováno, že srny pokládají i neteritoriální srnci slabší, horší kvality a tím dochází k zhoršování kvality populace (Nasiadka, 2002). V populaci, kde je poměr pohlaví 1:1, teritoriální srnci dokážou poklást velkou většinu srn. 40 - 50 % srnců v populaci si dokáže udržet teritorium, ve většině případů se jedná o srnce kvalitní, silné a tedy se slibným genetickým potenciálem pro další generaci. Z uvedeného vyplývá, že jediným správným poměrem je poměr pohlaví 1:1. Kokeš (1942) udává, že kdo v honitbě hájí srny v neprospěch srnců, ten zasahuje a negativně ovlivňuje nejen svoji honitbu, ale i okolní.

Je předpoklad že srny, které chtějí uplatnit svůj genetický potenciál a mají bohaté zdroje, budou investovat spíše do synů (Landete-Castillejos et. al., 2001). V přírodě bez zásahu člověka je počítáno se ztrátami více na samičí zvěři (Vach, 1993).

2.3.2 Věková struktura

Velmi důležitým znakem populace je věková struktura. Populaci lze rozdělit do tří skupin. První skupina je mladá, dospívající část populace. Tato skupina bývá nejpočetnější. Druhá věková skupina jsou zvířata na vrcholu, reprodukčně aktivní, vyzrálá. Třetí skupinu tvoří jedinci stárnoucí, tato skupina bývá nejméně početná.

Toto rozložení je ideální pro populaci, která je slibná a má schopnost se rozvíjet (Šarman, 2008).

Srnčí zvěř se dělí do tří věkových tříd. I. věková třída jsou zvířata stará 1 - 2 roky, II. věková třída jsou zvířata stará 3 – 4 roky a III. věkovou třídu tvoří 5-ti letá a starší zvířata. Jako ideální rozložení v samčí části populace se jeví zastoupení I. věk. třídy 45%, II. věk. třídy 35% a III. věk. třídy 20% srnců (Nečas, 1963).

Věková struktura je vázaná na dané životní prostředí a sezónnost. Po rozpadu zimních tlup se vytváří díky autoregulaci a teritoriálnímu chování skladba blízká se optimu. Neplatí to však v okrajových částech domovských okrsků, jedná se většinou o místa málo úživná. Zde se soustřeďuje zvěř mladá či slabá (Vach, 1993).

Zajímavý jistě je i fakt, že v drsnějších přírodních oblastech klesá průměrný věk ulovené zvěře (Kulužinski, 1982). Koubek (1987) sledoval průměrný věk ve třech lokalitách. Na Českomoravské vrchovině byl průměrný věk 3,16 let, na jižní Moravě 3,11 a na Šumavě 2,28 let. Při rozboru ulovené zvěře z Kolínska a Kutnohorska byl zjištěn průměrný věk 3,6 roků u srnců a 3,3 roku u srn (Vach, 1993).

2.3.3 Hustota populace

Definice hustoty populace zní: hustota populace je počet jedinců daného druhu na jednotku plochy. Hustota populace je ukazatel, který je do značné míry ovlivňován kvalitou prostředí. Dá se předpokládat, že v místech s větší kvalitou prostředí, bude populace hustší, naproti tomu v místech s nižší kvalitou prostředí bude hustota populace nižší. V dvacátém století došlo k výrazným změnám, které jsou vidět i na změnách v hustotě populace srnčí zvěře, kdy v roce 1935 byla populační hustota $0,66 \text{ ks} \cdot 100 \text{ ha}^{-1}$, v sedmdesátých letech pak $5,4 \text{ ks} \cdot 100 \text{ ha}^{-1}$, v osmdesátých letech až $6,7 \text{ ks} \cdot 100 \text{ ha}^{-1}$, v devadesátých letech hustota populace klesla na $4,2 \text{ ks} \cdot 100 \text{ ha}^{-1}$.

Hustota populace závisí na úživnosti a úživnost prostředí se dá vyjádřit hustotou populace. Hustota populace se pohybuje v rozmezí $0,1 - 60 \text{ ks} \cdot 100 \text{ ha}^{-1}$, kdy průměrná hodnota je $11,09 \text{ ks} \cdot 100 \text{ ha}^{-1}$. Největší populační hustotu najdeme v listnatých lesích, které jsou bohaté na různé druhy dřevin, různé stáří porostu a obsahují louky a paseky (Zejska, 1989).

Podle kvality obývané oblasti můžeme odhadnout únosnou velikost srnčích populací:

- v chudém prostředí (kyselé půdy, jehličnaté lesy) 3-5 jedinců na 100 ha,
- středně úživné prostředí (smíšené lesy, zejména stejnomenné) 5-10 jedinců na 100 ha,
- bohaté prostředí (listnaté lesy s podrostem a světlinami, pestrá zemědělská krajina) 10-20 jedinců na 100ha.

Přemnožení srnčí zvěře je velmi nežádoucí. Je příčinou poškození lesa, vedoucího následně k ochuzení prostředí (trpí zejména mladé stromky). Kromě toho se v příliš husté srnčí populaci vyskytují váhově podprůměrní jedinci, často s nekvalitním paroží, a méně plodní.

Prostorové rozmístění srnčí populace se udržuje víceméně pravidelné, bez ohledu na podmínky prostředí (srnec se přizpůsobí téměř jakýmkoliv podmínkám). Domovský okrsek srnčího stáda má rozlohu zhruba stovky hektarů. Z toho si samec vyznačuje a brání 5 až 40 ha jako své teritorium. (Online: <http://www.zverina-cz.cz/8-srnci-zver>).

Rizikem zvýšené populační hustoty je překročení optima a tím oslabení populace v důsledku nedostatku zdrojů pro danou populaci (Kossak, 2001).

Populace se po daném území rozptýlí tak, aby co nejvíce zvířat mělo optimální podmínky. U srnčí zvěře to závisí na dané lokalitě, potravní nabídce, ale také na ročním období, na tom, zda se populace shlukne do tlup (zimní období), nebo je rozptýlená do domovských okrsků u srn a teritorií u srnců (letní období).

Natalitou (množivost) se rozumí rozmnožování jedinců, je to základní předpoklad pro zachování druhu. Závisí mimo jiné na stáří populace, poměru pohlaví, úživnosti prostředí, klimatických podmínkách atd. Pro výpočet u srnčí zvěře používáme koeficient očekávaného přírůstku (KOP) který se pohybuje v rozmezí 0,8 – 1,2 (Šarman, 2008).

2.3.3.1 Rizikové faktory pro populaci srnčí zvěře

Při hodnocení negativních faktorů prostředí srnčí zvěře na početní stav a kvalitu populace je zjevné, že abiotické faktory prostředí, které lze považovat za přirozené, nemají většinou zásadní vliv na populaci, výjimku tvoří abiotické faktory ovlivněné člověkem. Přímý vliv biotických faktorů na populaci se opět zdá

být nevýznamný v těch charakteristikách, které nemají antropogenní souvislost. Biotické faktory ovlivněné člověkem se mohou projevit velmi dramaticky (například změnou druhové skladby flóry tvořící potravní niku srnčí zvěře) a mohou být v extrémních případech i důvodem masových úhynů srnčí zvěře. Člověk tak přímo i nepřímo vstupuje do prostředí srnčí zvěře a vědomě i nevědomě ho přetváří. Je třeba pozorně monitorovat změny souvisící s činností člověka v přírodě, aby bylo možné předcházet jeho negativnímu působení a to nejen na srnčí zvěř, ale i na stabilitu jednotlivých biotopů a krajiny (ad verb.).

Jen těžko se lze domnívat, že je možné omezit na minimum až zcela zabránit působení člověka na krajinu v prostředí, které je zcela logicky zvané kulturní krajinou. Je však třeba vytipovat závažnost působení člověka na rovnováhu systémů a pokusit se umožnit přírodě obnovit rovnováhu.

V dalším textu se pokusím nalézt takové projevy a souvislosti, které jsou dle mého názoru závažné svým vlivem na populaci srnčí zvěře a na její životní prostředí. Některé z nich mají charakter mysliveckého hospodaření, tím se ale nijak nevymykají z obecných souvislostí biologických systémů a jejich funkce.

2.4 Management populace

Vzhledem k tomu, že srnčí zvěř nemá takřka žádné přirozené nepřátele, musí úlohu regulace a řízení chovu převzít člověk, který musí v prostředí zabezpečit a udržovat optimální hustotu, stáří a pohlavní složení. Tak, aby byla zaručena reprodukce a kvalita populace.

Péče o srnce obecného je potřeba přizpůsobit úživnosti prostředí, kdy je potřeba zajistit přiměřené příkrmování, klidové zóny, atd. Dále se zabývat prevencí, popřípadě léčbou parazitóz a nemocí a dalšími negativními vlivy (Drmotá et al., 2007).

Předpokladem pro chov srnčí zvěře je honitba o velikosti 1500 ha, která se skládá z lesa i pole. Menší honitby kolem 500 ha se jeví jako nedostatečné. Ve větších honitbách je možnost eliminovat příbuzenskou plemenitbu, lov na hranicích honitby, koncentrace lidských aktivit a sezónní nerovnoměrnost potravní nabídky. Hranice honitby měly tvořit výrazné mezníky v krajině – řeka, silnice, železnice; bohužel ne vždy je možné toto dodržet kvůli vlastnickým podmínkám.

Každá honitba s vhodnými podmínkami pro chov srnčí zvěře má dle zákona č. 449/2001 sb. dle úživnosti bonitu honitby I – nejlepší, až IV - nejhorší. Od této hodnoty se odvozuje např. očekávaná produkce srnčí zvěře nebo normované stavy zvěře. Jakostní třída je odvozená od podmínek, které panují na daném území, zejména pak na klimatických podmínkách, reliéfu, vegetačních a zemědělských podmínkách dané lokality (Drmot a kolektiv, 2007).

Každoročně probíhá sčítání zvěře, provádí se obvykle v únoru a početní stav se zaznamenává k 31.3. daného roku. Jedná se o tzv. jarní stav. Tyto údaje jsou zpracovávány ve všech honitbách a jsou statisticky zaznamenávány.

Myslivecký rok začíná 1.4. a končí 31.3. roku následujícího. Plán chovu vychází z jarního sčítání, které však neodpovídá početním stavům v období lovu (Vach, 1993).

2.4.1 Škody zvěří

Často diskutovaným tématem a laickou veřejností často značně ostře sledovanou, jsou škody způsobené zvěří. Tuto problematiku z části upravuje Zákon č. 449/2001Sb. o myslivosti. Jednou částí škod jsou škody na kulturních plodinách. Velké monokulturní lány často těsně sousedící s lesem. Velké plochy jedné plodiny nabízejí pro srnce obecného vhodný a vítaný úkryt i dostatek potravy. Na druhé straně ovšem ty samé plochy v kombinaci s použitím velké mechanizace v nevhodném termínu při špatné komunikaci mezi zemědělci a myslivci působí značné škody na srnčí zvěři.

Škody lze rozdělit na:

- 1) škody na lesních kulturách,
- 2) škody na zemědělských kulturách,
- 3) škody na zvěři.

add. 1) Škody z působení srnčí zvěři na lesních kulturách jsou většinou přijatelné a počítá se s nimi v hospodaření v lese. Problémy nastávají v případě, kdy se dostane zvěř a les do nerovnováhy – buď způsobené vlivem špatného hospodaření se zvěří (nadměrná populační hustota – myslivecká ochrana, nízký lov, špatná duhová skladba) nebo v rámci špatného hospodaření v lesních plodinách - velké plochy jednoho stáří a druhu, v místech kde chybí keřové patro a podobně.

add. 2) Škody na polních kulturách bývají jen malé díky tomu, že srnec obecný spásá rostliny výběrovým systémem a do porostu vchází jednotlivě. Větší škody vznikají v sadech, kde srnci jednak poškozují stromky okusem a dále pak odíráním kmínků.

add 3) Škody na zvěři můžeme rozdělit na přímé a nepřímé.

Mezi přímé škody počítáme usmrcené kusy na komunikacích, dále pak usmrcené jedince při obdělávání luk a půdy, kdy dochází k usmrcení hlavně kladených srnčat v období první senoseče, a dále pak při sklizení plodin.

Nelze také zapomenout na škody způsobené pytláctvím, kdy bývají často upytláčeny nejlepší kusy bez ohledu na roční období, pohlaví a věk (Hell et al., 2004).

2.4.1.1 Ochrana proti škodám

Zákon o myslivosti v §53 říká že „vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku činí přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří, přičemž nesmí docházet k zraňování zvěře, stejné opatření může učinit se souhlasem vlastníka honitby i uživatel honitby“.

Podle působení dělíme ochranu na biologickou, mechanickou a chemickou.

Za biologickou ochranu považujeme např. redukci stavů zvěře, dále pak příkrmování v období nedostatku, zajištění dostatku dřevin vhodných pro okus, jako jsou jeřabiny, plané ovocné stromy apod. Za další vhodná opatření lze pokládat zakládání remízků a políček pro zvěř. Velmi vhodné je také zakládat smíšené lesy. Mechanická ochrana spočívá ve zbudování překážek - používají se různá pletiva, pláštka apod. (ad verb.).

2.4.2 Skladba populace (zásahy do populace)

Optimální skladba srnčí populace je dána vyrovnaným poměrem pohlaví dospělé zvěře. Zvěř nedospělá, srnčata, by měla tvořit necelou jednu třetinu populace. Ve stejném poměru by měl být plánován i prováděn také její lov, tzn. 36 % srnců, 36 % srn a 28 % srnčat (Nečas, 1975).

Dosud přežívá archaický názor o potřebě tzv. šetření srn. Spočívá v tvrzení, že při zásahu do populace je třeba pomoci dosažení vyšších početních přírůstků, což se uskutečňuje přednostním odlovem samčí zvěře na úkor zvěře samičí. V důsledku toho sice může dojít ke zvýšení koeficientu očekávané produkce, zcela se však hroutí

logická konstrukce přirozené srnčí populace. Výsledkem je nárůst počtu jedinců v populaci na úkor kvality této populace (ad verb.).

Problematika zásahu člověka do populace je velmi složitá. Realita antropogenního vlivu je výsledkem střetu názorů, z nichž některé vychází z nejnovějších poznatků publikovaných v mysliveckých časopisech a další literatuře, jiné vychází z odvěkých tvrzení často dávno překonaných „pravd“ předků.

Antropogenní faktory nelze omezit pouze na zásah vykonavatelů práva myslivosti. Mimořádný vliv mají další civilizační projevy (ad verb.).

2.4.2.1 Vliv polních prací

Tradičně je mysliveckou veřejností považován za významný vliv polních prací na srnčí zvěř. Pravděpodobně nejzávažnější je v této souvislosti sečení pácin v době, kdy jsou kladena srnčata. Časová shoda je stěží ovlivnitelný fakt, proto je nutné udržovat dobrou spolupráci a informovanost mezi myslivci a zemědělci a kombinací zavedených způsobů ochrany zvěře při sklizni minimalizovat ztráty působené na zvěři, především na čerstvě nakladených srnčatech. Používání plašičů na žacích strojích je často kritizováno s ohledem na finanční náročnost a omezenou účinnost. Jako velmi dobré opatření se jeví omezení nočních prací (ad verb.).

Ze strany myslivců se poměrně dobře osvědčuje kombinace plašení zvěře procházením plochy určené ke sklizni s následným zanecháním plašiče pachového, světelného, či zvukového. Využití psů podstatně zvýší efektivitu prohledání prostoru. Tato opatření mohou být často velmi jednoduchá a jejich účinnost bývá přesto vysoká. Zažil jsem osobně užívání ostře páchnoucích chemikálií (např. kresolová desinficiencia), která byla po kapičkách aplikována z láhve v ruce myslivce, který procházel porostem v předvečer sklizně. V poslední době byla publikována řada možností, jak vytvořit především pachové plašiče např. s použitím lidských vlasů apod. Společným znakem takových snah je dosáhnout účinku s minimem nákladů. Zdá se, že při střídání těchto prostředků je efekt lepší (ad verb.)

2.4.2.2 Doprava

Území našeho státu je hustě pokryto silniční a železniční sítí. Tato skutečnost nebrání bezprostředně výskytu srnčí zvěře s ohledem na poměrně malé domovské okrsky této zvěře a teritoria hájená samci, přímé rušení je rovněž málo významné

díky dobré adaptaci srnčí zvěře na dopravní ruch, ale vliv hustoty dopravní sítě na přímé střety zvěře s dopravními prostředky je velmi podstatný (ad verb.).

Představu o hustotě silniční a dálniční sítě poskytuje mapa Královéhradeckého kraje na obr. 3. Tuto oblast lze pro sledované souvislosti považovat za průměrnou.

Představu o množství zvířat zabitých na silnicích dávají výsledky studie zaměřené na tuto problematiku uvedené v tabulce 4.

Tabulka 4 – Počty zvířat usmrcených ročně na silnici
(Online: http://zpravy.idnes.cz/pod-koly-aut-zahynou-statisice-zvirat-nejcasteji-zajici-a-jezci-pws-/domaci.asp?c=A080904_215156_domaci_abr)

Kolik zvířat ročně zemře na silnici					
	Celkem	Dálnice + rychlostní komunikace	Silnice I. třídy	Silnice II. třídy	Silnice III. třídy
Zajíc polní	566 400	14 400	73 600	150 700	327 700
Ježek (oba druhy)	346 800	15 100	59 100	115 600	157 000
Bažant obecný	68 400	4 600	4 700	18 100	41 000
Srnec obecný	52 000	3 300	10 100	11 300	27 300
Kuna lesní	49 800	8 400	21 200	15 100	5 100
Lasice kolčava	28 100	3 000	9 100	4 300	11 700
Liška obecná	4 400	2 000	2 400	0	0

V komentářích k uvedené studii se dále praví:

Počet zvířat uhynulých pod koly aut může být ještě horší. Do analýzy se totiž dostala pouze zvířata, která ležela přímo na silnici nebo v příkopcích. "Řada zvířat je autem jen zraněná, dokážou ještě ze silnice utéct a umírají až někde v poli. Tato úmrtí jsou už naprosto nepodchytitelná," uvedl Hlaváč.

"Údaje z tohoto průzkumu se ještě drží při zemi. Třeba srnčí zvěře zahyne podle našich poznatků alespoň jednou tolik – tedy asi sto tisíc," řekl Jaroslav Červený z Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR. (Online: http://zpravy.idnes.cz/pod-koly-aut-zahynou-statisice-zvirat-nejcasteji-zajici-a-jezci-pws-/domaci.asp?c=A080904_215156_domaci_abr).

Obr. 3 – Silniční a dálniční síť Královéhradeckého kraje
(Online: <http://www.rsd.cz/Mapy/Soubor-map---kraje>)

2.4.2.3 Lov zvěře

Výše odlovu bývá laickou veřejností považována za jediný regulační mechanismus početního stavu. Ve skutečnosti je jedinečná pouze tím, že je jedinou člověkem řízenou aktivitou vedoucí k regulaci početních stavů.

Odlov vychází z plánu lovu, jehož základem je stanovení skutečného stavu populace před lovem. To vychází z nasčítaných jarních stavů a výpočtu očekávaného přírůstku, při dobře vedeném hospodaření v honitbách pak i ze skutečných stavů před začátkem doby lovu.

Dokladem vazby mezi přírůstkem a úbytkem zvěře a jejího následného odlovu jsou výše odlovů v roce 2006. Po dlouhé a pro zvěř velmi náročné zimě došlo

k poklesu početního stavu populace srnčí zvěře. Tento úbytek tvořil část počtu, o který se zmenšila skutečná výše odlovu. Navíc bylo třeba kalkulovat s menším přírůstkem početního stavu od menšího počtu jedinců produkční části populace. Výsledkem byly menší počty narozených srnčat a menší počty ulovené zvěře.

V letech s normálním vývojem počasí v průběhu roku jsou skutečné ztráty součástí běžné kalkulace a k udržení početního stavu populace musí být prováděna patřičná výše odlovu, která přibližně odpovídá přírůstku populace v daném roce. Odlov musí zahrnovat všechny kategorie zvěře obou pohlaví, jak je součástí zavedené myslivecké praxe. Tzv. šetření srn, které bývá dosud některými myslivci praktikováno, s sebou nese riziko nežádoucího nárůstu početního stavu a pokles kvality populace (ad verb.).

Lov by měl zahrnovat nejen všechny kategorie příslušného pohlaví, ale měl by být prováděn cíleně selektivně, čemuž podstatně napomáhá postupný odlov adekvátního počtu jedinců z plánu lovu. Praxe zimních lovů, která někdy přesahuje rámec zákona, vylučuje kvalitní průběžný odstřel a jako chovatelský zásah je zcela nevhodná (ad verb.).

2.4.2.4 Pytláctví

Projevy pytláctví mají různou podobu a jejich propracovanost poslední dobou roste. Početnost a závažnost tohoto vlivu na srnčí populaci je však zcela mimo rámec jakékoli kontroly. Zachycené případy jsou jen sporadické, jejich právní definovatelnost je obvykle ještě složitější. Lze se domnívat, že tento vliv člověka jako součásti prostředí srnčí zvěře není zanedbatelný s ohledem na četnost výskytu vývrhů srnčí zvěře v revírech bez možnosti zjistit střelce, výskytům ozev výstřelů a pohybu terénních vozidel, jak jsou často připomínány řadou myslivců či zástupců mysliveckých sdružení (ad verb.).

2.4.2.5 Zimní období a péče o zvěř

Zimní období je bezesporu jednou z nejnáročnějších částí roku s ohledem na řadu faktorů, které působí strádání i časté úhyny srnčí zvěře.

Na přímém tlaku na populaci se v průběhu zimy podílí jak abiotické faktory prostředí, zejména teplota, případně vlhkost, pohyb větru a další, tak faktory biotické, především působení člověka.

Zimní rekreační aktivity působí rušení srnčí zvěře a mají za následek nadměrný pohyb zvěře, kterému je srnčí zvěř špatně přizpůsobena. Následkem toho nenachází dostatek klidu k šetření a regeneraci sil.

Velmi významnou složkou negativního působení člověka na srnčí populaci je dosud přetrvávající systém zimního přikrmování. Přibližně po Vánocích srnčí zvěř dramaticky mění anatomické poměry v zažívacím traktu a fyziologii trávení. Dochází k výraznému zmenšení trávicí plochy, především zmenšením klků, a srnčí zvěř daleko hůře tráví vysokoenergetickou potravu, což je za normálních poměrů ke konci zimy výhodné. Pokud v tomto období zasáhne člověk ve snaze pomoci strádající zvěři, mohou být následky fatální. Při použití lehce stravitelného příkrmu bohatého na energii a chudého na vlákninu se zvěř nakrmí dosyta, není schopna normálně zpracovat takové množství a kvalitu potravy a obvykle hyne. To mívá za následek další pokusy o obohacení příkrmu, především o energetickou složku stravy a situace se tím dále komplikuje (ad verb.).

3. Metodika

Vstupním záměrem bylo porovnat stavy srnčí zvěře v celorepublikovém průměru a porovnat je se stavy zvolené oblasti. Tato koncepce se ukázala být velmi komplikovaná s ohledem na nedostupnost či spíše omezenou dostupnost údajů, které jsem považoval za vhodné ke zpracování. Tato analýza se přesto podařila z omezeně dostupných zdrojů a teoretické předpoklady tak mohly být potvrzeny a využity.

Analýza statistických údajů o regionu, mysliveckých údajů o chovu a lovu srnčí, případně další zastoupené zvěře oblasti byla využita laskavostí Okresního mysliveckého spolku v Jičíně.

Analýza demografických údajů se opírala mimo jiné o informace dostupné online.

Ověření oprávněnosti výběru prostředí podhorských oblastí jako profilového se tak uskutečnilo v menším rozsahu, než byl původní záměr.

Vytyčení problematických prvků v prostředí dle úvodní analýzy již dle mého mínění plně odpovídá rozsahu práce.

Navržení optimalizačních opatření k dosažení zlepšení kvality prostředí pro zvolený organismus i jeho další prvky bylo výsledkem syntézy informací získaných z použité literatury, z vlastních zkušeností a s využitím informací z praxe.

Následující údaje pro zpracování byly získány na OMS Jičín a odboru životního prostředí okresního úřadu v Jičíně

- informace o honitbách
- informace o hospodaření se zvěří

Získané informace byly zpracované do tabulek a grafů pomocí programu Microsoft Excel 2007.

Z vyhodnocených údajů a z přehledu literatury byla navržena opatření pro zlepšení managementu ve sledované oblasti.

4. Výsledky a diskuze

4.1 Populační dynamika srnčí zvěře vybrané oblasti v letech 2003 až 2008

Vybranou oblast tvoří honební pozemky okresu Jičín. Toto území pokládám za reprezentativní s ohledem na geografické a hospodářské parametry, stejně jako populační charakteristiky srnčí zvěře, jak vyplývá z následujících údajů.

Struktura povrchu - k 31. prosinci 2003,

má okres celkovou plochu 886,61 km², z toho:

- 68,47 % zemědělských pozemků, které z 76,3 % tvoří orná půda (52,24 % rozlohy okresu),
- 31,53 % ostatní pozemky, z toho 68,5 % lesy (21,60 % rozlohy okresu)
(Online: http://cs.wikipedia.org/wiki/Okres_Ji%C4%8D%C3%ADn).

Porovnání struktury pozemků v ČR a pozemků v okrese Jičín uvádí tabulka 5a (zemědělskou půdu) a 5b (nezemědělskou půdu).

Okres Jičín má 34 uznaných honiteb. V jednom případě jde o režijní honitbu LČR, 5 honiteb je v soukromých rukou, zbytek obhospodařují myslivecká sdružení. Seznam honiteb a jejich uživatelů je uveden v tabulce 6.

Tabulka 5a - Struktura pozemků v ČR a okrese Jičín v ha – zemědělská půda
 (Online:
<http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparamzdr.jsp?voa=mapa&cislatab=MOSD10+OK&vo=mapa&stranka=7>)

	Celkem	Zemědělská půda	Z toho			
			Orná půda	zahrady	sady	Trvalé travní porosty
Česká republika	7.885.702	4.254.406	3.039.669	162.035	46.726	976.225
Jičín	88.664	60.615	46.220	2.165	1.847	10.383

Tabulka 5b - Struktura pozemků v ČR a okrese Jičín v ha – nezemědělská půda
 (Online:
<http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparamzdr.jsp?voa=mapa&cislatab=MOSD10+OK&vo=mapa&stranka=7>)

	Celkem	Nezemě- dělská půda	Z toho			
			lesní pozemky	vodní plochy	zastavě né plochy	ostatní plochy
Česká republika	7.886. 702	3.632.296	2.649.149	161.420	130.195	691.533
Jičín	88.664	28.048	19.175	1.358	1.835	5.682

4.2 Přehled honiteb

Tabulka 6 – Přehled honiteb okresu Jičín a jejich uživatelů

Seznam honiteb a uživatelů honiteb okresu Jičín stav k 11.2.2010			
Poř. č.	Honitba	Uživatel	Vlastník
1	Běchary	MS Kostřice Běchary	Honební společenstvo
2	Bělohradsko	MS Lázně Bělohrad	Honební společenstvo
3	Bližkov Slavhostice	MS Bližkov Slavhostice	Honební společenstvo
4	Holín	MS Holín	Honební společenstvo
5	Česov-Volanice	MS Tomáš Svoboda	Honební společenstvo
6	Dětenice	MS Dětenice	Honební společenstvo
7	CHLÚM Mlázovice	MS Ostříž Mlázovice	Honební společenstvo
8	Zámezí	MS Zebín o.s.	Honební společenstvo
9	Kopidlno	MS Bažantnice Kopidlno	Honební společenstvo
10	Libáň	MS Pod borovičkou Libáň	Honební společenstvo
11	Libošovice	MS Libošovice	Honební společenstvo
12	Lověna Libuň	MS Lověna Libuň	Honební společenstvo
13	Markvartice	MS Markvartice	Honební společenstvo
14	Mezihoří Železnice	MS Mezihoří Železnice	Honební společenstvo
15	Mladějov	MS Zlatý důl Mladějov	Honební společenstvo
16	Robousy	MS Jestřáb Kacákova Lhota	Honební společenstvo
17	Sběř	MS Střela Sběř	Honební společenstvo
18	Slatiny	MS Kamčatka Slatiny	Honební společenstvo
19	Lužany	MS Sluka Kamenice	Honební společenstvo
20	Sobotka	MS Sobotka	Honební společenstvo
21	Staré Místo	MS Podhradí	Honební společenstvo
22	Střevač	MS Parůžek Střevač	Honební společenstvo
23	Údrnice	MS Hubert Údrnice	Honební společenstvo
24	Vysoké Veselí	ČMJ Vysoké Veselí	Honební společenstvo
25	Žitětín	MS Žitětín	Honební společenstvo
26	Žlunice	MS Žlunice	Honební společenstvo
27	Loreta	Schlik, s.r.o., Jičíněves1	HS+Lesy ČR
28	Brodek	Hruška Petr, Ing.	Lesy ČR
29	Vlčí Pole	Kinský dal Borgo, a.s.	Vlastní
30	Kovač	MS Jestřáb Koacákova Lhota	Lesy ČR
31	Mlázovický hřeben	MS Podhorák Pod. Újezd	Lesy ČR
32	Prachov	ilona Schliková	Vlastní
33	Bažantnice Jičíněves	Schlik, s.r.o., Jičíněves1	Vlastní
34	Obora Kopidlno	LČR, s.p. LS Hořice v P.	Lesy ČR

Tabulka 7 – Bonita honiteb okresu Jičín

Klasifikace honiteb - normované a minimální stavy zvěře a výměra honebních ploch podle jakostních tříd

číslo honitby	I. jakostní třída			II. jakostní třída			III. jakostní třída			Celkem		
	normovaný stav (ks)	minimální stav (ks)	velikost honitby (ha)	normovaný stav (ks)	minimální stav (ks)	velikost honitby (ha)	normovaný stav (ks)	minimální stav (ks)	velikost honitby (ha)	normovaný stav (ks)	minimální stav (ks)	velikost honitby (ha)
1	100	18	1790	30	6	246	0	0	0	130	24	2036
2	0	0	0	62	13	1300	30	14	565	92	27	1865
3	0	0	0	11	3	121	29	6	600	40	9	721
4	0	0	0	35	8	646	0	0	0	35	8	646
5	56	10	1000	18	5	188	0	0	0	74	15	1188
6	0	0	0	90	20	1608	0	0	0	90	20	1608
7	79	14	1400	21	9	363	0	0	0	100	23	1763
8	0	0	0	60	13	1250	0	0	0	60	13	1250
9	0	0	0	114	26	2064	0	0	0	114	26	2064
10	0	0	0	105	23	1898	0	0	0	105	23	1898
11	0	0	0	53	11	1115	57	23	896	110	34	2011
12	0	0	0	62	13	1300	15	6	227	77	19	1527
13	0	0	0	70	15	1389	0	0	0	70	15	1389
14	0	0	0	76	17	1342	0	0	0	76	17	1342
15	0	0	0	89	21	1438	0	0	0	89	21	1438
16	0	0	0	110	24	2147	0	0	0	110	24	2147
17	39	7	700	2	0	24	0	0	0	41	7	724
18	120	27	2700	35	9	361	0	0	0	155	36	3061
19	0	0	0	67	15	1251	0	0	0	67	15	1251
20	0	0	0	0	0	0	65	18	1574	65	18	1574
21	112	20	2000	0	0	0	0	0	0	112	20	2000
22	0	0	0	59	12	1230	15	6	232	74	18	1462
23	0	0	0	70	16	1312	0	0	0	70	16	1312
24	34	6	600	0	0	0	0	0	0	34	6	600
25	58	10	1047	6	2	67	0	0	0	64	12	1114
26	37	7	659	0	0	0	0	0	0	37	7	659
27	0	0	0	2	0	45	49	19	762	51	19	807
28	0	0	0	26	13	538	0	0	0	26	13	538
29	0	0	0	0	0	0	74	29	1157	74	29	1157
30	0	0	0	74	19	801	0	0	0	74	19	801
31	0	0	0	0	0	0	37	14	582	37	14	582
32	35	14	550	0	0	0	0	0	0	35	14	550
33	16	4	174	0	0	0	0	0	0	16	4	174
34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Jak je vidět v tabulce 7, honitby v okrese Jičín se pohybují s honebními poli mezi 174 ha - nejmenší (soukromá honitba Bažantnice Jičíněves) - až po 3061 ha - honitba Slatiny. Jakostně se pohybuje mezi I. jakostní třídou až III. jakostní třídou. Žádná honitba nemá honební pole v IV. (nejhorší) jakostní třídě. Podíváme-li se na vhodnost honebních ploch, jak uvádí Drmota (2007), nejvhodnější jsou honitby s plochami min. 1500 ha. Toto kritérium pro chov srnčí zvěře splňuje v námi sledované oblasti jedenáct honiteb, což je přesně jedna třetina honiteb v okrese Jičín, ve kterých se vyskytuje srnčí zvěř. Naproti tomu nevyhovující rozlohu, kterou uvádí Drmota (2007) jako honitby s rozlohou kolem 500 ha, vykazují celkem sedm honiteb (počítali jsme honitby menší než 700 ha). Jedna honitba nevykazuje výskyt srnčí zvěře na žádném honebním poli, jedná se o oboru Kopidlno.

4.3 Hospodaření se srnčí zvěří v letech 2003 - 2008

Jarní kmenové stavy, plán lovu, odstřel a úhyn jsou uvedeny v tabulkách 8a až 8d.

Tabulka 8a – Statistika vývoje sledovaných ukazatelů mysliveckého hospodaření se srnčí zvěří (srnci) v okrese Jičín v letech 2003 až 2008

srnci						
rok	plán lovu (ks)	odstřel (ks)	plnění plánu (%)	úhyn (ks)	jarní kmenový stav zvěře (ks)	úhynu (%)
2003	487	469	96,30	53	1064	4,98
2004	502	475	94,62	57	1139	5,00
2005	511	494	96,67	55	1041	5,28
2006	566	430	75,97	119	939	12,67
2007	395	317	80,25	61	996	6,12
2008	465	405	87,10	75	1049	7,15

Tabulka 8b – Statistika vývoje sledovaných ukazatelů mysliveckého hospodaření se srnčí zvěří (srny) v okrese Jičín v letech 2003 až 2008

srny						
rok	plán lovu (ks)	odstřel (ks)	plnění plánu (%)	úhyn (ks)	jarní kmenový stav zvěře (ks)	úhynu (%)
2003	404	323	79,95	68	953	7,14
2004	423	343	81,09	109	1029	10,59
2005	399	356	89,22	88	933	9,43
2006	418	184	44,02	168	886	18,96
2007	311	163	52,41	111	902	12,31
2008	355	268	75,49	82	982	8,35

Tabulka 8c – Statistika vývoje sledovaných ukazatelů mysliveckého hospodaření se srnčí zvěří (srnčata) v okrese Jičín v letech 2003 až 2008

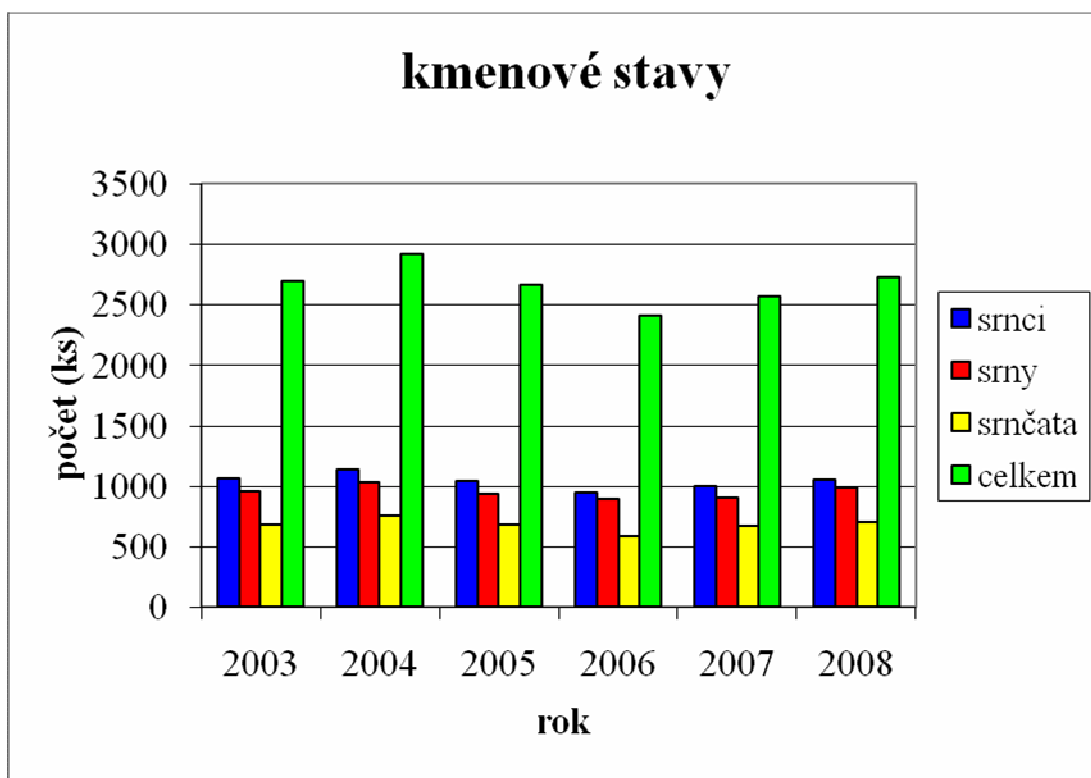
Srnčata						
rok	plán lovu (ks)	odstřel (ks)	plnění plánu (%)	úhyn (ks)	jarní kmenový stav zvěře (ks)	úhynu (%)
2003	377	318	84,35	119	681	17,47
2004	363	334	92,01	82	748	10,96
2005	349	329	94,27	71	683	10,39
2006	362	172	47,51	147	583	25,21
2007	292	195	66,78	81	670	12,09
2008	308	275	89,29	93	699	13,30

Tabulka 8d– Statistika vývoje sledovaných ukazatelů mysliveckého hospodaření se srnčí zvěří v okrese Jičín v letech 2003 až 2008

srnčí zvěř celkem						
rok	plán lovu (ks)	odstřel (ks)	plnění plánu (%)	úhyn (ks)	jarní kmenový stav zvěře (ks)	úhynu (%)
2003	1268	1110	87,54	240	2698	8,90
2004	1288	1152	89,44	248	2916	8,50
2005	1259	1179	93,65	214	2657	8,05
2006	1336	786	58,83	434	2406	18,04
2007	998	675	67,64	253	2568	9,85
2008	1128	948	84,04	250	2728	9,16

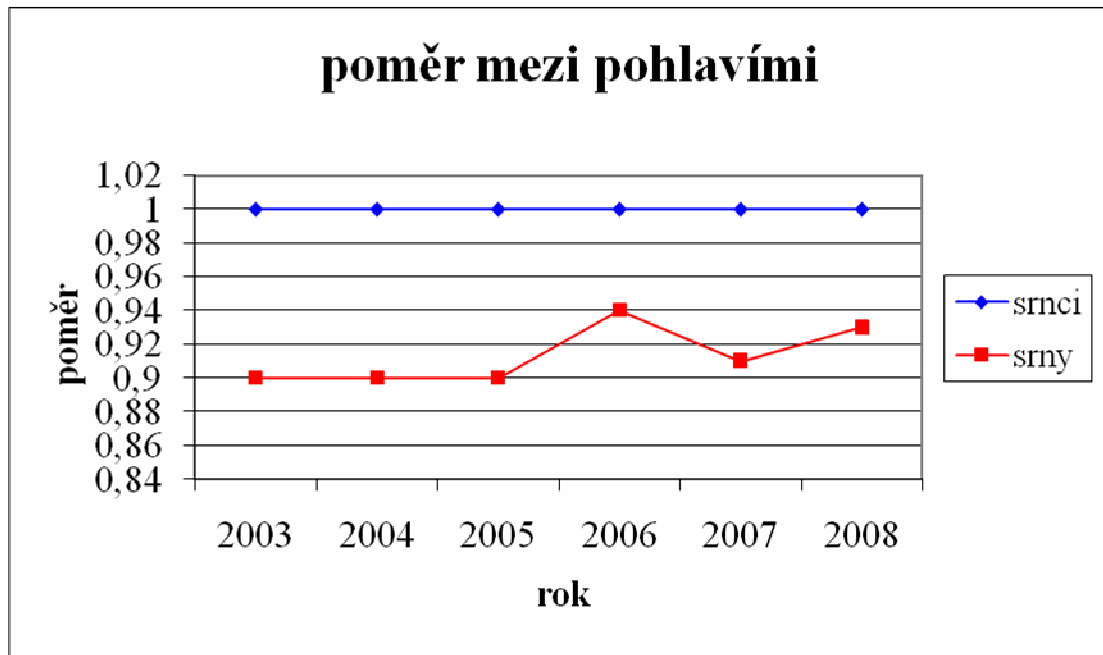
Graf č. 1 uvádí počty kusů srnčí zvěře v okrese Jičín podle věku a pohlaví ve sledovaném období. Tyto tzv. kmenové stavy tvoří základ populace a při jejich dodržení v souladu s klasifikací honiteb jsou zárukou zdravé a přiměřené reprodukce. Výkyvy se mohou vyskytnout, zvláště v letech nepříznivých pro srnčí zvěř, ale neměly by klesnout pod tzv. minimální stavy, které jsou stanoveny při uznání honitby podle jakostní třídy a výměry honitby. Tyto stavy jsou uvedené v tabulce 7.

Graf 1 - Kmenové stavy srnčí zvěře okresu Jičín v letech 2003 až 2008

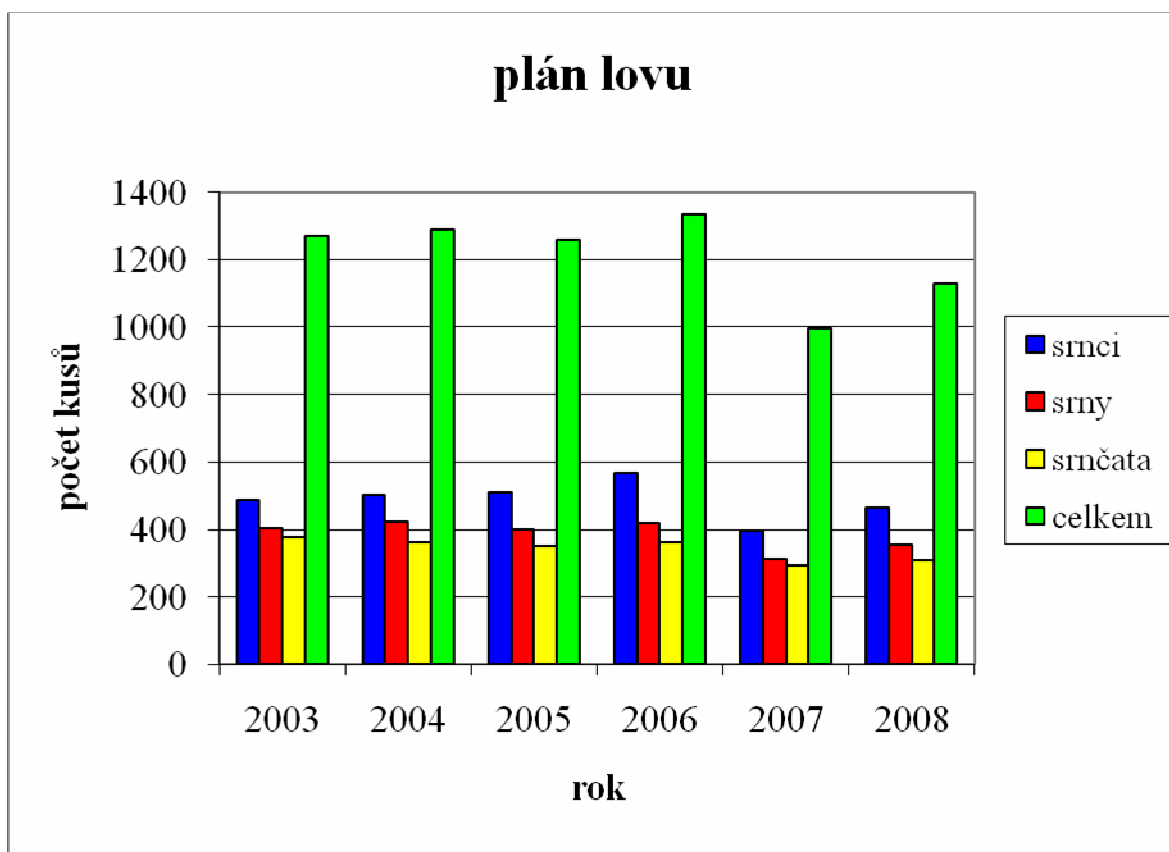
Graf 2 nám ukazuje zastoupení a poměr pohlaví, kdy zasledované období se poměr srnců k srnám pohyboval 1: 0,9 – 0,94. Tento poměr se blíží k ideálu, který jak uvádí Smirnov 1978 je 1:1. Při změně poměru ve prospěch srn by došlo k degradaci kvality populace.

Graf 2 – Poměr pohlaví srnčí zvěře okresu Jičín v letech 2003 až 2008

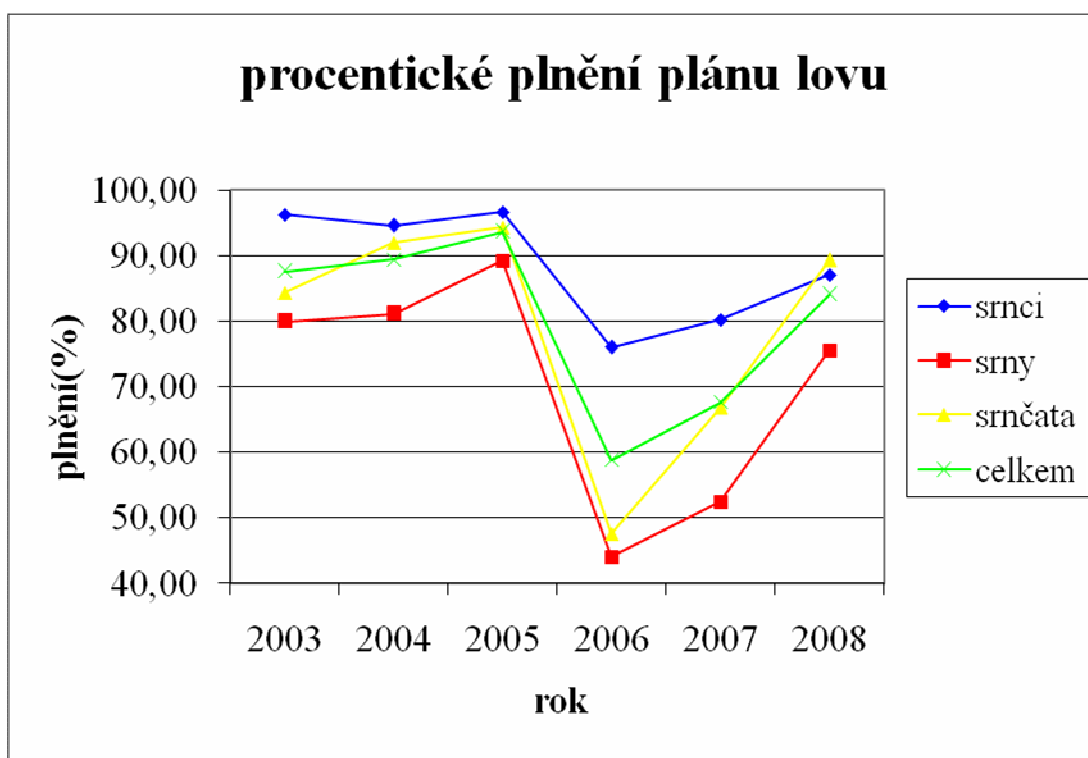

Grafy 3 až 5 nám ukazují hospodaření se srnčí zvěří z pohledu lovu. Graf 3 nám ukazuje plánovaný odstřel, graf 5 pak skutečný průběh roku z pohledu lovu. Graf 4 pak tyto informace převádí do procentuálního vyjádření. Zde je vidět dobrá reakce hospodářů na velmi tvrdou zimu roku 2006, kdy bylo sloveno pouze 58% z plánovaného odstřelu srnčí zvěře. Tímto opatřením se stavy srnčí zvěře rychle vrátili do normálu.

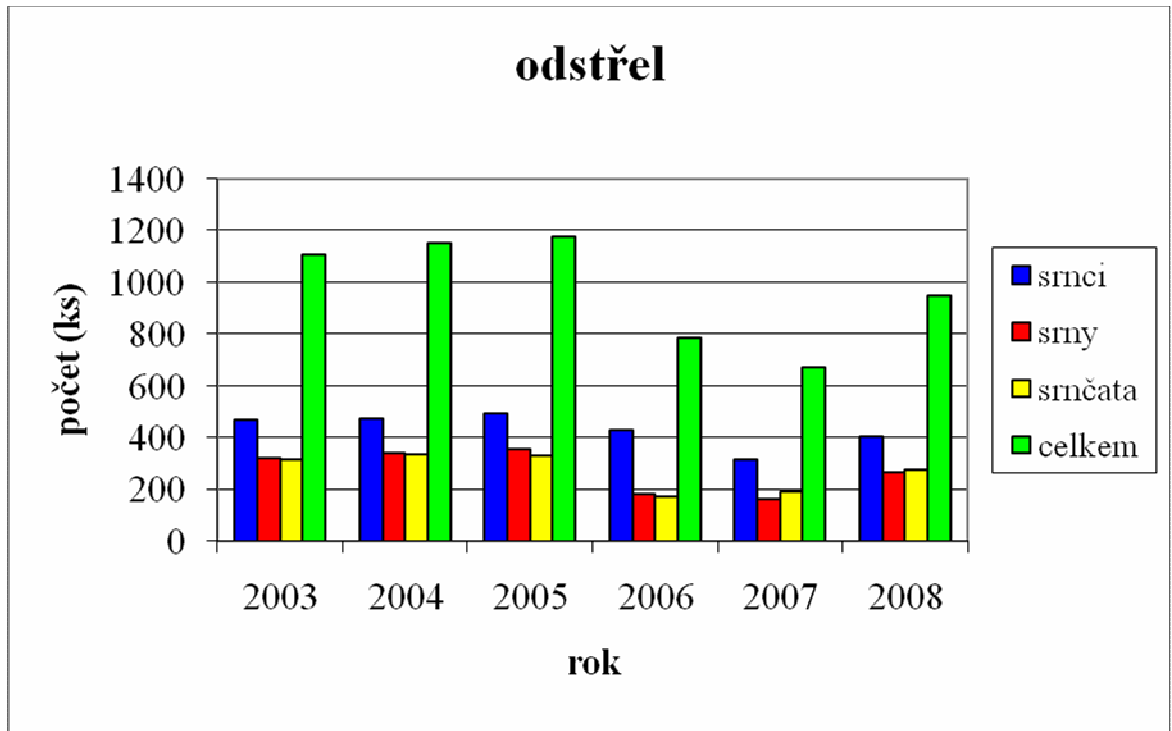
Graf 3 – Plán lovu srnčí zvěře okresu Jičín v letech 2003 až 2008

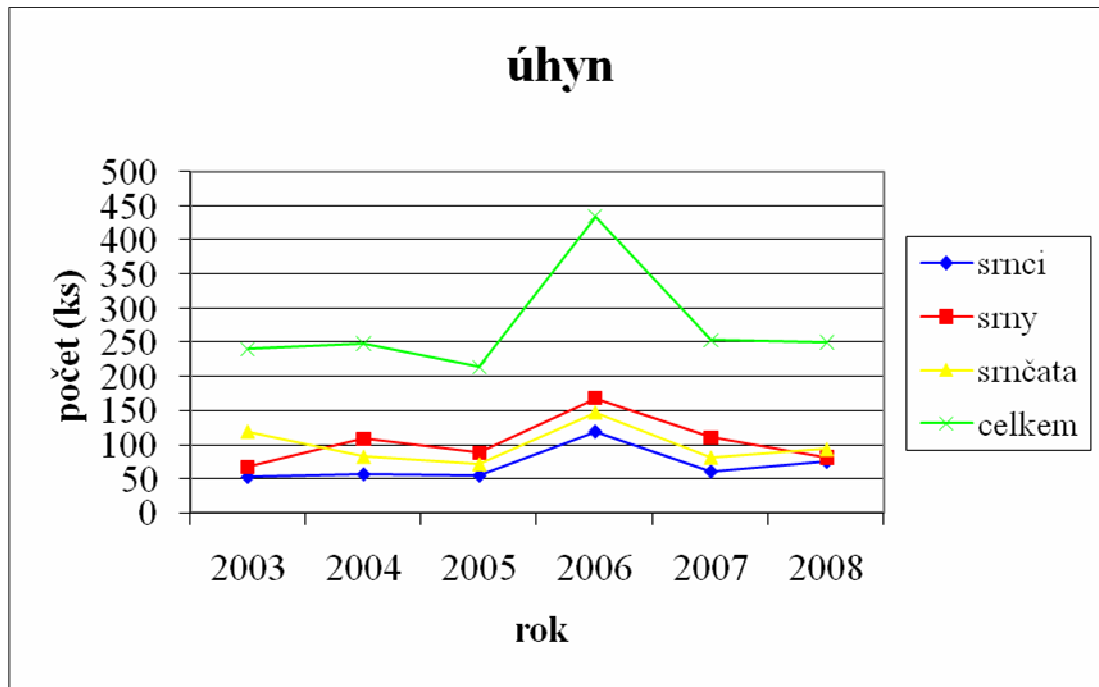
Graf 4 – Procentické plnění plánu lovu srnčí zvěře v okrese Jičín v letech 2003 až 2009

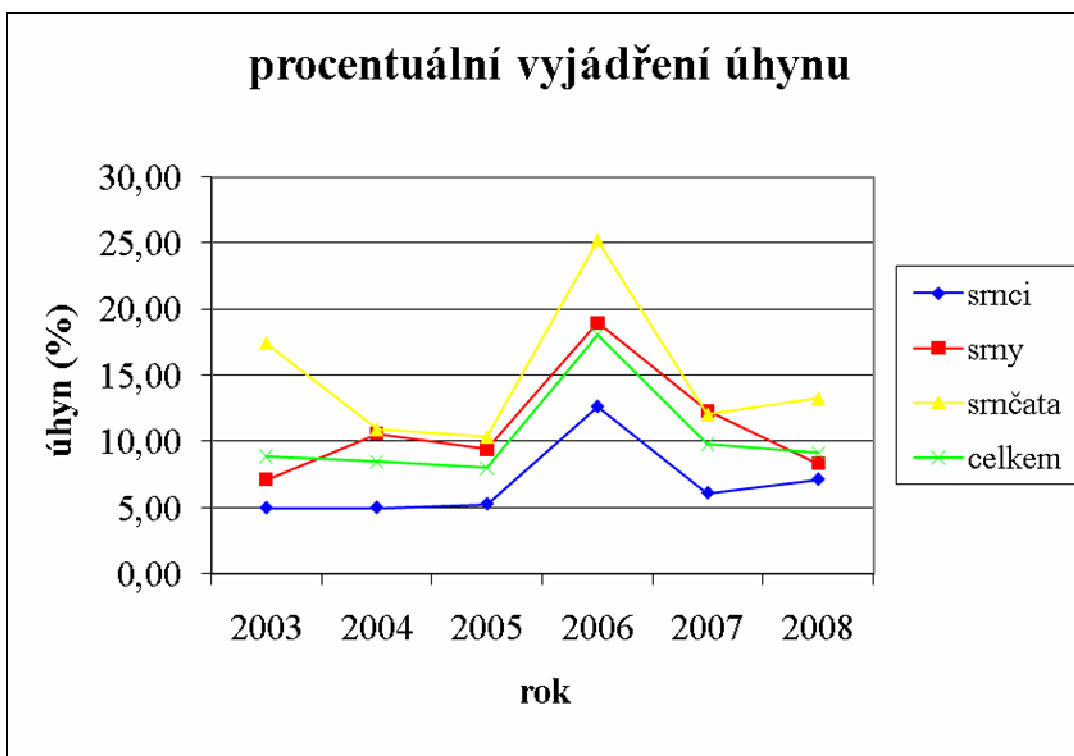
Graf 5 – Výše odstřelu srnčí zvěře okresu Jičín v letech 2003 až 2009

Graf 6 – Výše úhynu srnčí zvěře okresu Jičín v letech 2003 až 2008

Graf 7 – Výše úhynu v procentech u srnčí zvěře okresu Jičín v letech 2003 až 2008

Z uvedených grafů vyplývá, že v roce 2006 došlo k zvýšenému úhynu srnčí zvěře ve sledované oblasti. Rok 2006 charakterizovala zima s větším množstvím srážek, jak je patrné z přehledu v tabulce 9. Počínaje únorem srážky překročily dlouhodobý průměr, což v porovnání s poklesy teplot a dalšími faktory konce zimy a nástupu jara zapříčinily větší úhyny, než je dlouhodobý průměr. Jak je z grafu č. 6 a 7 zřejmé, úhyn se netýkal konkrétních věkových tříd či pohlaví, ale projevil se plošně v populaci srnčí zvěře dané oblasti.

Další negativní vlivy, jako je například stále častěji setá řepka, jejíž obsah S-methylcysteinsulfoxidu vyvolává po metabolické přeměně na dimetyldisulfid rozpad červených krvinek. U srnčí zvěře se projevují příznaky otravy, které jsou ireverzibilní a zvěř obvykle během několika dnů uhyne (ad verb.).

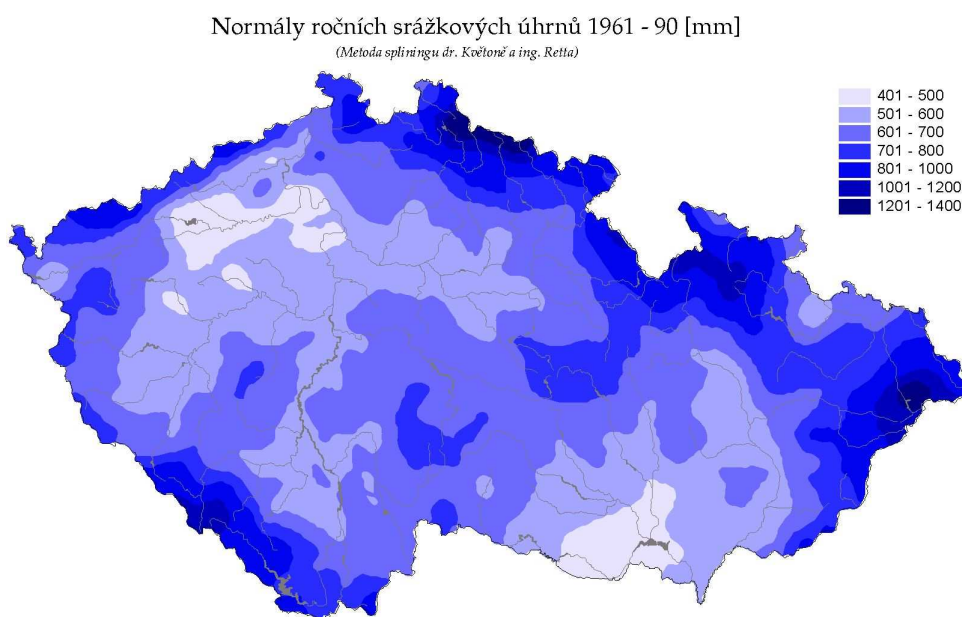
Logickým důsledkem zvýšených úhynů byl následný snížený odlov srnčí zvěře, jak je patrné z grafu č. 5. Pokles odlovu se projevil ještě v následujícím roce 2007. Zvláště markantní je pokles procenta splněného odlovu, uvedeného v grafu č. 4. Tento pokles je zčásti způsoben vyšším plánovaným odlovem pro rok 2006, který nemohl být s ohledem na výše uvedené skutečnosti splněn.

Ačkoli došlo k poklesu kmenových stavů, jak ukazuje graf č. 1, již v následujícím roce se početní stavy vracejí k normálu. Při rozumně vedeném hospodaření a snížení skutečnosti odlovu oproti plánu má srnčí zvěř dobré předpoklady nahradit vzniklou ztrátu. Podmínkou je dodržení alespoň minimálních stavů zvěře, které jsou stanoveny při klasifikaci honiteb při jejich uznávání orgánem státní správy myslivosti. Normované stavy pro jednotlivé honitby jsou uvedeny v tabulce 7.

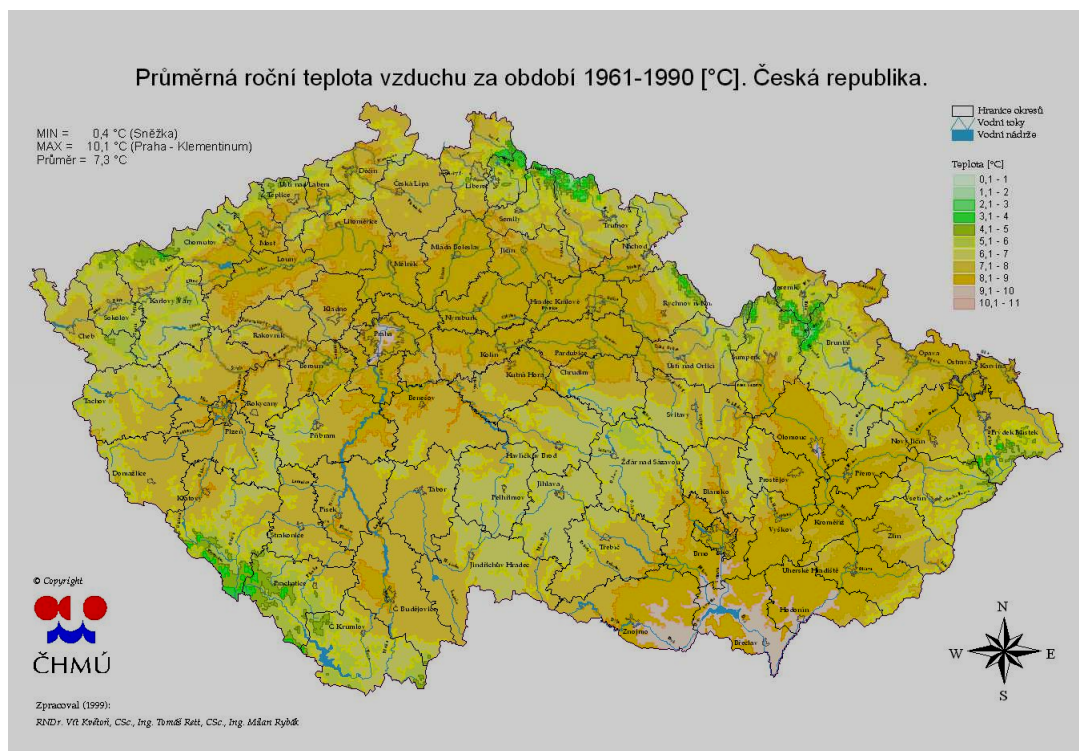
Úhyn způsobený novými odrůdami řepky je nezanedbatelnou daní zemědělské výroby. Zmíněná aminokyselina vyvolávající poruchy a následnou smrt je obsažena i v dalších brukvovitých rostlinách, ale rozsah pěstování řepky ji činí jednoznačně nejzávažnější plodinou z pohledu zásahu do populace srnčí zvěře v poslední době.

Velmi závažnou okolností je fakt, že po zimě, kdy srnčí zvěř přijímá převážně seno a obvykle v ne zcela postačujícím množství, se s ustupujícím sněhem na polích hojně objevuje chuťově atraktivní řepka. Srnčí zvěř ji pak přijímá ve velkém množství a díky nevratným změnám krevního barviva dochází k početným úhynům. Tak se velmi komplikuje přechod na jarní pastvu, který je sám o sobě rizikovým momentem.

Obrázek č. 4 – Roční srážkové úhrny
(Online: <http://www.chmi.cz/meteo/ok/nsrz6190.jpg>)

Obrázek č. 5 – Průměrná roční teplota vzduchu
(Online: <http://www.chmi.cz/meteo/ok/tr6190w.jpg>)

Tabulka 9 – Průměrné srážky v roce 2006 ve srovnání s dlouhodobým normálem 1961–1990

(Online: <http://www.chmi.cz/meteo/ok/okdat69.html>)

S: Průměrný úhrn srážek v roce 2006 (mm)

N: Dlouhodobý normál 1961–1990 (mm)

%: Průměrný úhrn srážek v procentech dlouhodobého normálu

Kraj		Měsíc												Rok
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Česká republika	S	35	44	70	74	92	83	38	141	18	33	46	28	708
	N	42	38	40	47	74	84	79	78	52	42	49	48	674
	%	84	116	175	157	125	98	48	180	34	78	93	59	105
Královéhradecký kraj	S	26	49	70	67	68	66	25	193	17	47	67	45	745
	N	60	47	49	48	76	86	83	84	60	52	62	70	774
	%	44	104	144	141	90	77	30	230	29	90	107	64	96

Tabulka 10 – Průměrná teplota vzduchu v roce 2006 ve srovnání s dlouhodobým normálem 1961–1990

(Online: <http://www.chmi.cz/meteo/ok/okdat610.html>)

T: Průměrná měsíční teplota vzduchu v roce 2006 (° C)

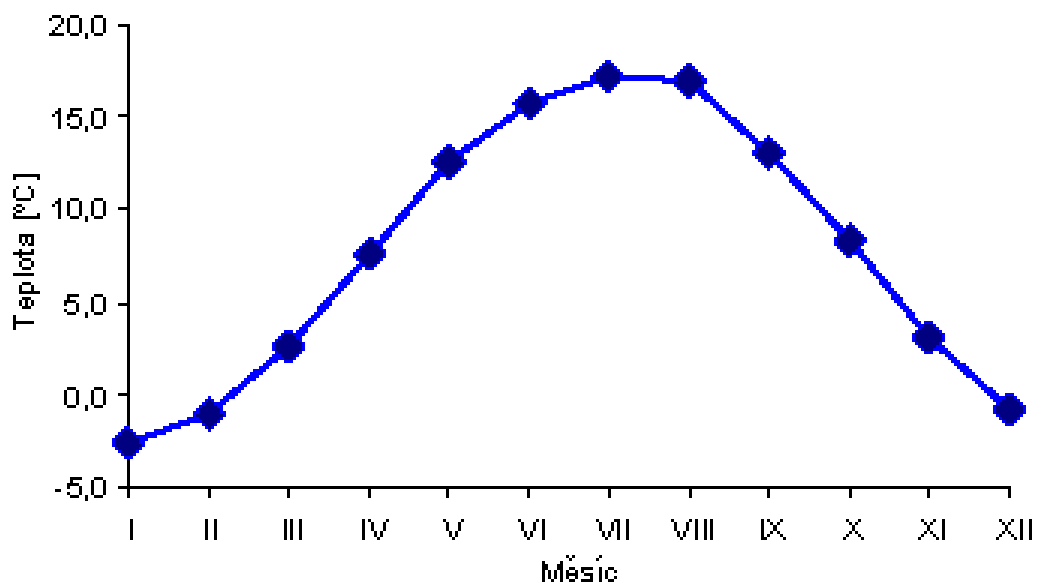
N: Dlouhodobý normál 1961–1990 (° C)

O: Odchyłka od normálu (° C)

Kraj		Měsíc												Rok
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Česká republika	T	-6,0	-3,0	0,1	8,1	12,7	16,9	21,4	15,1	15,5	10,1	5,6	2,3	8,2
	N	-2,8	-1,1	2,5	7,3	12,3	15,5	16,9	16,4	12,8	8,0	2,7	-1,0	7,5
	O	-3,2	-1,9	-2,4	0,8	0,4	1,4	4,5	-1,3	2,7	2,1	2,9	3,3	0,7
Královéhradecký kraj	T	-5,9	-3,3	-0,5	8,0	12,6	17,0	21,6	15,0	15,3	10,0	5,6	2,3	8,2
	N	-3,2	-1,6	1,9	6,6	11,8	14,9	16,1	15,8	12,3	7,8	2,4	-1,4	6,9
	O	-2,7	-1,7	-2,4	1,4	0,8	2,1	5,5	-0,8	3,0	2,2	3,2	3,7	1,3

Graf 8 - Roční rozložení teplot

(Online: http://www.herber.kvalitne.cz/FG_CR/klima.html#C5)

4.4 Management životního prostředí zvěře

V širším slova smyslu mohou být za management životního prostředí považována všechna opatření, která zlepší podmínky jednoho či více rostlinných či živočišných druhů. Tento druh managementu bych označil jako pozitivní, vedoucí ke zlepšení stavu.

Explicitně může jít o úpravu prostředí v tom smyslu, aby zásahy či následně samo prostředí jako celek bránilo rozvoji nežádoucích organismů, což ale není předmětem této práce.

V našem případě jde o vymezení pozitivního a snadno či relativně snadno dostupného managementu, tedy jakéhosi komplexu opatření k zlepšení životních podmínek srnčí zvěře.

Současná krajina je charakteristická přetrvávající strukturou z dob před několika desetiletími, kdy za správné se považovalo scelování pozemků, likvidace mezí a podobné doplňkové zeleně, která tvořila kostru ekologické stability krajiny. Krajina se stávala fádni nejen při pohledu člověka nezasvěceného, pro zvěř byla často málo vhodná až nepřátelská. Současnost naznačuje jistý posun v uvažování lidí, kteří mají přímou možnost krajinu ovlivnit. Tato možnost se však jeví spíše teoretickou. Ekonomická situace posledních let neumožňuje (nebo to umožňuje jen omezeně) aktivně řešit negativa krajinotvorby technokratického období. Proto se biotopy jen velmi pomalu navrací do normálního, alespoň relativně rovnovážného stavu, který při pohledu laika charakterizuje krajina pestrá na drobné prvky, ať jsou to zemědělsky obdělávané plochy či neprodukční zeleň a další plochy tvořící kostru ekologické stability krajiny (ad verb.).

4.5 Opatření

Pokusil jsem se vybrat takové zásahy do životního prostředí srnčí zvěře, které jsou dostupné v rámci běžného mysliveckého případně zemědělského a lesnického hospodaření. Tato opatření vychází jak z historických zkušeností, tak z praxe. Některá opatření jsou uvedena jen jako výčet většinou běžné myslivecké rutiny. Jiná opatření mají dlouhodobý charakter, jejich dosažení se však jeví být dostupná s nárůstem informovanosti veřejnosti o problematice životního prostředí.

Obecně se má doporučení orientují na upevnění stability krajiny, zlepšení potravní nabídky, což daleko přesahuje péči o srnčí zvěř, neboť jako žádoucí vedlejší efekt se vytváří potravní niky řady dalších volně žijících organismů.

Navrhovaná opatření ke zlepšení životního prostředí a udržení kvalitní populace srnčí zvěře jsou následující:

- Zásahy do doby lovu, způsobů lovu a výše odlovů. Dlouhodobý vývoj lovu srnčí zvěře prověřil správnost kritérií pro dobu a způsob lovu srnčí zvěře. Úprava plánů lovu jejich snížením má smysl v případě výjimečných situací, kdy dojde k poklesu početního stavu srnčí zvěře dané lokality či regionu.

- Vytváření políček pro zvěř. Jako nejvhodnější plodina se z historického pohledu jeví kapusta, která však již v poslední době není dostupná díky hybridizaci a nově zaměřené produkci příbuzných druhů plodin. S ohledem na potřebu srnčí zvěře přijímat bylinnou stravu a plody bývá význam zvěřních políček pro srnčí zvěř podceňován. Květnatá louka může být ideálním řešením a to i v porovnání s klasickým políčkem.

- V polní krajině ponechání některých ploch ladem. Zpestřování druhové skladby biotopů bývá prováděno často neuvědoměle zaváděním sadů a jiných ploch poskytujících rozšíření potravní nabídky. Zajímavým druhem, který srnčí (i jiná) zvěř s oblibou přijímá je vrbka úzkolistá (*Chamaenerion angustifolium*).

- Jako plodiny vhodné pro tvorbu krytu poslouží z pěstovaných rostlin např. slunečnice, řepka, hořčice apod.

- Vysazování keřů pro podzimní ohryz, který se stává náhražkou ubývající nabídky bylin. Vhodné jsou zejména vrby, jeřáby, osiky apod.

- Vytváření či zachování malých pastevních ploch na hranici lesních porostů.

- Zimní příkrmování je historicky často prováděno zcela nesprávně. Nemá v pravém slova smyslu charakter úpravy biotopu, ale v případě, že je prováděno trvale a v souladu s fyziologií trávení srnčí zvěře, je vhodným doplněním úbytku přirozené potravní nabídky a pomáhá významně omezit škody působené srnčí zvěří i na srnčí zvěři.

- Úprava druhové skladby lesních porostů ve prospěch původních druhů.
- Omezení holosečné hospodaření ve prospěch přírodě blízkému pěstování lesů.
- Vytváření pestré krajiny – kostra ekologické stability, početnější ekotony, více krytů pro zvěř.
- Zvýšená péče o ochranu zvěře při sklizních.
- Omezení až vynechání nočních sklizňových prací.
- Budování slanisk.
- Účelně prováděná léčba srnčí zvěře proti parazitům může podstatně zkvalitnit populaci a zlepšit kvalitu trofejí a zdravotní stav srnčí zvěře.
- Klasicky vnímané dělení na zvěř škodnou a užitkovou je minulostí. V kulturní krajině našich regionů prakticky nelze hovořit o predačním tlaku. Přesto mohou být markantní škody působené zvěří ze strany volně se pohybujících psů. Pravděpodobně významnější než přímý vliv na populaci lovem připadá v úvahu rušení a pronásledování zvěře s případnými následky, především v zimním období s vydatnou sněhovou pokrývkou. Takové vlivy je třeba omezit na minimum.
- Historicky vzniklý zákaz vstupu do honitby by bylo vhodnější substituovat cílenou prevencí a osvětou. Tuto aktivitu je třeba zaměřit především na mladou generaci a pokusit se je zaangažovat na přímé pomoci zvěři správnou péčí o životní prostředí a využívání znalostí.
- Správně prováděné sčítání zvěře.
- Aplikace adekvátních mysliveckých zásad hospodaření se srnčí zvěří. Především je třeba udržovat správnou populační strukturu (věk, pohlaví).

5. Závěr

Srnčí je dobře se adaptující druh zvěře, který dokáže rychle nahradit pokles populační hustoty. Tato zvěř reaguje citlivě na klimatické změny, ale její populace není atakována predačním tlakem. Díky tomu je na člověku, aby rozumným hospodařením s populací této zvěře v rámci výkonu práva myslivosti udržoval zdravou a silnou populaci, jak jej k tomu vede historický vývoj i současná legislativa.

Ve sledované oblasti je 34 honiteb, s toho 33 je honiteb kde se vyskytuje srnčí zvěř. 11 honiteb vykazuje ideální velikost pro chov srnčí zvěře, což je 1500 ha a více. Tato výměra vyhovuje řízenému chovu srnčí zvěře s ohledem na její velikost teritoria při respektování dostatečně početné populace ve správné věkové struktuře a správném poměru pohlaví.

V námi sledovaném období byl nejhorší rok 2006, kdy uhynula jedna pětina zvěře v důsledku velmi tvrdé zimy, která se vyznačovala hlavně nezvykle vysokou a dlouho trvající sněhovou přikrývkou, kdy se srnčí zvěř nemohla dostat k potravním zdrojům. Myslivecká veřejnost na tuto skutečnost zareagovala sníženým odlovem, který umožnil rychlý návrat do početně optimálních stavů srnčí zvěře.

Přírozeným a neoddelitelným prvkem péče o populaci je péče o její životní prostředí. Velmi logicky se objevuje řada opatření, která jsou využívána již historicky a vyvíjela se po desetiletí až staletí spolu s postupným přechodem loveckého pojetí vztahu k srnčí zvěři a zvěři vůbec k více chovatelskému pojetí, které dnes ideálně zahrnuje výraz myslivost.

Zde byla navržena řada opatření k zlepšení péče, zejména pak ke snížení ztrát na srnčí zvěři, jako je vytváření políček pro zvěř, apelace na úzkou spolupráci se zemědělci zejména pak v období sklizní. Tato práce se pokouší naznačit, kterým směrem by se mohly ubírat formy podpory a ozdravování populace srnčí zvěře.

6. Literatura a zdroje:

1. BUBENÍK A., 1954: Krmení lovné zvěře. Praha, SZN: 146 s.
2. DOBROVODSKÝ R., 2000: Srnčí zvěř, VHS kazeta, Brezová pod Bradlom, D&D videoštúdio.
3. DRMOTA J., KOLÁŘ Z., ZBOŘIL J., 2007: Srnčí zvěř v našich honitbách, zoologie, etologie ekologie, chov a myslivecká péče, Praha, Grada: 256 s.
4. GROMOV V. S., 1988: Zakonomernosti rosta evropskich (*Capreolus capreolus*) i sibirskich kosul (*C. Pygargus*). Zool, Žurnál: s. 1390 – 1394 s.
5. HANUŠ V., Fišer Z., 1981: Tělesný vývoj srnčí zvěře, Myslivost, č. 6.
6. HELL et al. 1986: Folia venatoria, Bratislava, Příroda: 380 s.
7. HEPINSTALL J. A., QUEEN L. P., JORDAN P. A., 1996: Application of a modified habitat suitability index model for moose, PE and RS Photogrammetric Engineering and Remote Sensing, 62:11, 1281-1286: 32 ref, ISSN 0099-1112.
8. KALUŽINSKI J., 1982: Roe Deer Mortality Due to Mechanization of Work in Agroecosystems, Acta Theriologica: 449 s.
9. KOKEŠ O., 1942: Několik směrnic a pokynů pro pěstování a odstřel srnčí zvěře, M. Brzek, Chotěboř: 23 s.
10. KOSSAK S., 2001: Integrated assessment method of size and structure of protected and game mammal populations in the Białowieża Primeval Forest, práce Instytutu Badawczego Leśnictwa, Seria A, No 913 – 916, 37 - 38, 18ref. ISSN 0369-9870: 27s.
11. LANDETE – CASTELLEJOS T., Garcia A., et al. 2001: Acta veterinaria Hungarica, 49:3: 257 - 268, 39ref, ISSN 0236-6290.
12. MOTTIL et al., 1957: Vliv prostředí na váhu srnčí zvěře, Lestnictví 9: 629 - 640 s.

13. NASIADKA P., 2002: The role of the population structure in management of big game, Sylwan: 95 s.
14. NEČAS J., 1975: Srnčí zvěř, Praha, Státní zemědělské nakladatelství: 320 s.
15. PARTL et al, 2002: Forest restoration and browsing impact by roe deer, Selected papers from a meeting on Forest ecosystem restoration: ecological and economical impacts of restoration processes in secondary coniferous forests, University of agricultural Sciences, Viena, Austria, 159:1-2, 87-100: 38ref., ISSN 0378-1127.
16. RIECK W., 1956: Das Rehwild, Hamburg, 321s.
17. RŮŽIČKOVÁ P., 2008: Vyhodnocení přírodních podmínek vybraných honiteb Prostějovska pro chov srnčí zvěře, MZLU v Brně, DP: 80 s.
18. SMIRNOV M. N., 1978: Kosula v Západozemní Zabajkale, Nauka, Novosibirsk: 29s.
19. ŠARMAN J., 2008: Věková struktura ulovené srnčí zvěře na Zlínsku a Hodonínsku, Dis. P. MZLU v Brně: 120 s.
20. VACH M., 1993: Srnčí zvěř, Praha, Silvestris: 408 s.
21. VACH M. et al., 1999: Myslivost, Silvestris ISBN 80-901775-2-2.
22. VIRTANEN R. et al., 2002: Red deer management and vegetation on the Isle of Rum, Journal of Applied Ecology ISSN 0021-8901.
23. ZABLOUDIL F., 2004: Srnčí zvěř 2004 In Sborník z konference „Srnčí zvěř 2004“ Pardubice, KÚP1: 15 s.
24. ZEJDA J. et. al., 1989: Srnec obecný, Biologie lovné zvěře, Ústav systematické a ekologické biologie ČSAV, Brno: 40 s.

Online:

1. <http://www.zverina-cz.cz/8-srn-ci-zver> ze dne 22.2.2010 (last update – neuvědno).

Ústní sdělení:

1. NOSEK J., 2009: Chroustov.
2. NOSEK J., 2010: Nová Paka.

7. Přílohy

1) Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění.

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1 Předmět a účel úpravy

- (1) Tento zákon upravuje
- a) chov a zachování druhů zvěře volně žijících na území České republiky,
 - b) výjimečné držení zvěře v zajetí,
 - c) dovoz a vývoz živé zvěře,
 - d) dovoz a vypouštění živočichů, kteří zatím nežijí na území České republiky,
 - e) tvorbu a využití honiteb,
 - f) postavení a právní poměry honebního společenstva,
 - g) ochranu myslivosti,
 - h) užívání honebních pozemků a zlepšování životních podmínek zvěře,
 - i) regulaci stavů zvěře, provádění lovu zvěře, včetně lovu zvěře na nehonebních pozemcích,
 - j) provádění lovu živočichů, kteří nejsou zvěří,
 - k) náhradu škody způsobené zvěří a při provozování myslivosti, jakož i náhradu škody způsobené na zvěří a na mysliveckých zařízeních,
 - l) kontrolu ulovené zvěře,
 - m) výkon státní správy myslivosti, dozoru a sankce za neplnění nebo porušení povinností,
 - n) státní podporu udržení historické a kulturní úrovně a tradic české myslivosti.

(2) Tento zákon se nevztahuje na jedince druhů zvěře, které jsou drženy v uznávaných farmových chovech a které jsou považovány za hospodářská zvířata.

§ 2 Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) myslivostí soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví,
- b) zvěří obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů uvedených v písmenech c) a d),
- c) druhy zvěře, které nelze lovit podle mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv,³⁾ nebo druhy zvěře, které jsou zvláště chráněnými živočichy podle zvláštních právních předpisů⁴⁾ a nebyla-li k jejich lovu povolena výjimka podle těchto předpisů:

- savci: bobr evropský (*Castor fiber*), kočka divoká (*Felis silvestris*), los evropský (*Alces alces*), medvěd hnědý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk euroasijský (*Canis lupus*), vydra říční (*Lutra lutra*),
 - ptáci: čírka modrá (*Anas querquedula*), čírka obecná (*Anas crecca*), havran polní (*Corvus frugilegus*), holub doupňák (*Columba oenas*), jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), káně lesní (*Buteo buteo*), káně rousná (*Buteo lagopus*), kopřivka obecná (*Anas strepera*), kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*), koroptev polní (*Perdix perdix*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), krkavec velký (*Corvus corax*), křepelka polní (*Coturnix coturnix*), lžičák pestrý (*Anas clypeata*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), racek chechtavý (*Larus ridibundus*), raroh velký (*Falco cherrug*), sluka lesní (*Scolopax rusticola*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*), tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), tetřívka obecná (*Lyrurus tetrix*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), výr velký (*Bubo bubo*),
- d) druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem:
- savci: daněk skvrnitý (*Dama dama*), jelen evropský (*Cervus elaphus*), jelenec běloocasý (*Odocoileus virginianus*), jezevec lesní (*Meles meles*), kamzík horský (*Rupicapra rupicapra*), koza bezoárová (*Capra aegagrus*), králík divoký (*Oryctolagus cuniculus*), kuna lesní (*Martes martes*), kuna skalní (*Martes foina*), liška obecná (*Vulpes vulpes*), muflon (*Ovis musimon*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*), prase divoké (*Sus scrofa*), sika Dybowského (*Cervus nippon dybowskii*), sika japonský (*Cervus nippon nippon*), srnec obecný (*Capreolus capreolus*), tchoř tmavý (*Mustela putorius*), tchoř stepní (*Mustela eversmannii*) a zajíc polní (*Lepus europaeus*),
 - ptáci: bažant královský (*Syrnaticus reevesii*), bažant obecný (*Phasianus colchicus*), hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), holub hřivnáč (*Columba palumbus*), husa běločelá (*Anser albifrons*), husa polní (*Anser fabalis*), husa velká (*Anser anser*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), krocan divoký (*Meleagris gallopavo*), lyska černá (*Fulica atra*), orebice horská (*Alectoris graeca*), perlička obecná (*Numida meleagris*), polák chocholačka (*Aythya fuligula*), polák velký (*Aythya ferina*), straka obecná (*Pica pica*), špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), vrána obecná (*Corvus corone*),
- e) nehonebními pozemky pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce, jako náměstí, návsi, tržiště, ulice, nádvoří, cesty, hřiště a parky, pokud nejde o zemědělské nebo lesní pozemky mimo toto území, dále pozemky zastavěné, sady, zahrady a školky řádně ohrazené, oplocené pozemky sloužící k farmovému chovu zvěře,¹⁾²⁾ obvod dráhy, dálnice, silnice, letiště se zpevněnými plochami, hřbitovy a dále pozemky, které byly za nehonební prohlášeny rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti,
- f) honebními pozemky všechny pozemky v písmenu e) neuvedené,
- g) souvislými honebními pozemky takové honební pozemky, jestliže se lze dostat z jednoho na druhý bez překročení cizího pozemku; úzké pozemkové pruhy nepřerušují tuto souvislost, leží-li však ve směru podélném, nezakládají souvislost mezi pozemky jimi spojenými; za takové pruhy se nepovažují dálnice, silnice dálničního typu, přehrady a letiště se zpevněnými plochami,
- h) právem myslivosti souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová

stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků,

- i) honitbou soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti podle tohoto zákona,
- j) oborou druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, že chovaná zvěř z obory nemůže volně vybíhat,
- k) bažantnicí část honitby, v níž jsou vhodné podmínky pro intenzivní chov bažantů,
- l) jakostní třídou honitby stupeň její úživnosti; vychází z přírodních podmínek v honitbě a stanovuje ji orgán státní správy myslivosti ve spolupráci s orgány státní správy lesů, zemědělství a ochrany přírody, a to vždy, když dojde ke změně podmínek úživnosti v honitbě,
- m) držitelem honitby osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti honitba uznána a které v uznané honitbě přísluší provádět právo myslivosti.

ČÁST DRUHÁ CHOV A ZUŠLECHŤOVÁNÍ ZVĚŘE

§ 3

Zásady chovu

(1) K zachování všech druhů zvěře v přírodě činí orgány státní správy myslivosti potřebná opatření. Přitom se poskytuje podpora a ochrana geograficky původním druhům zvěře. Chovem zvěře se rozumějí odborné zásahy sledující určité vymezené biologické cíle, zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím, udržování přírodní kvality genofondu zvěře, cílené zvyšování chovné kvality zvěře a úprava stavů zvěře na optimální stav.

(2) Držitel honitby a v případě jejího pronájmu nájemce honitby (dále jen "uživatel honitby") je povinen zajišťovat v honitbě chov zvěře v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem zvěře, které jsou určeny v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby. Minimálním stavem zvěře je stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu. Normovaným stavem je nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby; uvádí v rámci jakostní třídy honitby i požadovaný poměr pohlaví a věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané produkce.

(3) Normované stavy zvěře se uvádí i pro oblasti chovu zvěře, které vymezuje na návrh jednoho nebo více držitelů honiteb rozhodnutím orgán státní správy myslivosti. Oblastí chovu zvěře je souvislé území tvořené souborem honiteb s přibližně stejnými vhodnými přírodními podmínkami pro zvěř a určené k chovu určitého druhu zvěře spárkaté, s výjimkou zvěře srnčí, jelence a prasete divokého, nebo jeho místní populace nebo poddruhu či geografické rasy, případně pro vzácné druhy zvěře (tetřev, tetřívka, jeřábek) nebo ohrožené druhy zvěře. U honitby určené pro chov uvedených druhů spárkaté zvěře musí celá její výměra být v oblasti tohoto chovu. Vytvoření oblasti chovu nesmí vést ke zvýšení ekologické zátěže dotčeného území.

(4) Vyhláška stanoví způsob stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře, zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd.

§ 4

Omezení směřující k zachování druhu zvěře

(1) Orgán státní správy myslivosti může z důvodu obecného zájmu omezit v některých honitbách obvyklý způsob jejich mysliveckého užívání, stanovit jeho podmínky nebo vydat pokyny pro myslivecké hospodaření v takových honitbách.

(2) Dovoz a vývoz živé zvěře i jejich vývojových stadií lze provádět jen se souhlasem orgánu státní správy myslivosti, a to za podmínek v něm stanovených. K dovozu a vypouštění geograficky nepůvodních druhů živočichů, které jsou považovány za zvěř Mezinárodní mysliveckou organizací (CIC), je nutný předchozí souhlas orgánu ochrany přírody, orgánu státní správy myslivosti a dodržení veterinárních předpisů.⁵⁾ Po takto povoleném vypuštění druhu se tento druh stává zvěří podle tohoto zákona.

§ 5

Zákazy stanovené k zachování druhů zvěře

(1) V zájmu zachování druhů zvěře se zakazuje

- a) vypouštět do honiteb jedince druhů zvěře, které jsou drženy ve farmových chovech,^{1), 2)} nebo jejich mláďata,
- b) vypouštět do honiteb zvěř a zvířata získaná křížením mezi druhy zvěře a mezi druhy hospodářských zvířat,
- c) vypouštět do honiteb zvěř, která byla chována v zajetí; výjimku z tohoto zákazu může povolit orgán státní ochrany přírody,
- d) zavádět v honitbě další druhy zvěře bez předchozího souhlasu orgánu státní správy myslivosti po vyjádření orgánu státní ochrany přírody.

(2) Vypouštět zvěř do honitby může jen držitel honitby; jiná osoba jen s jeho souhlasem. Vypouštět zvěř lze jenom se souhlasem orgánů státní správy myslivosti, lesů a ochrany přírody pro danou honitbu, nejedná-li se o vypouštění zvěře po udělení výjimky podle odstavce 1 písm. c) nebo po vydání povolení podle odstavce 1 písm. d) anebo po povolení vydaném při dovozu zvěře.

§ 6

Chovatelské přehlídky

(1) Pro hodnocení kvality chované zvěře a kontroly lovené zvěře jsou orgány státní správy myslivosti ve svých územních obvodech, popřípadě pro oblast chovu zvěře oprávněny každoročně rozhodnout o konání chovatelské přehlídky trofejí a za tím účelem ustavit hodnotitelskou komisi. Pořádání chovatelské přehlídky mohou svěřit myslivecké organizaci.⁶⁾ O pořádání chovatelské přehlídky a její organizaci jsou uživatelé honiteb uvědoměni způsobem v místě obvyklým. Trofejí se rozumí rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně lebky oddělené před prvním krčním obratlem, zbraně u prasete divokého, lebky a kůže některých šelem.

(2) Pro hodnocení význačných trofejí (trofejí, které přesahují medailové bodové hodnoty podle metodiky Mezinárodní myslivecké organizace, a to jelen 215 b., sika japonský 260 b., sika Dybowského 400 b., daněk 190 b., srnec 140 b., jelenec 300 b., muflon 225 b., kamzík 110 b., kňour 125 b.) a hodnocení na celostátních výstavách nebo výstavách s mezinárodní účastí ustaví ústřední orgán státní správy myslivosti

ústřední hodnotitelskou komisi a pověří některou mysliveckou organizací⁶⁾ vedením evidence význačných trofejí České republiky.

(3) Před vývozem význačné trofeje do zahraničí musí být trofej ohodnocena alespoň jedním členem ústřední hodnotitelské komise, vystavena hodnotitelská tabulka a pořízena fotodokumentace trofeje. Hodnotitelskou tabulku je povinna osoba převážející význačnou trofej do zahraničí předložit celním orgánům.

§ 7

Chov zvěře v zajetí

(1) Chov zvěře v zajetí je možný jen se souhlasem orgánu státní správy myslivosti. K žádosti o udělení souhlasu předkládá žadatel vyjádření veterinárních orgánů⁵⁾ a orgánů na ochranu zvířat proti týrání⁷⁾ k navrhovaným podmínkám chovu. Souhlasu není třeba, jde-li o chov zvěře v zoologické zahradě zřízené obcí nebo krajem nebo jde-li o držení a chov loveckých dravců. Za chov zvěře v zajetí se nepovažuje krotký chov nebo polodivoký chov zvěře prováděný uživatelem honitby pro účely zavěšování honiteb, péče o zraněnou zvěř prováděná uživatelem honitby po nezbytnou dobu, záchranné chovy a stanice potřebné péče o zraněné živočichy zřizované podle předpisů o ochraně přírody.⁸⁾ Záchranné chovy zvláště chráněných živočichů a péče o zraněné živočichy zvláště nechráněné, pokud jsou zvěří, lze však provádět jen v zařízeních schválených také orgánem státní správy myslivosti. Vypouštění jedinců z těchto zařízení do honitby lze provádět jen po projednání s orgánem státní správy myslivosti a s vědomím držitele a uživatele honitby.

(2) K dočasnému držení lišky obecné v zajetí pro účely výcviku psů loveckých plemen je třeba souhlasu orgánu státní správy myslivosti a orgánu na ochranu zvířat proti týrání, které mohou stanovit podmínky pro výkon této činnosti.

ČÁST TŘETÍ

OCHRANA MYSLIVOSTI A ZLEPŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍCH PODMÍNEK ZVĚŘE

Hlava I

Ochrana myslivosti

§ 8

Základní povinnosti

(1) Ochranou myslivosti se rozumí ochrana zvěře před nepříznivými vlivy prostředí, před nakažlivými nemocemi, před škodlivými zásahy lidí a před volně pobíhajícími domácími zvířaty; ochrana životních podmínek zvěře, zajištění klidu v honitbě a ochrana mysliveckých zařízení.

(2) Každý, kdo vstupuje se svou činností do přírody, si musí počínat tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejich životních podmínek.

§ 9

Omezení a zákazy dané v zájmu ochrany

(1) Je zakázáno plašit zvěř jakýmkoliv způsobem, s výjimkou opatření k zabránění škodám působeným zvěří a dovolených způsobů lovu. Dále je zakázáno rušit zvěř při hnízdění a kladení mláďat a provádět další činnosti záporně působící na život zvěře jako volně žijících živočichů, pokud nejde o činnosti při obhospodařování pozemků nebo o činnosti při návštěvách honiteb jako součástí krajiny.

(2) Rovněž je zakázáno poškozovat nebo ničit slaniska, napajedla, zařízení pro příkrmování, pozorování a lov zvěře a další myslivecká zařízení. K jejich vybudování a umístění je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku. Nedá-li žádný z vlastníků honebních pozemků v honitbě tento souhlas, rozhodne o umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro příkrmování zvěře orgán státní správy myslivosti. Ustanovení zvláštních právních předpisů⁹⁾ tím nejsou dotčena.

(3) Na žádost uživatele honitby může orgán státní správy myslivosti, zejména v době hnízdění, kladení a odchovu mláďat nebo provádění lovů, nařídit přiměřené omezení nebo i zákaz vstupu do honitby nebo jejích částí, omezení jízdy koňmi a tažnými psy a omezení jiných sportovních nebo zájmových činností. Uvedená opatření se nevztahují na hospodářskou činnost vlastníků, popřípadě nájemců honebních pozemků.

(4) Orgán státní správy myslivosti spolupracuje s dalšími orgány státní správy, jimž jsou právnické i fyzické osoby povinny oznamovat konání hromadných akcí v přírodě,¹⁰⁾ a sděluje těmto orgánům požadavky potřebné k ochraně zvěře a jejich životních podmínek.

§ 10

Povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat a vlastníků pozemků

(1) Je zakázáno vlastníkům domácích zvířat, včetně zvířat ze zájmových chovů a zvířat z farmových chovů zvěře, nechat je volně pobíhat v honitbě mimo vliv svého majitele nebo vedoucího.

(2) Při obhospodařování pozemků, jejich ohrazování při pastvě a podobně jsou vlastníci, popřípadě nájemci pozemků povinni dbát, aby nebyla zvěř zraňována nebo usmrcována; ustanovení předpisů na ochranu zvířat proti týrání tím nejsou dotčena.⁷⁾ Ustanovení zvláštních právních předpisů na ochranu zvěře při obhospodařování pozemků nejsou dotčena.¹¹⁾

(3) K zabránění škodám působeným na zvěři při obhospodařování honebních pozemků jsou povinni

- a) vlastníci, popřípadě nájemci honebních pozemků oznámit s předstihem uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací v noční době, kosení pícnin a použití chemických přípravků na ochranu rostlin,
- b) provozovatelé mechanizačních prostředků na kosení pícnin používat účinných plašičů zvěře, a pokud je to možné, provádět sklizňové práce tak, aby zvěř byla vytlačována od středu sklizeného pozemku k jeho okraji,
- c) provozovatelé silážních jam a krechtů provádět opatření proti nežádoucímu přístupu zvěře.

§ 11

Povinnosti uživatelů honiteb

(1) V zájmu ochrany zvěře jsou uživatelé polních honiteb povinni pečovat o zakládání remízků a jiných vhodných úkrytů pro zvěř a uživatelé lesních honiteb o zakládání poliček pro zvěř na pozemcích, na kterých jim to vlastníci, popřípadě uživatel honebních pozemků na jejich žádost písemně povolí; vlastníci, popřípadě nájemce lesních pozemků může tuto činnost povolit jen při dodržení předpisů o lesích.¹²⁾

(2) Uživatelé honiteb jsou povinni provést po oznámení vlastníků, popřípadě nájemců honebních pozemků podle § 10 odst. 3 písm. a) potřebná opatření k záchraně zvěře.

(3) Uživatelé honiteb jsou povinni provádět v době nouze dostupná a přiměřená opatření k záchraně zvěře, zejména ve spojitosti se záplavami, povodněmi, lesními požáry a extrémně vysokou sněhovou pokrývkou.

(4) Uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně přikrmovat. Počty a objemy těchto zařízení se uvádějí v plánu mysliveckého hospodaření a v ročním statistickém výkazu o honitbě.

(5) Zjistí-li orgán státní správy myslivosti, že zvěř trpí hladem, a nezjedná-li uživatel honitby po výzvě orgánu státní správy myslivosti okamžitou nápravu, rozhodne tento orgán o krmení zvěře na náklad uživatele. Odvolání podané proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.¹³⁾

(6) Uživatelé honiteb jsou povinni s vlastníky, popřípadě nájemci honebních pozemků, kteří na těchto pozemcích hospodaří a nejsou členy honebního společenstva, projednat alespoň 7 dnů předem konání činností, které mohou omezit obhospodařování těchto pozemků.

Hlava II Myslivecká stráž

§ 12 Ustanovení myslivecké stráže

(1) Uživatel honitby je povinen pro každých započatých 500 ha honitby navrhnout orgánu státní správy myslivosti ustanovení jedné myslivecké stráže. Návrh na ustanovení myslivecké stráže se předkládá do 30 dnů od uzavření smlouvy o nájmu honitby anebo do 30 dnů ode dne, kdy byl uživatel honitby vyrozuměn orgánem státní správy myslivosti o zrušení ustanovení myslivecké stráže; v případě užívání honitby na vlastní účet se návrh předkládá do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby.

(2) Mysliveckou stráž ustanovuje orgán státní správy myslivosti na období 10 let; opakované ustanovení je možné. Návrh musí obsahovat písemný souhlas osoby navrhované na ustanovení mysliveckou stráž. Nesplní-li uživatel honitby povinnost podle odstavce 1, může ustanovit mysliveckou stráž orgán státní správy myslivosti a vyrozumí o tom uživatele honitby.

(3) Mysliveckou stráž může být ustanovena fyzická osoba, která

- a) je starší 21 let,
- b) má bydliště na území České republiky,
- c) je bezúhonná,
- d) má způsobilost k právním úkonům,
- e) je fyzicky a zdravotně způsobilá pro výkon funkce myslivecké stráže,
- f) prokázala znalost práv a povinností myslivecké stráže podle tohoto zákona a znalost souvisejících předpisů,
- g) složila slib tohoto znění: "Slibuji, že jako myslivecká stráž budu s největší pečlivostí a svědomitostí plnit povinnosti při výkonu ochrany myslivosti, že budu při výkonu této činnosti dodržovat právní předpisy a nepřekročím oprávnění

příslušející myslivecké stráži.",

h) má platný lovecký lístek a platný zbrojní průkaz a je pojištěna (§ 48),

i) vyslovila s ustanovením do funkce písemný souhlas.

(4) Za bezúhonného se podle tohoto zákona nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo uznán vinným ze spáchání přestupku na úseku myslivosti¹⁴⁾ nebo komu byla pravomocně uložena pokuta podle tohoto zákona.

(5) K posouzení bezúhonnosti osoby požádá orgán státní správy myslivosti o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů.¹⁵⁾ Při posuzování bezúhonnosti se nepřihlíží k zahlazení odsouzení podle zvláštního zákona.¹⁶⁾

(6) Orgán státní správy myslivosti před ustanovením prověří znalosti navrhované osoby podle odstavce 3 písm. f) a přijme její slib podle odstavce 3 písm. g). Ustanovení mysliveckou stráží provede vydáním služebního odznaku se státním znakem a průkazu myslivecké stráže, ve kterém uvede dobu jeho platnosti a obvod působnosti. Obvod působnosti myslivecké stráže je vymezován honitbou (honitbami).

(7) Myslivecká stráž je povinna oznámit orgánu, který ji ustanovil, každou změnu podmínek uvedených v odstavci 3, a to do 30 dnů od vzniku této změny.

(8) Vyhláška stanoví vzor služebního odznaku se státním znakem, vzor průkazu myslivecké stráže a podrobnosti o předpokladech pro výkon funkce myslivecké stráže a o jejich ověřování.

§ 13

Zrušení ustanovení mysliveckou stráží

(1) Ustanovení mysliveckou stráží zaniká

- a) uplynutím doby, na kterou byl vystaven průkaz myslivecké stráže,
- b) zánikem nájmu honitby u osoby, která byla ustanovena na návrh nájemce této honitby,
- c) smrtí myslivecké stráže,
- d) doručením oznámení myslivecké stráže orgánu státní správy myslivosti o skončení výkonu funkce, nebo
- e) zrušením ustanovení orgánem státní správy myslivosti.

(2) Orgán státní správy myslivosti ustanovení myslivecké stráže zruší, pokud osoba přestala tuto funkci vykonávat nebo přestala splňovat podmínky stanovené v § 12 odst. 3 nebo se prokáže, že byla ustanovena na podkladě nesprávných nebo nepravdivých údajů. Orgán státní správy myslivosti může ustanovení myslivecké stráže zrušit též na návrh uživatele honitby anebo z vlastního podnětu, pokud myslivecká stráž porušila při výkonu svých povinností tento zákon.

(3) Osoba, jejíž ustanovení mysliveckou stráží zaniklo podle odstavce 1 písm. a), b), d) nebo e), je povinna neprodleně odevzdat služební odznak a průkaz myslivecké stráže orgánu státní správy myslivosti, který ji ustanovil mysliveckou stráží. V případě, že k zániku ustanovení došlo podle odstavce 1 písm. c), přechází uvedená povinnost na dědice, popřípadě na jinou osobu, která má služební odznak a průkaz myslivecké stráže ve své dispozici.

§ 14

Oprávnění myslivecké stráže

(1) Myslivecká stráž je oprávněna

- a) požadovat od osob, které jsou v honitbě se střelnou zbraní nebo s jinou loveckou výzbrojí, předložení zbrojního průkazu, průkazu zbraně, loveckého lístku, povolenky k lovu a potvrzení o povinném pojištění, popřípadě jiného průkazu, jímž lze prokázat jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého nebo přechodného pobytu,
- b) zastavit a prohlížet v honitbě a na účelových komunikacích¹⁷⁾ v honitbě dopravní prostředky včetně přepravovaných zavazadel, je-li důvodné podezření, že přepravují nebo obsahují neoprávněně nabytou zvěř, a za tím účelem požadovat předložení dokladu o nabytí zvěře,
- c) zadržet osobu, kterou přistihne v honitbě při neoprávněném lovu nebo při jiné činnosti tímto zákonem zakázané, nebo osobu, kterou přistihne v honitbě se zakázanou loveckou výzbrojí anebo se střelnou zbraní, pokud nejde o osobu oprávněnou podle zvláštních právních předpisů držet střelnou zbraň i na honebních pozemcích, a neprodleně přivolat orgán Policie České republiky (dále jen "policie"),
- d) odejmout osobám uvedeným v písmenech b) a c) střelnou zbraň nebo zakázanou loveckou výzbroj, chycenou, ulovenou nebo přepravovanou zvěř, popřípadě i loveckého psa a fretku a vykázat je z honitby; o odnětí věci sepsat úřední záznam a osobě, jíž byla věc odňata, vystavit potvrzení o odnětí věci a odňatou střelnou zbraň nebo zakázanou loveckou výzbroj odevzdat neprodleně orgánu policie; osoby uvedené v písmenech a) až d) jsou povinny výzvám či úkonům v nich uvedeným vyhovět, popřípadě jich uposlechnout,
- e) usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební; usmrcovat kočky potulující se v honitbě ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení,
- f) usmrcovat mývala severního, psíka mývalovitého, norka amerického nebo nutrii říční a další vyhláškou stanovené zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucí,
- g) usmrcovat po předchozím oznámení místně příslušnému obecnímu úřadu zdivočelá hospodářská zvířata a dále volně se pohybující označená zvířata z farmových chovů zvěře ve vzdálenosti větší než 200 m od nehonebního pozemku, na němž je farmový chov provozován,
- h) požadovat pomoc nebo součinnost orgánů policie, popřípadě obecní policie, pokud nemůže splnění svých povinností zajistit vlastními silami a prostředky,
- i) ukládat a vybírat pokuty v blokovém řízení za přestupky podle zvláštního právního předpisu,¹⁸⁾
- j) vstupovat na pozemky v honitbě v rozsahu nezbytně nutném k výkonu funkce.

(2) Myslivecká stráž, která usmrtila psa nebo kočku, zdivočelé hospodářské zvíře nebo označené zvíře z farmového chovu zvěře, je povinna o tom neprodleně

informovat jeho vlastníka, pokud je známý, a sdělit mu místo usmrcení zvířete a popřípadě jej na toto místo doprovodit.

(3) Prohlídka dopravních prostředků a zavazadel podle odstavce 1 nesmí sledovat jiný zájem než zjištění, zda v těchto prostředcích a zavazadlech není neoprávněně nabytá zvěř.

§ 15

Povinnosti myslivecké stráže

(1) Myslivecká stráž je při své činnosti povinna

- a) prokázat se průkazem myslivecké stráže a nosit služební odznak,
- b) dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti,
- c) oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody podle jejich povahy uživateli honitby nebo orgánu, který ji ustanovil, popřípadě v neodkladných případech též orgánům policie nebo příslušným orgánům státní správy.

(2) Myslivecká stráž je povinna zabezpečit průkaz myslivecké stráže a služební odznak proti zneužití, ztrátě a odcizení; případné takové skutečnosti je povinna neprodleně oznámit orgánu, který jí průkaz a odznak vydal. § 16
Odpovědnost za způsobenou škodu

(1) Stát odpovídá za škodu osobě, která poskytla pomoc myslivecké stráži na její žádost nebo s jejím vědomím, (dále jen "poškozený"). Stát se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, způsobil-li si tuto škodu poškozený úmyslně. Došlo-li u poškozeného k újmě na zdraví nebo smrti, určí se rozsah a výše náhrady škody podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů. Při škodě na věcech, která poškozenému vznikla v souvislosti s poskytnutím této pomoci, se hradí skutečná škoda, a to uvedením v předešlý stav; není-li to možné nebo účelné, hradí se v penězích. Poškozenému může být přiznána i úhrada nákladů spojených s pořízením nové věci náhradou za věc poškozenou.

(2) Stát odpovídá i za škodu, kterou osoba způsobila v souvislosti s pomocí poskytnutou myslivecké stráži.

(3) Stát odpovídá obdobně podle odstavce 1 též za škodu způsobenou myslivecké stráži v souvislosti s plněním jejích úkolů a dále za škodu způsobenou mysliveckou stráží v souvislosti s plněním jejích úkolů, pokud se nejedná o škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním oprávněný a přiměřený zákrok vyvolala.

(4) Náhradu škody za stát poskytuje orgán státní správy myslivosti, který mysliveckou stráž ustanovil.

ČÁST ČTVRTÁ TVORBA A VYUŽITÍ HONITEB

Hlava I Navrhování honiteb

§ 17

Obecné zásady tvorby honiteb

(1) Myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby.

(2) Honitba je tvořena souvislými honebními pozemky. Orgán státní správy myslivosti z důvodů bezpečnostních nebo vojenských nebo zájmu vlastníka prohlásí

za nehonební pozemky i jiné pozemky než pozemky uvedené v § 2 písm. e), a to buď z vlastního podnětu nebo na návrh vlastníka.

(3) Při tvorbě honiteb se nepřihlíží k hranicím katastrálních území, územních obvodů obcí nebo krajů. Každý honební pozemek musí však být celý zahrnut do některé honitby. Má-li honební pozemek tvořit hranici honitby, musí být tato hranice trvalá a v terénu zřetelná. Hranice honiteb se mají, pokud je to možné, krýt s hranicemi přírodními.

(4) Honební pozemky tvořící honitbu musí spolu souviset. I pozemky jinak vyhovující pojmu souvislosti však nelze začlenit do jedné honitby, pokud tvoří překážku pohybu zvěře nebo jsou pro ni nebezpečím, například dálnice, silnice dálničního typu, přehradu a letiště se zpevněnou plochou.

(5) Při tvorbě honiteb se musí přihlížet k jejich tvaru. Nelze chovat ani chránit nebo lovit zvěř na úzkém pozemkovém pruhu v nejužším místě širokém jen 500 m, i když by dosahoval minimální výměry honitby. Stejně je nutno bránit vzniku hranice honitby, kterou by tvořilo rozhraní zemědělských a lesních pozemků. Za tím účelem se při tvorbě honiteb provádí vyrovnání hranic honiteb výměnou honebních pozemků nebo jejich přiřazením.

(6) Minimální výměra honitby se stanoví pro oboru 50 ha, pro ostatní honitby 500 ha.

§ 18

Uznání honitby

(1) Návrh na uznání honitby podává vlastník honebních pozemků nebo přípravný výbor honebního společenstva (§ 19 odst. 4) orgánu státní správy myslivosti. Splňuje-li návrh podmínky stanovené v § 17 tohoto zákona, musí orgán státní správy myslivosti vydat rozhodnutí o uznání honitby.

(2) Návrh na uznání vlastní honitby může podat vlastník souvislých honebních pozemků, které splňují podmínky uvedené v § 17.

(3) Vlastník honebních pozemků může spolu s dalšími vlastníky honebních pozemků vytvořit honební společenstvo, které pak může při splnění podmínek uvedených v § 17 podat návrh na uznání společenstevní honitby.

(4) Navrhovatel může požádat, aby k honebním pozemkům dosahujícím minimální výměry byly přiřčeny další souvislé honební pozemky jiných vlastníků, a to s uvedením důvodů tohoto přiřčění. Pokud se o přiřčění s těmito vlastníky dohodl, přiloží tuto dohodu k návrhu. Jestliže se navrhovatelé budoucích sousedních honiteb dohodnou o vzájemné výměně honebních pozemků, která co do jejich výměry nemusí být stejná, předloží tuto dohodu k návrhům. Pokud provádí přiřčění orgán státní správy z vlastního podnětu, může se tak stát jen se souhlasem držitele honitby. Celkový rozsah výměn přiřčění, které se provádějí k vyrovnání hranic, nesmí být vyšší než 10 % výměry vlastních honebních pozemků navrhovatele honitby.

(5) K návrhu na uznání obory se přikládá studie o vhodnosti přírodních a jiných podmínek pro intenzivní chov daného druhu zvěře, projekt chovu a výstavby potřebných zařízení a vyjádření veterinárních orgánů⁵⁾ a orgánů na ochranu zvířat proti týrání⁷⁾ k navrhovaným podmínkám chovu. Totéž platí o návrhu na uznání honitby nebo její změny, žádá-li se současně nebo dodatečně, aby v jejím obvodu vznikla bažantnice.

(6) K návrhu na uznání honitby navrhovatel přikládá údaje o vlastnictví honebních pozemků, identifikaci honebních pozemků včetně mapového zákresu hranic honitby na přehledové mapě nejméně v měřítku 1 : 2880, 1 : 2000 nebo měřítku podrobnějším a návrh plánovaných druhů zvěře a jejich minimálních a normovaných stavů.

Hlava II Honební společenstvo

§ 19 Založení honebního společenstva

- (1) Honební společenstvo je právnickou osobou založenou podle tohoto zákona,
- jehož členy mohou být pouze vlastníci nebo spoluvlastníci (dále jen "vlastník") souvislých honebních pozemků, jejichž výměra v součtu dosahuje výměry požadované tímto zákonem pro vznik společenstevní honitby, a
 - kteřá zajišťuje sama výkon práva myslivosti, anebo společenstevní honitbu pronajme podle tohoto zákona.
- (2) Honební společenstvo nesmí vlastním jménem podnikat,¹⁹⁾ nesmí se účastnit na podnikání jiných osob a nesmí zřizovat ani organizační složky.
- (3) Název honebního společenstva tvoří označení "honební společenstvo" a jméno obce, případně městského obvodu nebo městské části (dále jen "obec"),²⁰⁾ v jejímž území je většina honebních pozemků tvořících společenstevní honitbu. Má-li honební společenstvo stejný název s jiným honebním společenstvem v téže obci, je povinno doplnit název dostatečně odlišujícím dodatkem.
- (4) Návrh na registraci honebního společenstva spolu s návrhem na uznání společenstevní honitby podávají alespoň dva vlastníci honebních pozemků, kteří dosáhli věku 18 let, (dále jen "přípravný výbor"). Návrh podepíše členové přípravného výboru a uvedou svoje jména a příjmení, rodná čísla a bydliště. Dále uvedou, kdo z členů je zmocněncem oprávněným jednat jejich jménem. Podpisy členů přípravného výboru musí být úředně ověřeny.
- (5) K návrhu na registraci přípravný výbor připojí ve dvojím vyhotovení
- seznam vlastníků honebních pozemků (dále jen "seznam členů") s uvedením jména, příjmení, rodného čísla a bydliště, a jde-li o právnickou osobu, její název, sídlo a identifikační číslo,
 - mapový zákres hranic honitby na mapě vlastnických vztahů v měřítku 1 : 2880, 1 : 2000 nebo měřítku podrobnějším,
 - souhlasy vlastníků honebních pozemků s členstvím v honebním společenstvu.
- (6) K návrhu na registraci honebního společenstva přípravný výbor dále připojí
- zápis z jednání ustavující valné hromady honebního společenstva, na kterém byl zvolen honební starosta, případně honební výbor a schváleny stanovy, v nichž musí být uvedeny název a sídlo honebního společenstva, zásady hospodaření a další náležitosti, stanoví-li tak tento zákon,
 - stanovy honebního společenstva ve dvojím vyhotovení.
- (7) Ustavující valné hromadě předsedá při zahájení člen přípravného výboru zmocněný k tomu ostatními členy tohoto výboru, dokud není zvolen předsedající ustavující valné hromady. Pro rozhodování ustavující valné hromady platí ustanovení

§ 22 odst. 3 až 5 obdobně. Zápis z ustavující valné hromady podepíše valnou hromadou zvolený honební starosta a zapisovatel.

(8) Honební společenstvo vede seznam členů, v němž se zapisuje počet hlasů jednotlivých členů, název a sídlo člena, jde-li o právnickou osobu, nebo jméno a bydliště fyzické osoby, která je členem. Honební společenstvo je povinno každému svému členu na jeho písemnou žádost a jen za úhradu nákladů vydat opis seznamu všech členů nebo požadované části seznamu, a to nejpozději do 7 dnů od doručení žádosti.

§ 20

Vznik honebního společenstva

(1) Návrh na registraci se podává příslušnému orgánu státní správy myslivosti. Nemá-li návrh na registraci předepsané náležitosti anebo jsou-li údaje v něm neúplné nebo nepřesné, orgán státní správy myslivosti na to přípravný výbor bezodkladně, nejpozději do 5 dnů od doručení návrhu, upozorní s tím, že nebudou-li tyto vady ve stanovené lhůtě odstraněny, řízení bude zastaveno.

(2) Pokud orgán státní správy myslivosti nezjistí důvod k odmítnutí registrace, provede registraci a zašle zmocněnci přípravného výboru jedno vyhotovení předložených stanov a seznamu členů, na nichž vyznačí den registrace.

(3) Honební společenstvo vzniká dnem registrace. Ke stejnému dni zapíše orgán státní správy myslivosti honební společenstvo do rejstříku honebních společenstev. Vznik honebního společenstva, jeho název a sídlo oznámí orgán státní správy myslivosti do 7 dnů ode dne registrace Českému statistickému úřadu.

(4) Orgán státní správy myslivosti odmítne zapsat honební společenstvo do rejstříku a uznat společenstevní honitbu, jestliže

- a) celková výměra honebních pozemků ve vlastnictví osob uvedených v seznamu členů nedosahuje výměry stanovené tímto zákonem pro vznik společenstevní honitby,
- b) předložené stanovy nesplňují podmínky podle § 19 odst. 6 písm. a).

(5) Rozhodnutí o odmítnutí registrace honebního společenstva doručí orgán státní správy myslivosti zmocněnci přípravného výboru.

§ 21

Valná hromada honebního společenstva

(1) Do působnosti valné hromady náleží

- a) volba a odvolání honebního starosty, který je zároveň předsedou honebního výboru, honebního místostarosty a dalších členů honebního výboru,
- b) schvalovat návrhy honebního starosty nebo honebního výboru o finančním hospodaření a o použití čistého výtěžku,
- c) rozhodovat o způsobu využití společenstevní honitby, včetně uzavření, změny nebo vypovězení smlouvy o nájmu honitby,
- d) rozhodnutí o změně stanov,
- e) rozhodnutí o přijetí vlastníka honebních pozemků přiřčených k honitbě za člena honebního společenstva,
- f) rozhodnutí o dalších otázkách, stanoví-li tak tento zákon nebo vyhradí-li si to valná hromada.

(2) Valná hromada může přenést působnost podle odstavce 1 písm. c) na honební výbor.

§ 22

Jednání valné hromady

(1) Valnou hromadu svolává honební starosta nejméně jednou ročně ve lhůtě určené stanovami, nejpozději však do 15. února. V případě nečinnosti honebního starosty může valnou hromadu svolat honební místostarosta. Člen nebo členové honebního společenstva, jejichž hlasy činí alespoň 10 % všech hlasů, mohou požádat honebního starostu o svolání valné hromady k projednání navržených záležitostí. Honební starosta je povinen do 30 dnů od doručení této žádosti valnou hromadu svolat; pokud tuto valnou hromadu nesvolá, má právo valnou hromadu svolat člen nebo členové honebního společenstva, kteří podali žádost podle předchozí věty.

(2) Honební starosta je povinen zaslat pozvánku na valnou hromadu, s uvedením místa, data, hodiny a pořadu jednání, všem členům honebního společenstva na adresu sídla nebo bydliště uvedenou v seznamu členů nejméně 15 dní před konáním valné hromady. Návrh na uzavření, změnu nebo vypovězení smlouvy o nájmu honitby a návrh o finančním hospodaření, návrh rozhodnutí o půjčce a úvěru a o použití čistého výtěžku musí být součástí pozvánky na valnou hromadu. Součástí pozvánky na valnou hromadu musí být také jakýkoliv návrh závazků, které mohou významným způsobem ovlivnit hospodaření honebního společenstva. Projednat záležitost, která nebyla uvedena v pozvánce na valnou hromadu, lze pouze se souhlasem přítomných členů honebního společenstva.

(3) Hlasovací právo na valné hromadě přísluší pouze členům honebního společenstva. Na rozhodování se členové honebního společenstva podílejí podle výměry honebních pozemků, které vlastní a které tvoří společenstevní honitbu. Za každý, i započatý hektar výměry honebního pozemku, který v honitbě vlastní, přísluší členovi honebního společenstva jeden hlas.

(4) Valná hromada je schopná se usnášet, pokud jsou přítomni členové nebo jejich zástupci, kteří mají alespoň polovinu hlasů. Nesejde-li se potřebný počet hlasů po uplynutí jedné hodiny od stanoveného počátku valné hromady, může se valná hromada platně usnášet za jakéhokoliv počtu hlasů přítomných členů.

(5) Valná hromada rozhoduje většinou hlasů přítomných členů. K rozhodnutí podle § 21 odst. 1 písm. b), c) a d) nebo § 21 odst. 2 se vyžaduje souhlas tří čtvrtin hlasů přítomných členů. Stanovy mohou určit vyšší počet hlasů potřebných k rozhodnutí.

(6) O rozhodnutích valné hromady musí být pořízen zápis obsahující průběh jednání. Zápis podepíše honební starosta a valnou hromadou zvolený zapisovatel. Každý člen honebního společenstva může, na své náklady, požádat o vydání kopie zápisu nebo jeho části. Honební společenstvo musí uchovávat zápisy po celou dobu jeho existence.

(7) Členové honebního společenstva mohou přijímat rozhodnutí i mimo valnou hromadu. V takovém případě osoba, která je jinak oprávněna svolat valnou hromadu, předloží návrh rozhodnutí členům k vyjádření s oznámením lhůty, ve které mají učinit písemné vyjádření. Nevyjádří-li se člen ve lhůtě, platí, že souhlasí. Osoba, která předložila návrh rozhodnutí, pak oznámí výsledky hlasování jednotlivým členům. Většina se počítá z celkového počtu hlasů příslušejících všem členům.

(8) Považuje-li člen honebního společenstva rozhodnutí valné hromady za nezákonné nebo odporující stanovám, může se do 15 dnů ode dne, kdy se o rozhodnutí

dozvěděl, nejpozději však do 3 měsíců od konání valné hromady, domáhat, aby soud vyslovil neplatnost rozhodnutí valné hromady, jinak jeho právo zaniká; toto platí obdobně i pro rozhodnutí přijaté podle odstavce 7.

§ 23

Honební starosta

(1) Honební starosta zastupuje honební společenstvo navenek. Uzavřít, změnit nebo vypovědět smlouvu o nájmu honitby může honební starosta jenom s předchozím souhlasem příslušného orgánu honebního společenstva, jinak je jím provedený úkon neplatný.

(2) Honebního starostu a jeho zástupce volí valná hromada na období 10 let způsobem uvedeným ve stanovách, a to z členů honebního společenstva nebo z fyzických osob, které navrhne člen honebního společenstva.

(3) Jestliže honební starosta zemře, vzdá se funkce, je odvolán nebo jinak skončí jeho funkční období, musí valná hromada do jednoho měsíce zvolit nového honebního starostu. Až do zvolení nového honebního starosty vykonává tuto funkci místostarosta.

(4) Honební starosta obstarává všechny záležitosti honebního společenstva, pokud nejsou vyhrazeny valné hromadě; je přitom povinen řídit se pokyny valné hromady, pokud jsou v souladu s právními předpisy a stanovami.

(5) Honební starosta je povinen vykonávat svou působnost s péčí řádného hospodáře. Honební starosta odpovídá honebnímu společenstvu za škodu, kterou způsobil porušením právních povinností při výkonu funkce. V řízení proti honebnímu starostovi zastupuje honební společenstvo určený člen honebního výboru, a není-li honební výbor zvolen, kterýkoliv člen honebního společenstva.

(6) Honebního starostu v době jeho nepřítomnosti zastupuje honební místostarosta; jedná a rozhoduje ve všech věcech, které jsou svěřeny honebnímu starostovi.

§ 24

Honební výbor

(1) Pokud počet členů honebního společenstva přesahuje 10, je honební společenstvo povinno zvolit honební výbor, který tvoří honební starosta, honební místostarosta a nejméně jeden a nejvýše 5 dalších členů; počet členů určí stanovy. Pro svolávání honebního výboru platí ustanovení o svolávání valné hromady obdobně.

(2) Neurčí-li stanovy jinak, může se honební výbor usnášet, jen je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů; k usnesení je zapotřebí souhlasu většiny přítomných členů. Při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedajícího. O jednání honebního výboru musí být pořízen zápis obsahující průběh jednání. Zápis podepíší všichni přítomní členové honebního výboru. Honební společenstvo musí uchovávat zápisy z jednání honebního výboru po celou dobu jeho existence.

(3) Stanovy mohou připustit i písemné hlasování nebo hlasování pomocí prostředků sdělovací techniky mimo zasedání honebního výboru, pokud s tím souhlasí všichni jeho členové.

(4) Při obstarání záležitostí honebního společenstva má honební výbor postavení honebního starosty, s výjimkou práva zastupovat honební společenstvo navenek.

§ 25

Zrušení a zánik honebního společenstva

(1) Honební společenstvo zaniká dnem výmazu z rejstříku. Zániku honebního společenstva předchází jeho zrušení s likvidací. Honební společenstvo se zrušuje

- a) dnem zániku společenstevní honitby,
- b) uplynutím doby, na kterou bylo založeno,
- c) dnem uvedeným v rozhodnutí valné hromady o zrušení honebního společenstva, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí bylo přijato; rozhodnout o zrušení lze pouze tak, aby nejpozději v den zrušení zanikla smlouva nájmu honitby, je-li uzavřena.

(2) Na likvidaci majetku a závazků zrušeného honebního společenstva se použijí předpisy o likvidaci majetku a závazků obchodních společností. Zjistí-li likvidátor kdykoliv v průběhu likvidace, že majetek zrušeného honebního společenstva je předlužen, je povinen navrhnout prohlášení konkursu. Skončí-li likvidace majetkovým zůstatkem, naloží s ním likvidátor způsobem určeným ve stanovách.

(3) Likvidátora jmenuje valná hromada honebního společenstva. Neučiní-li tak bez zbytečného odkladu, je likvidátor jmenován soudem. Odměnu likvidátora stanoví ten, kdo likvidátora jmenoval.

(4) Zánik honebního společenstva oznámí orgán státní správy myslivosti do 7 dnů od výmazu Českému statistickému úřadu.

§ 26

Členství v honebním společenstvu

(1) Převede-li člen honebního společenstva vlastnické právo k honebním pozemkům, které jsou součástí společenstevní honitby, jeho členství v honebním společenstvu zaniká; nabyvatel těchto pozemků se stane členem honebního společenstva, pokud do 30 dnů ode dne vzniku jeho vlastnického práva oznámí písemně honebnímu společenstvu, že trvá na členství.

(2) Členství v honebním společenstvu dále zaniká v případě, že správní úřad k tomu oprávněný podle tohoto zákona prohlásil pozemky ve vlastnictví člena honebního společenstva za nehonební.

(3) Člen honebního společenstva může ukončit své členství na základě písemného oznámení; členství zaniká posledním dnem kalendářního roku, ve kterém bylo oznámení učiněno.

(4) Osoba, jejíž členství v honebním společenstvu zaniklo, má nárok na vypořádací podíl. Výši tohoto podílu nebo způsob jeho výpočtu určí stanovy.

(5) Spoluvlastníci honebních pozemků, které jsou součástí společenstevní honitby, se musí dohodnout, kdo z nich bude vykonávat práva člena honebního společenstva, nebo mohou určit společného zmocněnce.

(6) Vlastníci honebních pozemků, které orgán státní správy myslivosti přiřčenil do společenstevní honitby, se stávají řádnými členy honebního společenstva, pokud do 30 dnů od doručení vyrozumění o přiřčení oznámí písemně honebnímu společenstvu, že trvají na členství.

§ 27

Majetek honebního společenstva

(1) Honební společenstvo odpovídá za své závazky celým svým majetkem. Členové honebního společenstva ručí za závazky honebního společenstva.

(2) Příjmem honebního společenstva mohou být

- a) příjem z využití společenstevní honitby na vlastní účet,
- b) příjmy z pronájmu společenstevní honitby,
- c) dary a dědictví,
- d) půjčky a úvěry a úroky z vkladů,
- e) jiné příjmy, stanoví-li tak zvláštní zákon.

(3) Honební společenstvo vede účetnictví podle zvláštního zákona.²¹⁾

§ 28

Rejstřík honebních společenstev

(1) Rejstřík honebních společenstev vedený orgánem státní správy myslivosti je veřejný seznam, do kterého se zapisují nebo vyznačují zákonem stanovené údaje týkající se honebních společenstev. Jeho součástí je sbírka listin obsahující stanovy.

(2) Rejstřík honebních společenstev je každému přístupný. Každý má právo do něj nahlížet, pořizovat si na své náklady kopie a výpisy. Na požádání vydá orgán státní správy myslivosti úřední potvrzení o zápisu nebo o tom, že zápis není proveden.

(3) Do rejstříku honebních společenstev se zapisují tyto údaje:

- a) název a sídlo honebního společenstva s uvedením dne a čísla registrace,
- b) zánik honebního společenstva s uvedením dne a právního důvodu výmazu,
- c) identifikační číslo honebního společenstva,
- d) jméno, příjmení a adresa místa trvalého pobytu honebního starosty, honebního místostarosty a dalších členů honebního výboru,
- e) identifikace honebních pozemků tvořících společenstevní honitbu,
- f) zrušení honebního společenstva,
- g) vstup do likvidace včetně jména, příjmení a adresy místa trvalého pobytu likvidátora,
- h) prohlášení konkursu, jméno, příjmení a adresa místa trvalého pobytu správce konkursní podstaty, zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku, zahájení řízení o vyrovnání.

(4) Do rejstříku honebních společenstev se zapíše také změna nebo zánik skutečností podle odstavce 3.

(5) Údaj o identifikačním čísle honebního společenstva oznamuje orgánu státní správy myslivosti Český statistický úřad.

Hlava III

Uznání honitby a její změny

§ 29

Řízení o uznání honitby

(1) K řízení a k vydání rozhodnutí o uznání honitby je příslušný orgán státní správy myslivosti, v jehož územním obvodu leží honební pozemky navrhované honitby.

Jestliže honební pozemky leží v obvodech více těchto orgánů, je příslušný orgán, v jehož obvodě leží největší část honebních pozemků.

(2) Pokud držitel honitby nezačne ve lhůtě 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby užívat honitbu sám nebo ji nepronajme, orgán státní správy myslivosti honební pozemky přičlení k jiné honitbě nebo rozděleně k několika honitbám a rozhodnutí o uznání původní honitby zruší.

(3) V rozhodnutí o uznání honitby se uvede její název, její držitel, výměra honebních pozemků v členění podle druhů kultur, popis hranic, vyznačení obvodu honitby, výčet a výměry honebních pozemků přičleněných s uvedením jejich vlastníků a důvodů přičlenění, jakostní třídy honitby pro jednotlivé druhy zvěře navržené držitelem honitby a jejich minimální a normované stavy.

(4) Do nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby užívá honitbu její dosavadní uživatel. V rozhodnutí o uznání honitby nelze vyloučit odkladný účinek odvolání.¹³⁾

§ 30

Přičlenění

(1) Honební pozemky, které tvoří vlastní nebo společenstevní honitbu, přičlení orgán státní správy myslivosti zpravidla k honitbě, která má s těmito honebními pozemky nejdelší společnou hranici a zásady řádného mysliveckého hospodaření nevyžadují jejich jiné přičlenění. Orgán státní správy myslivosti může rozhodnout o přičlenění, pouze souhlasí-li s tím držitel honitby, ke které má být honební pozemek přičleněn.

(2) Vlastníkům honebních pozemků, které orgán státní správy myslivosti přičlenil podle odstavce 1, náleží od držitele honitby náhrada; jde-li o společenstevní honitbu, je náhrada povinnou platit honební společenstvo. Nedohodnou-li se zúčastněné osoby o výši náhrady, určí náhradu orgán státní správy myslivosti a přihlédne přitom k velikosti přičleněných honebních pozemků a k předpokládanému výnosu z výkonu práva myslivosti na těchto pozemcích. Náhrada je splatná do 31. března běžného roku zpětně. Náhrada však nenáleží, pokud honební pozemky byly přičleněny ke společenstevní honitbě a jejich vlastníky je členem honebního společenstva.

§ 31

Změna a zánik honiteb

(1) Vyžadují-li to zásady řádného mysliveckého hospodaření, může orgán státní správy myslivosti povolit změnu honitby vyrovnáváním hranic nebo výměnou honebních pozemků (dále jen "změna honitby"). Při změně honitby se nepřihlíží k územním hranicím obcí, okresů nebo krajů a výměry směřovaných pozemků nemusí být stejné.

(2) Návrh na změnu honitby podávají držitelé dotčených honiteb společně, a to orgánu státní správy myslivosti, do jehož územního obvodu zasahují dotčené honební pozemky největší částí. Nedohodnou-li se vlastníci dotčených honiteb na předložení společného návrhu na změnu honitby, může návrh podat kterýkoliv z nich. Jde-li o společenstevní honitbu, podá návrh honební společenstvo.

(3) Změnu honitby podle odstavců 1 a 2 orgán státní správy myslivosti nepovolí, pokud by vedla ke změně celkové výměry alespoň jedné z dotčených honiteb o více než 10 %. V důsledku změny honitby může klesnout její výměra i pod tímto zákonem stanovenou minimální výměru. Rozhodnutím o změně honitby nezaniká nájem honitby, je-li sjednán.

(4) Změnu honitby vyplývající ze změn vlastnictví honebních pozemků, o kterou požádá vlastník honebních pozemků, provede orgán státní správy myslivosti vždy k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž vlastník o úpravu požádal.

(5) Orgán státní správy myslivosti může na návrh držitele honitby, orgánu ochrany přírody nebo orgánu státní správy lesa v odůvodněných případech rozhodnout o změně minimálních nebo normovaných stavů zvěře pro danou honitbu.

(6) Honitba zaniká

- a) zrušením, sloučením nebo rozdělením honitby na žádost jejich držitelů a nabytím právní moci nových rozhodnutí o uznání honitby,
- b) zrušením honebního společenstva,
- c) poklesne-li výměra honitby pod minimální výměru v důsledku změny vlastnického práva k honebním pozemkům, zaniká honitba k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k poklesu došlo,
- d) prohlásí-li orgán státní správy myslivosti v honitbě více než 10 % pozemků pod stanovenou minimální výměru za nehonební, zaniká honitba k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k prohlášení došlo,
- e) rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti, není-li ohrazení obory funkční a nezjedná-li držitel honitby v přiměřené lhůtě stanovené orgánem státní správy myslivosti nápravu.

Hlava IV Využití honiteb

§ 32

Rozhodnutí držitele honitby o způsobu jejího využití

(1) Držitel honitby může honitbu využívat sám nebo ji může pronajmout.

(2) Pokud honební společenstvo užívá honitbu na vlastní účet, je povinno přednostně před dalšími osobami umožnit účast na užívání honitby svému členovi, popřípadě vlastníkovvi honebního pozemku v této honitbě. K této přednosti je povinno přihlížet i při rozhodnutí o pronájmu honitby.

(3) Pronajmout lze honitbu jen

- a) české fyzické osobě, která má platný český lovecký lístek,
- b) mysliveckému sdružení vzniklému podle předpisů o sdružování občanů⁶⁾ za účelem nájmu honitby, jehož nejméně 3 členové splňují podmínku uvedenou v písmenu a),
- c) české právnické osobě, která na pozemcích v těchto honitbách zemědělsky nebo lesnicky hospodaří nebo která má myslivost uvedenu v předmětu své činnosti a jejíž statutární orgán nebo alespoň jeden jeho člen nebo odpovědný zástupce splňuje podmínku uvedenou v písmenu a).

(4) Právnické osoby, které hospodaří s majetkem státu nebo majetek státu spravují, mohou pronajímat honitbu jen po provedení výběrového řízení. Výběrovým řízením se pro účely tohoto zákona rozumí právní úkony držitele honitby směřující ke vzniku smlouvy o nájmu honitby:

- a) sdělení držitele honitby o podmínkách nájmu honitby, všem zájemcům o nájem honitby,

- b) sdělení rozhodnutí všem zájemcům o tom, který ze zájemců prokázal nejlepší záměr, mysliveckou odbornost, praxi a důvěryhodnost,
- c) sdělení všem zájemcům o výši ceny, za kterou je honitba vybranému zájemci pronajímána,
- d) sdělení plného obsahu uzavřené smlouvy s vybraným nájemcem všem zájemcům.

V případě umístění dvou nebo více zájemců z řad mysliveckých spolků se sídlem v místě honitby na prvním místě rozhodne o nájemci větší počet členů mysliveckého spolku. V případě umístění více jiných zájemců na prvním místě rozhodne o vybraném nájemci los.

(5) Honitbu nelze rozdělit na části a v nich přenechat někomu provozování myslivosti; rovněž nelze přenechat lov zvěře za úplatu, pokud se nejedná o poplatkový odstřel s doprovodem.

(6) Pokud je honitba pronajata mysliveckému sdružení, je toto myslivecké sdružení povinno upřednostnit přihlášky členství podané vlastníky, popřípadě nájemci honebních pozemků této honitby.

§ 33

Smlouva o nájmu honitby

(1) Smlouva o nájmu honitby musí být uzavřena písemně na dobu 10 let. Držitel honitby je povinen do 15 dnů ode dne uzavření smlouvy zaslat jedno její vyhotovení orgánu státní správy myslivosti.

(2) Nájemné z honitby se stanoví dohodou smluvních stran, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Pokud v případech stávající honitby na honebních pozemcích státu uplatní dosavadní nájemce zájem o opětovné uzavření nájemní smlouvy na další období, bude s ním jednáno o uzavření smlouvy podle podmínek stanovených pro výběrové řízení jako s prvním. Toto právo nevzniká, jestliže se držitel rozhodne užívat honitbu na vlastní náklad nebo pokud nájemce v průběhu uplynulé doby nájmu porušil nájemní smlouvu nebo mu byla orgánem státní správy myslivosti uložena pokuta podle zákona o myslivosti.

(4) Pokud nájemci honiteb na honebních pozemcích ve vlastnictví státu provedou opatření na ochranu proti škodám působeným zvěří po předchozím souhlasu zástupce právnické osoby, která hospodaří s majetkem státu nebo majetek státu spravuje, přijme se toto plnění jako naturální plnění na nájem ve výši ceny takového opatření v místě honitby obvyklé.

(5) Při zániku smlouvy o nájmu honitby se mezi stranami vyrovná rozdíl v hodnotě mysliveckých zařízení existujících při vzniku a zániku smlouvy, pokud se nedohodnou strany jinak.

(6) Smlouva o nájmu honitby zaniká

- a) uplynutím doby,
- b) zánikem honitby,
- c) zánikem nebo smrtí nájemce honitby,
- d) přestane-li nájemce splňovat podmínku uvedenou v § 32 odst. 3,
- e) dohodou,

- f) výpovědí s 18měsíční výpovědní lhůtou po změně držitele honitby v případě, že nový držitel honitby ji bude využívat na vlastní účet,
- g) výpovědí pronajímatele nebo nájemce pro nedodržení podmínek smlouvy o nájmu,
- h) rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti v případech, kdy porušením smlouvy nájemcem dojde k vážnému ohrožení životního prostředí anebo poklesu počtu zvěře v honitbě pod stanovené minimální stavy.

(7) Přejde-li vlastnické právo k honebním pozemkům v honitbě, která je pronajata, vstupuje nový vlastník do smlouvy o nájmu honitby na místo vlastníka dosavadního. Dojde-li ke změně pronajaté honitby podle § 31 odst. 4, upraví se stávající nájemní smlouva k datu provedené změny.

(8) Držitel honitby je povinen oznámit písemně orgánu státní správy myslivosti zánik smlouvy o nájmu honitby v případech uvedených v odstavci 6 písm. a) až g), a to do 15 dnů ode dne, kdy k takové skutečnosti došlo.

(9) Není-li tímto zákonem nebo smlouvou o nájmu stanoveno jinak, řídí se právní vztahy ze smlouvy o nájmu honitby ustanoveními občanského zákoníku o nájmu. Pronájem části honitby nebo podnájem honitby nebo její části je zakázán.

§ 34

Evidence využití honiteb

(1) Orgán státní správy myslivosti vede evidenci honiteb v územním obvodu své působnosti a evidenci jejich využití na základě vydaných rozhodnutí nebo jiných úkonů a skutečností.

(2) V rámci evidence využití honiteb jsou vedeny evidence mysliveckých hospodářů a mysliveckých strážů s jejich osobními údaji, s daty jmenování, odvolání a vydání průkazů, jakož i evidence loveckých psů používaných pro honitbu.

ČÁST PÁTÁ

MYSLIVECKÉ HOSPODAŘENÍ A LOV

Hlava I

Myslivecký hospodář

§ 35

(1) Uživatel honitby je povinen navrhnout orgánu státní správy myslivosti ustanovení mysliveckého hospodáře. Předpokladem pro zastávání této funkce je, že navržená osoba

- a) má způsobilost k právním úkonům,
- b) je starší 21 let,
- c) je bezúhonná,
- d) má bydliště na území České republiky,
- e) má platný lovecký lístek,
- f) má platný zbrojní průkaz skupiny C,
- g) je pojištěna (§ 48), a
- h) složila zkoušku z myslivosti na vysoké škole, na které je myslivost vyučovacím předmětem, nebo úspěšně ukončila studia na střední odborné škole nebo vyšší

odborné škole, na které je myslivost povinným vyučovacím předmětem, nebo složila vyšší odbornou mysliveckou zkoušku nebo složila zkoušku pro myslivecké hospodáře; potvrzení o složení zkoušky vystavené jejím pořadatelem je veřejnou listinou.

(2) Navrhnout ustanovení mysliveckého hospodáře je uživatel honitby povinen do 15 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby, popřípadě rozhodnutí o schválení nájmu honitby, rozhodnutí o odvolání, popřípadě po zániku funkce dosavadního mysliveckého hospodáře, jakož i po doručení rozhodnutí, jímž bylo odmítnuto jmenovat mysliveckým hospodářem navrženou osobu.

(3) Myslivecký hospodář je při své činnosti oprávněn

- a) vypracovat a spolu se zástupcem uživatele honitby podepisovat úkony týkající se mysliveckého hospodaření, například návrh plánu mysliveckého hospodaření a statistický výkaz o stavu honitby,
- b) zastupovat uživatele honitby při jednání týkajícím se mysliveckého hospodaření,
- c) kontrolovat ulovenou zvěř a její označení, být předem zpraven o provádění dohledávky poraněné zvěře, která přeběhla nebo přeletěla ze sousední honitby,
- d) požadovat předložení loveckého lístku a potvrzení o povinném pojištění od osob, které loví v honitbě zvěř; při zjištění neplatnosti loveckého lístku nebo nepředložení potvrzení o povinném pojištění vyzvat lovce, aby honitbu opustil, a případ oznámit orgánu státní správy myslivosti; uvedené osoby jsou povinny předložit požadované doklady, popřípadě honitbu opustit,
- e) usmrcovat toulavé psy a kočky, další zvířata škodlivá myslivosti, zdivočelá domácí zvířata a volně se pohybující zvířata z farmových chovů zvěře podle § 14 odst. 1 písm. e) až g),
- f) vést společné lovy, požadovat předložení dokladů loveckých psů, zastavit provádění společného lovu, nejsou-li splněny podmínky pro něj stanovené, nebo není-li dbáno bezpečnostních pravidel při použití loveckých zbraní.

(4) Myslivecký hospodář je při své činnosti povinen

- a) prokázat se průkazem mysliveckého hospodáře,
- b) zabezpečovat plnění povinností spojených s chovem a lovem zvěře,
- c) navrhnout uživateli honitby opatření k řádnému mysliveckému hospodaření v honitbě; odpovídá mu za toto hospodaření,
- d) vést záznamy o hospodaření v honitbě, zejména o ulovené zvěři, jejím prodeji a ostatních dispozicích s ní, a připravovat statistická hlášení pro orgány státní správy myslivosti,
- e) evidovat vydané povolenky k lovu, v honitbě používané lovecké psy (s rozdělením na psy započítané do minimálního předepsaného počtu pro honitbu a na psy ostatní), vést další předepsané evidence,
- f) nejpozději následující den po skončení honu zajistit provedení společné dohledávky s použitím loveckých psů,
- g) vyloučit z účasti na honu střelce, honce i další osoby, které jsou pod vlivem alkoholu nebo jiných toxických látek, osoby mladší 15 let a osoby, které hrubým způsobem porušily bezpečnostní pravidla; uvedené osoby jsou povinny místo honu opustit,
- h) provádět a zajišťovat opatření na ochranu zvěře,

- i) oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody podle jejich povahy uživateli honitby a orgánu státní správy myslivosti, který jej ustanovil,
- j) zabezpečit průkaz mysliveckého hospodáře proti zneužití, ztrátě a odcizení; případné takové skutečnosti neprodleně oznámit orgánu státní správy myslivosti, který mu průkaz vydal.

(5) Myslivecký hospodář může v odůvodněných případech na dočasnou dobu pro některý úkon přenést své povinnosti a oprávnění s výjimkou oprávnění podle odstavce 3 písm. e) na osobu, která drží lovecký lístek nejméně předchozích 5 let.

(6) Mysliveckého hospodáře ustanovuje a odvolává orgán státní správy myslivosti na návrh uživatele honitby. Pro ustanovování a odvolávání mysliveckého hospodáře platí obdobně ustanovení § 12 odst. 3 až 6 a § 13 s výjimkou prokazování znalostí práv a povinností myslivecké stráže, vydávání odznaku a skládání slibu.

(7) Vyhláška stanoví vzor průkazu mysliveckého hospodáře, dále způsob provádění zkoušek pro myslivecké hospodáře, a které myslivecké organizace a školy, na kterých je myslivost povinným vyučovacím předmětem, mohou být pověřeny organizací těchto zkoušek.

Hlava II Plán mysliveckého hospodaření

§ 36 Vypracování plánu

(1) Uživatel honitby je povinen každoročně provést v termínu stanoveném orgánem státní správy myslivosti [§ 59 odst. 2 písm. c)] sčítání zvěře v honitbě a do 5 dnů výsledek písemně oznámit příslušnému orgánu státní správy myslivosti (§ 60). Držitel honitby a držitelé sousedních honiteb mají právo účastnit se svým zástupcem sčítání a vyjádřit se orgánu státní správy myslivosti k jeho výsledkům. Pokud některý držitel honitby nesouhlasí s výsledkem provedeného sčítání a oznámí to písemně orgánu státní správy myslivosti nejpozději do 1 týdne ode dne provedeného sčítání, nařídí tento orgán nové konečné sčítání.

(2) Uživatel honitby je povinen vypracovat každoročně plán mysliveckého hospodaření v honitbě (dále jen "plán"). Při vypracování plánu vychází z posouzení celkového stavu ekosystému, výsledku porovnání kontrolních a srovnávacích ploch a výše škod způsobených v uplynulém období zvěří na lesních a zemědělských porostech, z výsledků sčítání zvěře, ze stanovených minimálních a normovaných stavů zvěře, poměrů pohlaví a koeficientů očekávané produkce, jakož i ze záměrů, které byly uvedeny v návrhu na uznání honitby. V části týkající se mysliveckého hospodaření se uvádí i zamýšlené zazvěřování, výstavba mysliveckých zařízení, opatření v péči o zvěř a při ochraně a zlepšování životních podmínek zvěře. Jestliže je honitba v oblasti chovu zvěře, vychází plán ze závěrů a doporučení orgánu státní správy myslivosti, který vymezil příslušnou oblast chovu zvěře.

(3) Vypracovaný plán předloží uživatel honitby držiteli honitby k vyjádření. Jestliže se držitel honitby do 15 dnů od doručení plánu k němu nevyjádří, má se za to, že s ním souhlasí. Pokud po vyjádření držitele honitby nedojde mezi ním a uživatelem honitby k dohodě o plánu, určí jej na návrh některého z nich orgán státní správy myslivosti rozhodnutím. Odsouhlasený, popřípadě dohodnutý plán je uživatel honitby povinen zaslat orgánu státní správy myslivosti.

(4) Orgán státní správy myslivosti je oprávněn kontrolovat plnění plánů zaslaných mu podle odstavce 2 nebo 3 a změněných plánů podle § 37. Za tím účelem, není-li dohodnuto jinak, mu uživatel honitby předkládá měsíční písemná hlášení o plnění plánu, a to do pátého dne měsíce následujícího po měsíci, v němž k lovu došlo.

(5) V honitbách, kde pro některé druhy spárkaté zvěře nejsou stanoveny minimální a normované stavy, lze po vyjádření orgánu státní správy myslivosti u těchto druhů zvěře lovit samičí zvěř a samčí zvěř do stáří 2 let ve stanovené době lovu bez omezení a bez vypracování a projednání plánu.

§ 37

Změny a plnění plánu

Za změny plánu se považují samostatná rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o snížení stavů zvěře v honitbě nebo zrušení chovu některého druhu zvěře v honitbě a o povolení lovu zvěře v době hájení. Na plnění plánu se započítává zvěř získaná lovem na nehonebních pozemcích, při dohledávce zvěře a nalezená zvěř uhynulá.

§ 38

Myslivecká evidence a statistika

(1) Uživatel honitby je povinen vést záznamy o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní a podávat hlášení orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely. Vedení myslivecké evidence a statistiky o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní je součástí rezortního statistického zjišťování.²²⁾

(2) Pověřené obecní úřady v přenesené působnosti dále zpracovávají statistická hlášení o myslivosti za honitby ve své územní působnosti.

Hlava III

Povolení lovu ve zvláštních případech

§ 39

Snížení stavů zvěře a zrušení jejího chovu

Vyžaduje-li zájem vlastníka, popřípadě nájemce honebních pozemků nebo zájem zemědělské nebo lesní výroby, ochrany přírody anebo zájem mysliveckého hospodaření, aby počet některého druhu zvěře byl snížen, orgán státní správy myslivosti povolí, popřípadě uloží uživateli honitby příslušnou úpravu stavu zvěře. Nelze-li škody působené zvěří snížit technicky přiměřenými a ekonomicky únosnými způsoby, uloží orgán státní správy myslivosti na návrh vlastníka, popřípadě nájemce honebního pozemku nebo na návrh orgánu ochrany přírody nebo orgánu státní správy lesa snížení stavu zvěře až na minimální stav, popřípadě zruší chov druhu zvěře, který škody působí.

§ 40

Povolení lovu mimo dobu lovu

Vyskytne-li se potřeba lovu některého druhu zvěře, která není hájena, mimo dobu jejího lovu pro účely vědecké, povolí takový lov orgán státní správy myslivosti. Pokud mezi žadatelem a uživatelem honitby nedojde k dohodě, může být v povolení rozhodnuto i o způsobu lovu, náhradách a podobně. Stejně se postupuje při povolení odchytu zvěře, lovu poraněné zvěře a lovu zvěře pro účely výcviku a zkoušek loveckých psů a loveckých dravců.

§ 41

Povolení lovu na nehonebních pozemcích

(1) Vznikne-li potřeba jednorázově omezit nebo trvale regulovat stavy některého druhu zvěře, popřípadě i jiných živočichů (například zdivočelých holubů ve městech) na nehonebních pozemcích, povolí lov na těchto pozemcích na žádost jejich vlastníků, popřípadě nájemců nebo z vlastního podnětu orgán státní správy myslivosti. Povolit lze lov i mimo dobu lovu. Provedením lovu orgán státní správy myslivosti pověří uživatele honitby, v jejímž obvodu jsou nehonební pozemky, popřípadě uživatele nejbližší honitby, kterému také patří ulovená zvěř; v katastrálních územích, v nichž není žádný honební pozemek, pověří osoby, které mají platné lovecké lístky; ulovená zvěř patří těmto osobám. Orgán státní správy myslivosti v pověření stanoví podmínky pro provedení lovu, zejména určí denní dobu, zásady vzájemné koordinace postupu osob nebo omezení vstupu na hřbitovy nebo do chatových a zahrádkářských osad.

(2) Pověřené osoby a osoby určené příslušným uživatelem honitby jsou oprávněny vstupovat s loveckou zbraní, loveckým psem, popřípadě loveckým dravcem na nehonební pozemky, a to po předchozím souhlasu vlastníka, popřípadě nájemce nehonebních pozemků.

Hlava IV

Doby lovu a jeho podmínky

§ 42

Doba lovu a podmínky lovu

(1) Lovit lze jen zvěř, která není hájena, a to ve stanovené době lovu. Pokud orgán ochrany přírody rozhodne o odlovu živočichů, kteří nejsou zvěří, může tento odlov provést za stanovených podmínek osoba oprávněná podle tohoto zákona (držitel loveckého lístku).

(2) Vyhláška stanoví dobu lovu jednotlivých druhů zvěře a bližší podmínky provádění lovu.

§ 43

Dohledávka zvěře

(1) Uživatel honitby je povinen zajistit sledování a dohledání zvěře postřelené nebo jiným způsobem poraněné, která přeběhne nebo přeletí do cizí honitby nebo na nehonební pozemky; při této činnosti je oprávněn použít loveckého psa.

(2) Osoby provádějící dohledávku zvěře jsou oprávněny v nezbytně nutné míře vstupovat s loveckou zbraní a loveckým psem na pozemky cizí honitby a na neoplocené nehonební pozemky, a to po předchozím vyrozumění uživatele cizí honitby nebo vlastníka, popřípadě nájemce nehonebních pozemků, který se může dohledávky zvěře zúčastnit a který má povinnost provedení dohledávky umožnit. Dohledávku na oploceném nehonebním pozemku je možno provést jen po souhlasu jeho vlastníka, popřípadě nájemce.

(3) Dohledaná zvěř patří uživateli honitby, z níž přeběhla nebo přeletěla. Zvěř mrtvá, která byla jinak nalezena na nehonebních pozemcích, náleží uživateli nejbližší honitby, který je povinen postupovat podle veterinárních předpisů.⁵⁾

§ 44

Používání loveckých psů a loveckých dravců

(1) Držitel honitby je povinen držet a v honitbě používat lovecké psy. Loveckým psem se rozumí pes loveckého plemene uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI) s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu. Potvrzení o složené zkoušce vystavené jejím pořadatelem je veřejnou listinou.

(2) Loveckým dravcem se rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití; nemusí jít o druh zvěře uvedený v § 2 písm. c). Použití loveckých dravců v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti. Držení a chov loveckého dravce jsou možné jen po povolení výjimky ze základních podmínek zvláště chráněných živočichů podle předpisů o ochraně přírody²³⁾ a za podmínek v povolení uvedených. Držitel loveckého dravce musí mít složený sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace.⁶⁾

(3) Vyhláška stanoví bližší pokyny o používání loveckých dravců a o používání loveckých psů, o jejich počtu stanoveném pro jednotlivé druhy honiteb a společné lovy, dále způsob provádění zkoušek psů z výkonu a sokolnických zkoušek, a které myslivecké organizace⁶⁾ a školy, na kterých je prováděna výuka myslivosti, mohou být pověřeny organizací těchto zkoušek.

Hlava V Zakázané způsoby lovu

§ 45

(1) Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání. Zakazuje se

- a) chytat zvěř do ok, na lep, do želez, do jestřábích košů, tluček a nášlapných pastí a pomocí háčků, chytat ondatry do vrší,
- b) lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní, trávit zvěř jedem nebo ji usmrcovat plynem,
- c) lovit zvěř do sítí, pokud nejde o její odchyt za účelem zazvěřování nebo u zvěře pernaté o ornitologický výzkum,
- d) lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad,
- e) nahánět zvěř srnčí pomocí ohařů, ostatní zvěř spárkatou s pomocí psů v kohoutku vyšších než 55 cm,
- f) lovit sluku vyháněním pomocí psa a plašením s honci,
- g) lovit zvěř s pomocí elektrických zařízení schopných zabít nebo omráčit, zdrojů umělého osvětlení, zrcadel, zařízení pro osvětlení terče, hledí pro střelbu v noci s elektronickým zvětšením obrazu nebo pro převrácení obrazu, reprodukční soustavy s hlasy zvěře, výbušnin,
- h) lovit zvěř s pomocí mechanismů pohybujících se po zemi, nad zemí nebo po vodě, pokud nejde o loď plovoucí rychlostí menší než 5 km/hod.,
- i) střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům),
- j) střílet zvěř zakázanými zbraněmi, jejich doplňky a střelivem,²⁴⁾
- k) střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší

než 1000 J (joulu) a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J; to neplatí při lovu selete a lončáka prasete divokého, které lze při nadhánce, nahánce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou,

- l) střílet zvěř z poloautomatických nebo automatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více než 2 náboje,
- m) lovit zvěř kromě prasat divokých a lišek obecných za noci, tj. hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce; lovit prase divoké a lišku obecnou v noci bez použití vhodné pozorovací a střelecké optiky,
- n) lovit zvěř v době nouze ve vzdálenosti do 200 m od krmelců a slanisk,
- o) dávat do krmiva lákací a narkotizační prostředky, pokud to není prováděno za účelem odchytu,
- p) střílet zvěř na hnízdech a vystřelovat hnízda,
- r) lovit zvěř na honebních pozemcích, na kterých současně probíhá sklizeň zemědělských plodin, a na sousedních pozemcích ve vzdálenosti do 200 m od hranice těchto pozemků,
- s) lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby, lovit bažanty ve vzdálenosti do 200 m od sousední bažantnice a v těchto vzdálenostech přikrmovat zvěř, umísťovat myslivecká zařízení a provádět lov z mysliveckých a jiných zařízení,
- t) střílet spárkatou zvěř v odchytových a aklimatizačních zařízeních a v přezimovacích objektech, s výjimkou zvěře poraněné a chovatelsky nežádoucí,
- u) lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách,
- v) lovit zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou a husu polní jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů,
- w) používat olovené brokové náboje k lovu vodního ptactva.

(2) V rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o povolení, popřípadě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě nebo o zrušení chovu určitého druhu zvěře může být uvedeno, že při této úpravě stavu zvěře neplatí některé zakázané způsoby lovu uvedené v odstavci 1 písm. g), jde-li o lov v noci, a dále v odstavci 1 písm. m), t) a u).

(3) Zákazy nebo omezení lovu stanovené zvláštními právními předpisy zůstávají nedotčeny.²⁵⁾

Hlava VI

Povolenka k lovu, lovecký lístek a povinné pojištění

§ 46

Povolenka k lovu

(1) Kdo loví zvěř, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění; při lovu se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně a při lovu s loveckým dravcem jeho evidenční kartu. Tyto průkazy je povinen ten, kdo loví zvěř,

předložit na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.

(2) Povolenky k lovu vydává a podepisuje uživatel honitby na tiskopisech, které k tomuto účelu pořídil. Pro osoby lovící na společném lovu může povolenku k lovu nahradit seznam osob, které se jej účastní, (hromadná povolenka k lovu). Uživatel honitby je povinen evidenci vydaných povolenek včetně jejich vzorů archivovat nejméně 3 roky od skončení jejich platnosti.

§ 47

Lovecký lístek

(1) Lovecké lístky vydává orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt. Cizincům a českým občanům, kteří nemají trvalý pobyt v České republice, vydává lovecký lístek orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu se zdržují.

(2) Druhy loveckých lístků jsou:

- a) lovecký lístek pro české občany,
- b) lovecký lístek pro žáky a posluchače odborných škol, na kterých je myslivost povinným vyučovacím předmětem,
- c) lovecký lístek pro cizince.

(3) Lovecký lístek lze vydat jen tomu, kdo prokáže, že

- a) je starší 16 let,
- b) má způsobilost k právním úkonům,
- c) složil zkoušku z myslivosti nebo zkoušku z myslivosti na vysoké škole, na které se vyučuje myslivost, nebo je žákem, posluchačem nebo absolventem střední nebo vyšší odborné školy, na které je myslivost povinným vyučovacím předmětem; u cizince se za průkaz o složení zkoušky z myslivosti považuje platný doklad opravňující k lovu vystavený v cizině; potvrzení o vykonané zkoušce z myslivosti vystavené jejím pořadatelem je veřejnou listinou,
- d) je bezúhonný (§ 12 odst. 4); k prokázání bezúhonnosti předloží výpis z evidence Rejstříku trestů;¹⁵⁾ k uloženým pokutám za přestupky na úseku myslivosti¹⁴⁾ a k pokutám za přestupky uložené podle tohoto zákona se nepřihlíží, pokud od právní moci rozhodnutí o jejich uložení uplynuly 2 roky,
- e) je pojištěn (§ 48).

(4) Orgán státní správy myslivosti odebere nejdéle na dobu 5 let lovecký lístek, zjistí-li dodatečně takovou okolnost, pro kterou by vydání loveckého lístku muselo být odepřeno, nebo vznikla-li taková okolnost po jeho vydání. Orgán státní správy myslivosti může vydání loveckého lístku odepřít, bylo-li proti žadateli zahájeno soudní řízení pro trestný čin nebo správní řízení k uložení pokuty podle § 64.

(5) Vyhláška stanoví podrobnosti vydávání a odebírání loveckých lístků, povinné náležitosti povolenky k lovu a dále obsah zkoušek z myslivosti a způsob jejich provádění, a které myslivecké organizace⁶⁾ a školy, na kterých se vyučuje myslivost, mohou být pověřeny organizací zkoušek z myslivosti.

§ 48

Povinné pojištění

(1) Každý, kdo loví zvěř, musí být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při této činnosti ublížením na zdraví nebo usmrcením jiných osob s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 20 000 000 Kč a za škodu na věci s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 500 000 Kč na jednu pojistnou událost. Pojistné podmínky, které blíže upraví rozsah tohoto pojištění, nesmějí obsahovat výluky, v důsledku které se pojištění nevztahuje na případy neopatrného chování pojištěného.

(2) Za členy mysliveckých organizací,⁶⁾ které mají uzavřeny hromadné pojistné smlouvy s pojišťovnami a jejichž členové platí pojistné současně s členským příspěvkem, je potvrzením o povinném pojištění členský průkaz myslivecké organizace, v němž je potvrzeno zaplacení členského příspěvku na běžný rok a uvedena poznámka, že v členském příspěvku je placeno i povinné pojištění podle tohoto zákona.

(3) Jiné osoby než uvedené v odstavci 2 prokazují své pojištění pojistkou pojišťovny.

Hlava VII

Kontrola a využití zvěře

§ 49

Způsob kontroly ulovené zvěře

(1) Každý kus ulovené nebo nalezené využitelné zvěře spárkaté musí být ihned po ulovení, nalezení nebo po provedené dohledávce označen nesnímatelnou plombou; zúčtovatelné plomby vydává uživatelům honiteb orgán státní správy myslivosti. U ostatní zvěře ulovené na společných lovech musí být při přepravě více než 10 kusů vystaven uživatelem honitby lístek o původu zvěře; to platí i u zvěře dohledané po provedení společného lovu.

(2) Vyhláška stanoví druhy plomb, lístků o původu zvěře, způsoby jejich výdeje, evidence, připevňování, snímání a podobně.

§ 50

Ošetření ulovené zvěře

Ošetření zvěře po jejím ulovení se řídí veterinárními předpisy;⁵⁾ to platí i pro ošetření usmrceného zdivočelého hospodářského zvířete nebo označeného zvířete z farmového chovu zvěře.

§ 51

Uvádění ulovené zvěře do oběhu

(1) Uživatel honitby může prodávat jen zvěř, zvěřinu a jiné části zvěře pocházející ze své honitby; o ulovené zvěři, jejím prodeji a vlastní spotřebě je povinen vést evidenci. Při prodeji je povinen postupovat podle veterinárních předpisů.⁵⁾

(2) Ke každému kusu zvěře spárkaté musí přepravující osoba mít u sebe vyplněný lístek o původu zvěře, z něhož je patrné datum ulovení a honitba, v níž byl uloven, a číslo plomby. Lístek o původu zvěře je přepravující osoba povinna předat příjemci zvěře. Příjemce zvěře je povinen uschovávat lístek o původu zvěře a sejmoutou plombu 1 měsíc ode dne převzetí, podnikatel obchodující se zvěřinou nebo zvěřinu spotřebovávající k pohostinské nebo jiné činnosti do 6 měsíců ode dne nabytí zvěře.

Uvádění zvěře do oběhu podléhá veterinárním předpisům.⁵⁾ Pokud je u některých druhů zvěře doba lovu rozdílná podle jejího pohlaví, smí být zvěřina nakupována od uživatelů honiteb jen tehdy, lze-li bezpečně určit pohlaví kusu.

(3) Přeprava živé zvěře po provedeném odchytu může být prováděna jen po splnění požadavků stanovených veterinárními předpisy.⁵⁾ Mláďata zvěře spárkaté do věku 6 měsíců mohou být přemísťována pouze s matkou.

ČÁST ŠESTÁ ŠKODY ZPŮSOBENÉ UŽÍVÁNÍM HONITBY, ZVĚŘÍ A NA ZVĚŘI

§ 52

Odpovědnost uživatele honitby

(1) Uživatel honitby je povinen hradit

- a) škodu, která byla v honitbě způsobena při provozování myslivosti na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě nebo lesních porostech,
- b) škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech způsobila zvěř.

(2) Vykonává-li právo myslivosti sdružení,⁶⁾ ručí jeho členové za závazek k náhradě škody společně a nerozdílně.

(3) Škody způsobené zvěří, která unikla z obory, je povinen hradit uživatel obory. Uživatel obory se zproští odpovědnosti tehdy, prokáže-li, že uniknutí zvěře bylo umožněno poškozením ohrazení obory neodvratitelnou událostí nebo osobou, za niž neodpovídá.

§ 53

Opatření k zábraně škod působených zvěří

Vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku činí přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří, přičemž však nesmí být zvěř zraňována. Stejná opatření může učinit se souhlasem vlastníka honebního pozemku uživatel honitby. Ustanovení zvláštních právních předpisů²⁶⁾ ukládající vlastníkům, popřípadě nájemcům honebních pozemků provádět opatření k ochraně před škodami působenými zvěří nejsou dotčena.

§ 54

Neuhrazované škody způsobené zvěří

(1) Nehradí se škody způsobené zvěří na pozemcích nehonebních, na vinné révě neošetřené proti škodám působeným zvěří, na neoplocených květinových školkách nebo zahradách ovocných a zelinářských, na stromořadích a stromech jednotlivě rostoucích, jakož i na vysokocenných plodinách. O tom, která plodina je vysokocenná, rozhoduje v pochybnostech orgán státní správy myslivosti. Nehradí se rovněž škody způsobené zvěří na zemědělských plodinách nesklizených v agrotechnických lhůtách a dále škody na zemědělských plodinách uskladněných na honebních pozemcích, pokud osoba, která plodiny uskladnila, neprovedla zároveň opatření za účelem účinné ochrany proti škodám působeným zvěří.

(2) Nehradí se rovněž škody na lesních porostech chráněných oplocením proti škodám působeným zvěří, na jedincích poškozených jen na postranních výhonech a v

lesních kulturách, ve kterých došlo okusem, vytloukáním nebo vyrýváním stromků ke každoročnímu poškození méně než 1 % jedinců, a to po celou dobu do zajištění lesního porostu, přičemž poškození jedinci musí být rovnoměrně rozmístěni po ploše.

(3) Škody způsobené zvěří, jejíž početní stavy nemohou být lovem snižovány, hradí stát.²⁷⁾

§ 55

Uplatnění nároků

(1) Nárok na náhradu škody způsobené zvěří musí poškozený u uživatele honitby uplatnit

- a) u škody na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech do 20 dnů ode dne, kdy škoda vznikla,
- b) u škod na lesních pozemcích a na lesních porostech vzniklých v období od 1. července předcházejícího roku do 30. června běžného roku do 20 dnů od uplynutí uvedeného období.

(2) Současně s uplatněním nároku na náhradu škody způsobené zvěří vyčíslí poškozený výši škody. Na polních plodinách a zemědělských porostech, u nichž lze vyčíslit škodu teprve v době sklizně, ji poškozený vyčíslí do 15 dnů po provedené sklizni.

(3) Poškozený a uživatel honitby se mají o náhradě škody způsobené zvěří dohodnout. Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil výši škody, může poškozený ve lhůtě 1 měsíce uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu.

(4) Nárok na náhradu škody způsobené zvěří zaniká, nebyl-li poškozeným uplatněn ve lhůtách uvedených v odstavcích 1 až 3.

§ 56

Náhrada škod způsobených na zvěři

Za škodu na zvěři odpovídá každý, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti. Škodou na zvěři se rozumí zejména neoprávněný lov zvěře (pytláctví), úhyn zvěře, zničení hnízdišť, poškození nebo zničení prostředí nutného pro život zvěře a vypuštění živočichů, kteří mohou narušit přírodní rovnováhu nebo narušit genofond geograficky původního druhu zvěře. Na náhradu škody má nárok uživatel honitby. Pro uplatnění nároku na náhradu této škody platí obecné předpisy.²⁸⁾

ČÁST SEDMÁ

STÁTNÍ SPRÁVA MYSLIVOSTI

Hlava I

Orgány státní správy myslivosti a jejich působnost

§ 57

Orgány státní správy myslivosti

(1) Ústředním orgánem státní správy myslivosti v České republice, s výjimkou území národních parků, je Ministerstvo zemědělství. Na území národních parků je ústředním orgánem státní správy Ministerstvo životního prostředí.

(2) Na území krajů je orgánem státní správy myslivosti krajský úřad v přenesené působnosti.

(3) Na území hlavního města Prahy je orgánem státní správy myslivosti Magistrát hlavního města Prahy. Přenesená působnost, která je tímto zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům, může být statutem hlavního města Prahy svěřena městským částem.

(4) Na území obcí je orgánem státní správy pověřený obecní úřad v přenesené působnosti.

(5) Na pozemcích určených pro obranu státu vykonává působnost krajů v přenesené působnosti a obcí v přenesené působnosti Ministerstvo zemědělství. V národních parcích vykonávají správy národních parků působnost, která je svěřena obcím a krajům.

(6) Ministr zemědělství zřizuje Mysliveckou radu jako svůj poradní sbor složený zejména ze zástupců jiných správních úřadů, celostátně působících mysliveckých organizací,⁶⁾ zemědělských a lesnických organizací, vysokých škol a výzkumných ústavů s činností na úseku myslivosti.

§ 58

Působnost Ministerstva zemědělství

(1) Ministerstvo zemědělství rozhoduje ve věcech

- a) opatření k zachování druhů zvěře (§ 3 odst. 1),
- b) dovozu, vývozu a vypouštění druhů zvěře (§ 4 odst. 2),
- c) myslivosti týkajících se organizací v oboru působnosti Ministerstva obrany,
- d) uložení opatření k odstranění nedostatků zjištěných při provádění dozoru (§ 61 odst. 3).

(2) Ministerstvo zemědělství dále

- a) řídí výkon státní správy myslivosti,
- b) organizuje a řídí myslivecký výzkum a podílí se na vzdělávání v myslivosti,
- c) vypracovává koncepce rozvoje myslivosti,
- d) účastní se na mezinárodní spolupráci, programech a projektech,
- e) dbá na zachování druhů zvěře (§ 3 odst. 1),
- f) ustavuje ústřední hodnotitelskou komisi trofejí (§ 6 odst. 2),
- g) pověřuje některou mysliveckou organizaci⁶⁾ vedením evidence význačných trofejí (§ 6 odst. 2),
- h) pověřuje právnické osoby prováděním zkoušek pro myslivecké hospodáře (§ 35 odst. 7),
- i) pověřuje právnické osoby prováděním sokolnických zkoušek, zkoušek psů z výkonu (§ 44 odst. 3) a zkoušek z myslivosti (§ 47 odst. 5),
- j) pověřuje celostátně působící myslivecké organizace⁶⁾ pořádáním celostátních a mezinárodních mysliveckých výstav nebo jinými vybranými úkoly na úseku myslivosti,
- k) spolupracuje s občanskými sdruženími, které působí v myslivosti,
- l) zabezpečuje provádění vyšších odborných mysliveckých zkoušek (§ 58 odst. 3),
- m) podporuje vybrané činnosti myslivosti poskytováním služeb nebo finančních

příspěvků, zejména v oblastech výchovy a vzdělávání, podpory ohrožených a vzácných druhů zvěře, vyhodnocení chovu zvěře a chovatelských přehlídek, osvěty a propagace myslivosti, zlepšování životního prostředí zvěře, myslivecké kynologie, sokolnictví a chovu dravců, využití dravců v ochraně rostlin, preventivních veterinárních opatření a zdolávání nákaz v chovech zvěře,

n) zpracovává statistická hlášení o myslivosti.

(3) Obsahem vyšších odborných mysliveckých zkoušek je ověření znalostí myslivosti a obecně závazných právních předpisů o myslivosti a předpisů souvisejících. Tyto zkoušky neskládají absolventi střední nebo vyšší odborné školy, na které je myslivost povinným vyučovacím předmětem, nebo osoby, které složily zkoušku z myslivosti na vysoké škole, na které se vyučuje myslivost. Bližší podrobnosti o obsahu a rozsahu vyšších odborných mysliveckých zkoušek, včetně způsobu jejich provádění, stanoví vyhláška.

§ 59

Působnost krajů

(1) Kraj v přenesené působnosti rozhoduje ve věcech

- a) souhlasu s chovem zvěře v zajetí (§ 7 odst. 1),
- b) omezení obvyklého způsobu hospodaření v některých honitbách (§ 4 odst. 1),
- c) vymezení oblastí pro chov zvěře (§ 3 odst. 3),
- d) prohlášení dalších pozemků za nehonební (§ 17 odst. 2),
- e) povolení použití dravců jako loveckých (§ 44 odst. 2),
- f) uložení opatření k odstranění nedostatků zjištěných při provádění dozoru (§ 61 odst. 3).

(2) Kraj v přenesené působnosti

- a) vede agendu týkající se oblastí pro chov zvěře (§ 3 odst. 3),
- b) organizuje chovatelské přehlídky v oblastech pro chov zvěře (§ 6 odst. 1),
- c) určuje termíny sčítání zvěře (§ 36 odst. 1),
- d) zpracovává statistická hlášení o myslivosti (§ 38),
- e) podílí se na vzdělávání v myslivosti a mysliveckém výzkumu,
- f) spolupracuje s občanskými sdruženími, které působí v myslivosti, a ostatní veřejností,
- g) ustanovuje mysliveckou stráž (§ 12 odst. 1).

§ 60

Působnost obcí

Ve věcech neuvedených v § 57 až 59 vykonávají státní správu na úseku myslivosti pověřené obecní úřady v přenesené působnosti.

Hlava II

Dozor v myslivosti

§ 61

(1) Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí dozírají v rámci svých působností stanovených zvláštním právním předpisem,²⁹⁾ jak orgány státní

správy myslivosti, fyzické a právnické osoby dodržují ustanovení tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení a dodržují rozhodnutí vydaná na jejich základě.

(2) Kraje a obce v přenesené působnosti dozírají na dodržování tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení. Soustavně dozírají, zda jsou dodržována jimi vydaná rozhodnutí, zda uživatelé honiteb myslivecky hospodaří v souladu s tímto zákonem, provádějí ochranu myslivosti a dodržují zásady chovu zvěře.

(3) Orgány státní správy myslivosti ukládají rozhodnutím opatření k odstranění zjištěných nedostatků a opatření ke zlepšení; jsou oprávněny v případě nutnosti rozhodnout o omezení užívání honitby do doby odstranění nedostatků nebo jejich příčin.

(4) Odborní zaměstnanci orgánů státní správy myslivosti jsou oprávněni nosit při výkonu své funkce služební stejnokroj.

(5) Vyhláška stanoví podrobnosti o služebních stejnokrojích zaměstnanců orgánů státní správy myslivosti a o jejich označení.

Hlava III

Podpora mysliveckého hospodaření a spolkové myslivosti

§ 62

(1) Stát podporuje vybrané činnosti mysliveckého hospodaření uvedené v této části zákona poskytováním služeb nebo finančních příspěvků. Finanční příspěvky mohou být poskytnuty zejména na

- a) zlepšování životního prostředí zvěře,
- b) podporu ohrožených druhů zvěře,
- c) oborní chovy zvěře se vzácnými druhy nebo poddruhy,
- d) chov a výcvik národních plemen loveckých psů a loveckých dravců,
- e) použití dravců v ochraně rostlin,
- f) preventivní veterinárně léčebné akce a zdolávání nákaz v chovech zvěře,
- g) ozeleňování krajiny včetně oplocování dřevin,
- h) chovatelské přehlídky a myslivecké výstavy, propagaci a osvětu myslivosti.

(2) Pravidla poskytování finančních příspěvků se připraví každoročně v rámci pravidel podpory hospodaření v lesích,³⁰⁾ která jsou přílohou státního rozpočtu a pravidel používání prostředků z Fondu životního prostředí.³¹⁾

(3) Stát podporuje spolkovou myslivost nepřímo tím, že ve výběrovém řízení na nájemce honiteb na pozemcích státu mají přednost myslivecké spolky, jejichž sídlo je v místě honiteb, pokud neprojevil zájem o opětovné uzavření nájemní smlouvy dosavadní nájemce podle § 33 odst. 3. V případě, že se do výběrového řízení přihlásí více mysliveckých spolků, postupuje se podle § 32 odst. 4 tohoto zákona.

ČÁST OSMÁ SANKCE

§ 63

Přestupky

(1) Orgán státní správy myslivosti uloží pokutu

- a) až do výše 10 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že nesplní

nebo poruší povinnosti uvedené v § 9 odst. 1, § 10 odst. 2 nebo 3 nebo uložené podle § 9 odst. 3,

- b) až do výše 30 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že nesplní nebo poruší povinnosti uvedené v § 5 odst. 2, § 9 odst. 2, § 10 odst. 1 nebo § 14 odst. 1 písm. a) až d).

(2) Orgán státní správy myslivosti uloží pokutu až do výše 30 000 Kč držiteli loveckého lístku, který se dopustí přestupku tím, že poruší některé pravidlo lovu uvedené v § 41 až 45 nebo v § 49 odst. 1; může přitom uložit zákaz činnosti do doby 2 let; při uložení zákazu činnosti se odebere lovecký lístek; lze rovněž vyslovit propadnutí věci.

(3) Byl-li přestupek spáchán opakovaně, lze uložit pokutu až do výše, která je dvojnásobkem částky uvedené v odstavci 1 nebo 2.

(4) Pro přestupky, řízení o nich a výnosech uložených pokut platí obecné předpisy o přestupcích.¹⁸⁾

§ 64 Pokuty

(1) Orgán státní správy myslivosti uloží pokutu až do výše 40 000 Kč právnické osobě, která nesplní nebo poruší povinnosti uvedené v § 5 odst. 2, § 7 odst. 1 nebo 2, § 9 odst. 1 nebo 2, § 10 a § 32 odst. 3, 4 nebo 5.

(2) Orgán státní správy myslivosti uloží pokutu až do výše 200 000 Kč tomu, kdo nesplní nebo poruší povinnosti uvedené v § 4 odst. 2, § 5 odst. 1, § 51 odst. 2 nebo 3 nebo uložené podle § 61 odst. 3.

(3) Orgán státní správy myslivosti uloží pokutu

- a) až do výše 10 000 Kč uživateli honitby, který nesplní nebo poruší povinnosti uvedené v § 11 odst. 1, 2, 4 nebo 6, § 36 odst. 1, § 44 odst. 1 nebo 2 nebo uvede nepravdivé údaje o honitbě a zvěři v ní,
- b) až do výše 40 000 Kč uživateli honitby, který neplní nebo poruší povinnosti uvedené v § 43 odst. 1 nebo uložené podle § 4 odst. 1,
- c) až do výše 200 000 Kč uživateli honitby, který nesplní nebo poruší povinnosti uvedené v § 3 odst. 2, § 11 odst. 3, § 41 až 43, § 45, § 49 odst. 1 nebo § 51 odst. 1.

(4) Při nesplnění lovu celkového počtu kusů jednotlivého druhu spárkaté zvěře podle plánu mysliveckého hospodaření, pokud tím dochází k překročení normovaného stavu tohoto druhu zvěře, lze uložit uživateli honitby pokutu až do výše 200 000 Kč; stejnou pokutu lze uložit i při nečinnosti v plnění povinností podle § 11 odst. 5 a § 36 odst. 2 a 3.

(5) Za opakované nesplnění nebo porušení povinností uvedených v odstavcích 1 až 4 lze uložit pokutu až do výše dvojnásobku částky v nich uvedené.

(6) Při rozhodování o výši pokuty se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům nesplnění nebo porušení povinností a k okolnostem, za nichž k nim došlo.

(7) Řízení o uložení pokuty lze zahájit do 1 roku ode dne, kdy se orgán státní správy myslivosti dověděl o nesplnění nebo porušení povinností, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy k němu došlo.

(8) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

(9) Pokutu vybírá a vymáhá územní finanční orgán podle zvláštních právních předpisů.³²⁾ Výnos pokuty je příjmem Státního fondu životního prostředí.³¹⁾

ČÁST DEVÁTÁ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 65

Vztah ke správnímu řádu

Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, vztahuje se na rozhodování podle tohoto zákona správní řád.³³⁾

§ 66

Vztah k předpisům o ochraně přírody

Orgány státní správy myslivosti vydávají rozhodnutí, jimiž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny podle § 3 odst. 1 a 2, § 4 odst. 1 a 2, § 5 odst. 1 písm. d), § 5 odst. 2, § 7, § 9 odst. 3 a 4, § 36 odst. 1, § 39, 40, § 41 odst. 1 a § 44 odst. 2, jen po dohodě s orgány ochrany přírody,³⁴⁾ pokud zvláštní právní předpisy o ochraně přírody a krajiny nestanoví jinak.

§ 67

Vztah k řízení podle jiných předpisů

V řízení podle zvláštních právních předpisů,³⁵⁾ které se dotýká honiteb a životních podmínek zvěře, je orgán státní správy myslivosti dotčeným orgánem státní správy

§ 68

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo zemědělství vydá vyhlášku k provedení § 3 odst. 4, § 12 odst. 8, § 35 odst. 7, § 42 odst. 2, § 44 odst. 3, § 47 odst. 5, § 49 odst. 2, § 58 odst. 3 a § 61 odst. 5 a v dohodě s Ministerstvem životního prostředí vyhlášku k provedení § 14 odst. 1 písm. f).

§ 69

Přechodná ustanovení

(1) Honitby a obory uznané podle dosavadních předpisů zůstávají zachovány; to platí i pro obory o výměře nižší než 50 ha a samostatné bažantnice uznané podle dosavadních předpisů, které se stávají honitbami podle tohoto zákona, i když nedosahují výměry 500 ha. Pokud honitba nebo obora uznaná podle dosavadních předpisů dosahuje zákonné výměry podle tohoto zákona, ale nesplňuje ostatní požadavky na tvorbu honitby, je osoba, které byla honitba uznána podle dosavadních předpisů, povinna podat do 31. prosince 2002 orgánu státní správy myslivosti návrh na uvedení honitby do souladu s tímto zákonem, jinak honitba zaniká k 31. březnu 2003.

(2) Právní povaha honebních společenstev vzniklých podle dosavadních předpisů se řídí ustanoveními tohoto zákona ode dne jeho účinnosti. Honební společenstvo přijme stanovy, popřípadě je přizpůsobí úpravě podle tohoto zákona a zvolí orgány nejpozději do 9 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, jinak honební společenstvo

a společensvévní honitba zanikají. Po zániku honebního společenstva se provede likvidace.

(3) Smlouvy o nájmu honiteb, obor a samostatných bažantnic uzavřené podle dosavadních předpisů zůstávají v platnosti.

(4) Platnost vydaných loveckých lístků, složených zkoušek mysliveckých, sokolnických a loveckých psů, jmenování mysliveckých stráží a mysliveckých hospodářů a povolení k držení loveckých dravců ke dni účinnosti tohoto zákona zůstává zachována.

(5) Řízení zahájená před účinností tohoto zákona se dokončí podle dosavadních předpisů.

(6) Okresní úřady vykonávají až do svého zrušení státní správu na úseku myslivosti v rozsahu vymezeném pro pověřené obecní úřady v přenesené působnosti (§ 60).

§ 70

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění zákona č. 146/1971 Sb., zákona č. 96/1977 Sb., zákona č. 143/1991 Sb., zákona č. 270/1992 Sb., zákona č. 289/1995 Sb., zákona č. 166/1999 Sb., zákona č. 238/1999 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.

ČÁST DESÁTÁ ÚČINNOST

§ 71

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2002, s výjimkou ustanovení § 45 odst. 1 písm. l), které nabývá účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost, a ustanovení § 45 odst. 1 písm. w), které nabývá účinnosti dnem 31. prosince 2010.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

-
- 1) § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.
 - 2) § 1 a násl. zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon).
 - 3) Například Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů uveřejněná pod č. 127/1994 Sb. a Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin uveřejněná pod č. 572/1992 Sb., dále předpisy Evropské unie: směrnice Rady č. 79/409/EEC z 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků, směrnice Rady č. 92/43/EEC z 21. května 1992 o ochraně stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, nařízení Rady č. 3254/91/EEC z 4. listopadu 1991 zakazující používání náslapných pastí, nařízení Rady č. 338/97/EEC z 9. prosince 1996 o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulující obchod s těmito druhy.
 - 4) Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších

předpisů.

Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

- 5) Zákon č. 166/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 286/1999 Sb., kterou se provádějí ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), o zdraví zvířat a jeho ochraně, o veterinárních podmínkách dovozu, vývozu a tranzitu veterinárního zboží, o veterinární asanaci a o atestačním studiu.
Vyhláška č. 287/1999 Sb., o veterinárních požadavcích na živočišné produkty.
- 6) Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) § 50 odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
§ 16 vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 9) Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Například § 20 odst. 5 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 11) Například zákon č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči a o změnách některých souvisejících zákonů, vyhláška č. 40/1997 Sb., kterou se stanoví podrobnosti zabezpečení ochrany včel, zvěře a ryb při používání přípravků na ochranu rostlin.
- 12) Zákon č. 289/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 13) § 55 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.
- 14) § 35 a 46 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- 15) Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů.
- 16) § 69 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- 17) § 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
- 18) Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 19) § 2 odst. 1 obchodního zákoníku.
- 20) § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
§ 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
- 21) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- 22) Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.
- 23) § 56 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 24) § 22 a násl. zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění pozdějších předpisů.
- 25) Například § 21, 30, § 34 odst. 2 a § 60 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 14 zákona č. 246/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 26) Například § 32 zákona č. 289/1995 Sb.
- 27) Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy.
- 28) § 101 občanského zákoníku.

- 29) Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 30) § 46 zákona č. 289/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 31) Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 32) Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.
- 33) Zákon č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 34) § 65 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 35) Například § 126 zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2) Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, v platném znění.

§ 1

Zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd pro spárkatou zvěř

Honitba nebo její část se podle charakteristiky přírodních podmínek zařazuje do jakostní třídy honitby [§ 2 písm. l) zákona] pro tyto druhy zvěře: daněk skvrnitý, jelen evropský, jelenec běloocasý, kamzík horský, muflon, prase divoké, sika Dybowského, sika japonský, srnec obecný (dále jen "spárkatá zvěř") způsobem uvedeným v příloze č. 1 této vyhlášky. Jsou-li jednotlivé části honitby podle přírodních podmínek zařazeny do různých jakostních tříd, stanoví se jakostní třída honitby jako jejich aritmetický průměr.

§ 2

Normované stavy spárkaté zvěře

(1) V honitbě, s výjimkou obory zařazené do jakostní třídy honitby (§ 1), se normovaný stav jednotlivých druhů spárkaté zvěře, s výjimkou srnce obecného, stanoví podle výměry spolu souvisejících lesních pozemků¹⁾ nebo jiných spolu souvisejících honebních pozemků porostlých stromy a keři lesních dřevin, o celkové výměře alespoň 50 ha v honitbě (dále jen "lesní celek"), kterou daný druh zvěře využívá, tak, aby

- a) nebyl nižší než minimální stav daného druhu spárkaté zvěře stanovený pro honitbu v § 5 odst. 1 až 4 a pro oboru v § 5 odst. 5,
- b) nepřekročil normovaný stav daného druhu zvěře uvedený pro jakostní třídu v příloze č. 2 této vyhlášky a
- c) nepřekročil souhrnný počet spárkaté zvěře, s výjimkou prasete divokého, v honitbě uvedený v příloze č. 2 této vyhlášky; přepočítací poměr jednotlivých druhů spárkaté zvěře se stanoví takto:

- 1 jedinec spárkaté zvěře je roven
- 1 jedinci jelena evropského
- 1 jedinci siky Dybowského
- 1 jedinci siky japonského
- 2 jedincům jelence běloocasého
- 2 jedincům daňka skvrnitého
- 2 jedincům muflona nebo
- 4 jedincům kamzíka horského nebo
- 4 jedincům srnce obecného.

Je-li výměra lesního celku v honitbě nižší, popřípadě vyšší než 1 000 ha, stanoví se normovaný stav spárkaté zvěře přepočtem podle skutečné výměry lesního celku v honitbě.

(2) Normovaný stav srnce obecného se stanoví podle odstavce 1 písm. a) a c) samostatně pro lesní celek a samostatně pro pozemky polní části honitby. Vyskytují-li se v honitbě obě skupiny pozemků, stanoví se normovaný stav srnce obecného jako

součet normovaných stavů stanovených samostatně pro každou skupinu pozemků. Pozemky polní části honitby se pro účely této vyhlášky rozumí honební pozemky druhu: orná půda, trvalý travní porost a ostatní plocha.²⁾ Je-li výměra pozemků polní části honitby nižší, popřípadě vyšší než 1 000 ha, stanoví se normovaný stav srnce obecného přepočtem podle skutečné výměry pozemků polní části honitby.

(3) V oboře [§ 2 písm. j) zákona] se normovaný stav spárkaté zvěře, pro kterou byla obora uznána, stanoví podle odstavce 1 písm. a) a dále tak, aby normovaný stav jednotlivých druhů spárkaté zvěře ve svém souhrnu nebyl vyšší než 1 jedinec spárkaté zvěře na 2 ha výměry obory. Pro jednotlivé druhy spárkaté zvěře, s výjimkou prasete divokého, se použije přepočítací poměr podle odstavce 1 písm. c) a pro prase divoké se přepočítací poměr stanoví takto: 1 jedinec spárkaté zvěře je roven 2 jedincům prasete divokého.

(4) Pro oblast chovu zvěře (§ 3 odst. 3 zákona) se normovaný stav spárkaté zvěře stanoví součtem normovaných stavů jednotlivých druhů spárkaté zvěře uvedených v rozhodnutích o uznání jednotlivých honiteb, které tuto oblast chovu zvěře tvoří, s výjimkou obor.

§ 3

Normovaný stav se nestanovuje pro ten druh spárkaté zvěře,

- který se v honitbě, popřípadě na honebních pozemcích navrhovaných na uznání za honitbu nevyskytuje, pokud nejde o postup uvedený v § 5 odst. 2 zákona,
- jehož chov v honitbě není možný (§ 3 odst. 1 zákona), nebo
- u kterého není možné v honitbě dodržet minimální stav uvedený v § 5 odst. 1 až 4, nebo, jde-li o oboru, uvedený v § 5 odst. 5.

§ 4

Požadovaný poměr pohlaví, věková skladba a koeficient očekávané produkce spárkaté zvěře

(1) Požadovaný poměr pohlaví mezi samci a samicemi u spárkaté zvěře, s výjimkou kamzíka horského, je ve všech jakostních třídách honitby 1:1, u kamzíka horského je tento poměr 1:2 ve prospěch samic; ve zvlášť odůvodněných případech při zajišťování chovu zvěře (§ 3 odst. 1 a 2 zákona) lze stanovit odlišný poměr pohlaví ve prospěch každého z nich.

(2) Koeficient očekávané produkce se vztahuje pouze k dospělým samicím a stanoví se v každé jakostní třídě v tomto rozpětí:

druh zvěře	daněk skvrnitý	jelen evropský	jelenec běloocasý	kamzík horský	mufloň	prase divoké	sika Dybowského	sika japonský	srnec obecný	
									les	polní
koeficient očekávané produkce	0,8 - 0,9	0,7 - 0,8	0,6 - 0,7	0,2 -	0,3	3,2 - 4,5	0,8 - 0,9	0,8 - 0,9	0,8 - 1,2	0,5 - 1,0

(3) Ve zvlášť odůvodněných případech při působení pro zvěř nepříznivých civilizačních faktorů (např. turistický ruch, hustota a intenzita provozu na pozemních komunikacích, rekreační zástavba) nebo v důsledku povodní lze stanovit odlišný koeficient očekávané produkce, než je uvedeno v odstavci 2.

(4) Koeficient očekávané produkce srnce obecného se stanoví samostatně pro lesní celek a samostatně pro pozemky polní části honitby. Vyskytují-li se v honitbě obě skupiny pozemků uvedené v předchozí větě, stanoví se koeficient očekávané produkce srnce obecného souhrnně pro celou honitbu jako vážený aritmetický průměr. Váhou jsou normovaný stav srnce obecného pro lesní celek a normovaný stav srnce obecného pro pozemky polní části honitby.

(5) Věková skladba spárkaté zvěře se ve všech jakostních třídách honitby stanoví

a) podle koeficientu očekávané produkce procentem dospělých samců, dospělých samic a mláďat takto:

druh spárkaté zvěře		samci	samice	mláďata	druh spárkaté zvěře		samci	samice	mláďata (selata)
	koeficient očekávané produkce	%	%	%		koeficient očekávané produkce	%	%	%
daněk skvrnitý	0,8	39	39	22	sika	0,8	39	39	22
	0,9	38	38	24	japonský	0,9	38	38	24
jelen evropský	0,7	40	40	20	srnec obecný (les i pole)	0,8	39	39	22
	0,8	39	39	22		0,9	38	38	24
jelenec běloocasý	0,6	41	41	18		1,0	37	37	26
	0,7	40	40	20		1,1	37	37	26
kamzík horský	0,2	26	52	22		1,2	36	36	28
	0,3	27	54	19		prase divoké	3,2	38	38
muflon	0,9	38	38	24	3,5		37,5	37,5	25
	1,0	37	37	26	4,0		36	36	28
sika Dybowského	0,8	39	39	22	4,5		35	35	30
	0,9	38	38	24					

b) a procentem zastoupení věkových tříd u dospělých samců takto:

1. daněk skvrnitý

- v I. věkové třídě, od 1 roku do 3 let, 31%,
- ve II. věkové třídě, od 4 do 6 let, 26%,
- ve III. věkové třídě, od 7 let, 43 %,

2. jelen evropský

- v I. věkové třídě, od 1 roku do 4 let, 44 %,
- ve II. věkové třídě, od 5 do 8 let, 37 %,
- ve III. věkové třídě, od 9 let, 19 %,

3. jelenec běloocasý

- v I. věkové třídě, od 1 roku do 3 let, 40 %,
- ve II. věkové třídě, od 4 do 6 let, 37 %,
- ve III. věkové třídě, od 7 let, 23 %,

4. kamzík horský

- v I. věkové třídě, od 1 roku do 3 let, 50 %,
- ve II. věkové třídě, od 4 do 7 let, 20 %,
- ve III. věkové třídě, od 8 let, 30 %,

5. muflon

- v I. věkové třídě, od 1 roku do 3 let, 37 %,
- ve II. věkové třídě, od 4 do 6 let, 37 %,
- ve III. věkové třídě, od 7 let, 26 %,

6. prase divoké

- v I. věkové třídě (lončák), od 1 do 2 let, 28 %,
- ve II. věkové třídě, od 3 do 4 let, 46 %,
- ve III. věkové třídě, od 5 let, 26 %,

7. sika Dybowského

- v I. věkové třídě, od 1 roku do 4 let, 44 %,
- ve II. věkové třídě, od 5 do 8 let, 37 %,
- ve III. věkové třídě, od 9 let, 19 %,

8. sika japonský

- v I. věkové třídě, od 1 roku do 4 let, 44 %,
- ve II. věkové třídě, od 5 do 8 let, 37 %,
- ve III. věkové třídě, od 9 let, 19 %,

9. srnec obecný

- v I. věkové třídě, od 10 měsíců do 2 let, 41 %,
- ve II. věkové třídě, od 3 do 4 let, 24 %,
- ve III. věkové třídě, od 5 let, 35 %.

§ 5

Minimální stav spárkaté zvěře

(1) V honitbě, s výjimkou obory, se minimální stav spárkaté zvěře stanovuje pro každých 1 000 ha výměry lesního celku při zachování poměru pohlaví (§ 4 odst. 1) takto:

- a) 5 jedinců prasete divokého,
- b) 10 jedinců jelena evropského, siky Dybowského a siky japonského,
- c) 15 jedinců daňka skvrnitého, jelence běloocasého a muflona,
- d) 20 jedinců kamzíka horského,
- e) 25 jedinců srnce obecného.

(2) Jestliže výměra lesního celku, s výjimkou obory, je nižší, popřípadě vyšší než 1 000 ha, stanoví se minimální stavy druhů zvěře uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) přepočtem podle skutečné výměry lesního celku v poměru pohlaví (§ 4 odst. 1). Pokud by po provedeném přepočtu byl minimální stav některého z uvedených druhů zvěře nižší než 5 jedinců, nelze tento druh zvěře v honitbě chovat (§ 3 odst. 1 a 2 zákona).

(3) Pro pozemky polní části honitby se minimální stav srnce obecného stanoví 10 jedinců na 1 000 ha těchto pozemků při zachování poměru pohlaví (§ 4 odst. 1).

Jestliže výměra pozemků polní části honitby je nižší, popřípadě vyšší než 1 000 ha, minimální stav srnce obecného se stanoví přepočtem podle skutečné výměry pozemků polní části honitby, nesmí však být nižší než 5 jedinců srnce obecného při zachování poměru pohlaví (§ 4 odst. 1). Pokud by po provedeném přepočtu byl minimální stav srnce obecného pro pozemky polní části honitby nižší než 5 jedinců, nelze srnce obecného v honitbě chovat (§ 3 odst. 1 a 2 zákona).

(4) Minimální stav srnce obecného se stanoví podle odstavců 1 a 2 samostatně pro lesní celek a samostatně pro pozemky polní části honitby. Vyskytují-li se v honitbě obě skupiny pozemků, stanoví se minimální stav srnce obecného jako součet minimálních stavů stanovených samostatně pro každou skupinu pozemků.

(5) V oboře se stanoví minimální stav každého z druhů spárkaté zvěře tak, aby byla v oboře zajištěna přirozená reprodukce daného druhu zvěře. Minimální stav těchto druhů zvěře však nesmí být vyšší než normovaný stav (§ 2 odst. 3).

§ 6

Zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd pro bažanta obecného a zajíce polního

Honitba nebo její část se do jakostní třídy zařadí podle přírodních podmínek pro bažanta obecného způsobem uvedeným v příloze č. 3 této vyhlášky a pro zajíce polního způsobem uvedeným v příloze č. 4 této vyhlášky. Jakostní třída honitby podle přírodních podmínek se stanoví jako aritmetický průměr jakostních tříd přiřazených k nadmořské výšce, přírodním podmínkám polní části honitby a přírodním podmínkám lesního celku.

§ 7

Normovaný stav bažanta obecného a zajíce polního

(1) V honitbě zařazené do jakostní třídy (§ 6) se normovaný stav bažanta obecného stanoví způsobem uvedeným v příloze č. 5 této vyhlášky a zajíce polního způsobem uvedeným v příloze č. 6 této vyhlášky. Při stanovení normovaného stavu uvedených druhů zvěře se vychází z výměry honebních pozemků v honitbě, kterou daný druh zvěře využívá, a skupiny A, B, C nebo D, přiřazené k jednotlivým čtvercům (příloha č. 7 této vyhlášky) v bioindikační síti České republiky (příloha č. 8 této vyhlášky). Je-li výměra pozemků využívaných bažantem obecným nebo zajícem polním v honitbě nižší, popřípadě vyšší než 100 ha, stanoví se normovaný stav uvedených druhů zvěře přepočtem podle skutečné výměry honebních pozemků využívaných těmito druhy zvěře v honitbě.

(2) V části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona], je normovaný stav bažanta obecného možno stanovit podle přírodních podmínek dané části honitby, nejméně však ve výši 37 jedinců na 100 ha, při zachování poměru pohlaví podle § 8 odst. 1. Je-li výměra části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona], nižší, popřípadě vyšší než 100 ha, stanoví se normovaný stav bažanta obecného přepočtem podle skutečné výměry části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona].

(3) Normovaný stav nelze stanovit pro bažanta obecného nebo zajíce polního v případě, že

- a) se daný druh zvěře v honitbě, popřípadě na honebních pozemcích navrhovaných na uznání za honitbu nevyskytuje, pokud nejde o postup podle § 5 odst. 2 zákona,
- b) v honitbě není možný jeho chov (§ 3 odst. 1 zákona),

c) není možné v honitbě dodržet minimální stav podle § 9.

§ 8

Požadovaný poměr pohlaví a koeficient očekávané produkce pro bažanta obecného a zajíce polního

(1) V každé jakostní třídě honitby je požadovaný poměr pohlaví mezi samci a samicemi zajíce polního 1:1 a bažanta obecného 1:4; ve zvlášť odůvodněných případech při zajišťování chovu zvěře (§ 3 odst. 1 zákona) lze stanovit odlišný poměr pohlaví.

(2) Koeficient očekávané produkce bažanta obecného a zajíce polního se vztahuje k celkovému počtu uvedených druhů zvěře bez ohledu na pohlaví zvěře a stanoví se v jednotlivých výsledných jakostních třídách honiteb v tomto rozpětí:

druh zvěře	výsledná jakostní třída honitby			
	I	II	III	IV
bažant obecný	0,8 - 1,5	0,5 - 1,2	0,3 - 0,6	0,2 - 0,4
zajíc polní	0,6 - 1,0	0,5 - 0,8	0,3 - 0,6	0,2 - 0,4

(3) Ve zvlášť odůvodněných případech při působení pro zvěř nepříznivých civilizačních faktorů (např. turistický ruch, zvýšený pohyb obyvatel, hustota a intenzita provozu na pozemních komunikacích, stupeň chemizace zemědělství, imise) nebo v důsledku povodní lze stanovit odlišný koeficient očekávané produkce, než je uveden v odstavci 2.

§ 9

Minimální stav bažanta obecného a zajíce polního

(1) Minimální stav bažanta obecného a zajíce polního je 5 jedinců pro každý druh na 100 ha plochy honitby, pro kterou se stanoví normované stavy těchto druhů zvěře (§ 7 odst. 1). V honitbě nesmí být minimální stav bažanta obecného a zajíce polního nižší než 5 jedinců každého z uvedených druhů zvěře při zachování poměru pohlaví (§ 8 odst. 1). Je-li výměra pozemků využívaných bažantem obecným nebo zajícem polním v honitbě nižší, popřípadě vyšší než 100 ha, stanoví se minimální stav uvedených druhů zvěře přepočtem podle skutečné výměry honebních pozemků využívaných těmito druhy zvěře v honitbě. Pokud by po provedeném přepočtu byl minimální stav bažanta obecného nebo zajíce polního nižší než 5 jedinců, nelze takový druh zvěře v honitbě chovat (§ 3 odst. 1 a 2 zákona).

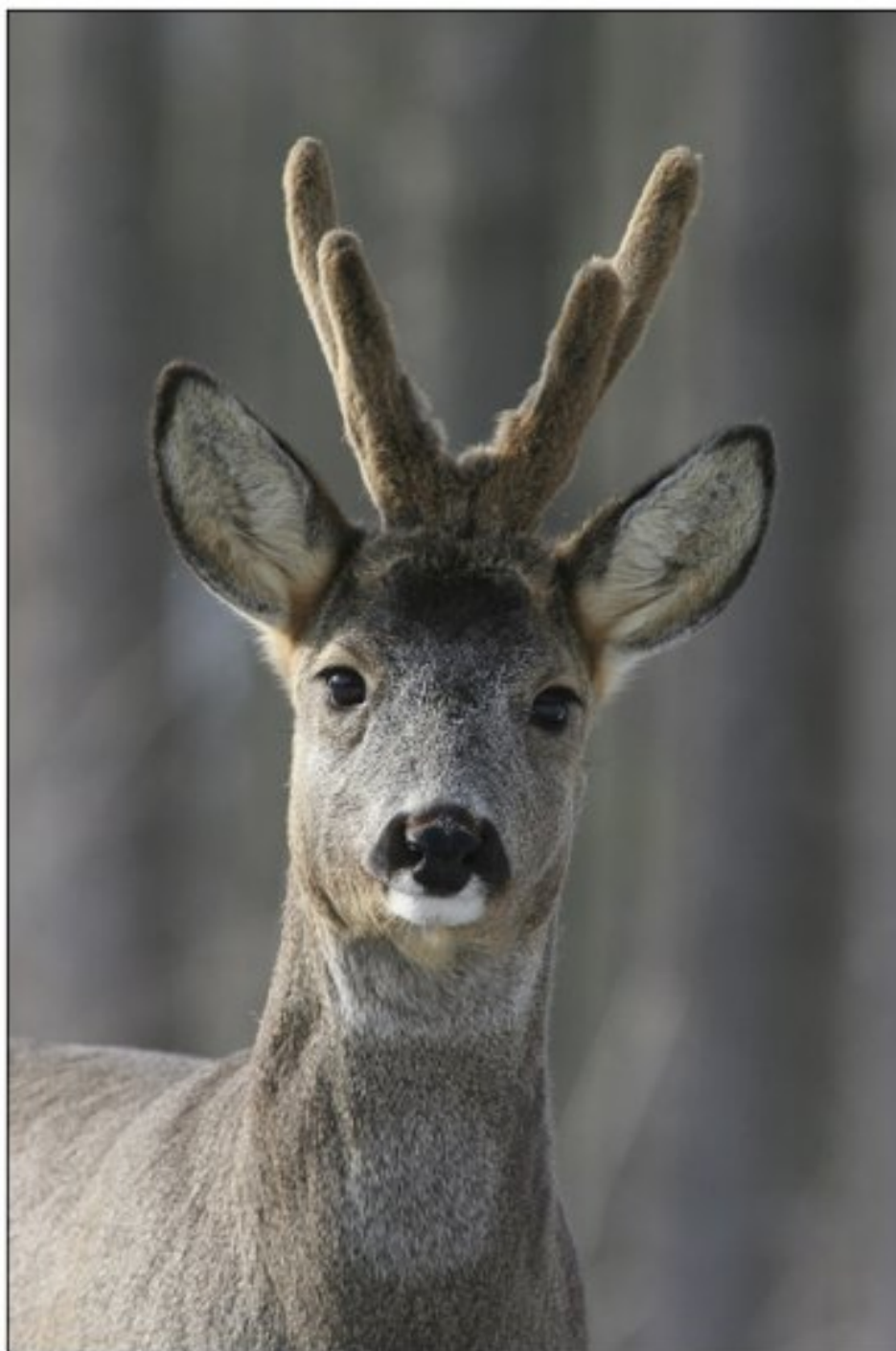
(2) Minimální stav bažanta obecného v části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona] je stanoven podle výměry bažantnice a počtu 28 jedinců na 100 ha při zachování poměru pohlaví podle § 8 odst. 1. Je-li výměra části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona], nižší, popřípadě vyšší než 100 ha, stanoví se minimální stav bažanta obecného přepočtem podle skutečné výměry části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona]. Pokud by po provedeném přepočtu byl minimální stav bažanta obecného nižší než 7 jedinců, nelze takový druh zvěře v části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona], chovat (§ 3 odst. 1 a 2 zákona).

§ 10

Pro druhy zvěře neuvedené v § 1 a 6 se honitby nezařazují do jakostních tříd, nestanoví se pro ně požadovaný poměr pohlaví, věková skladba a koeficient očekávané produkce a nestanoví se pro ně minimální stavy a normované stavy.

2) Obrázky 4

Obrázek č. 1

www.animalphotogallery

© Richard Stehlik

Obrázek č. 2

www.animalphotogallery

© Richard Stehlik

Obrázek č. 3

Obrázek č 4

www.animalphotogallery.cz

© Richard Stehlik